በኅብረተሰብኣዊት ኢትዮጵያ የአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት
ወንጀል መከላከልና ምርመራ ዋና መምሪያ
ዓመታዊ የወንጀልና የትራፊክ ሪፖርት።

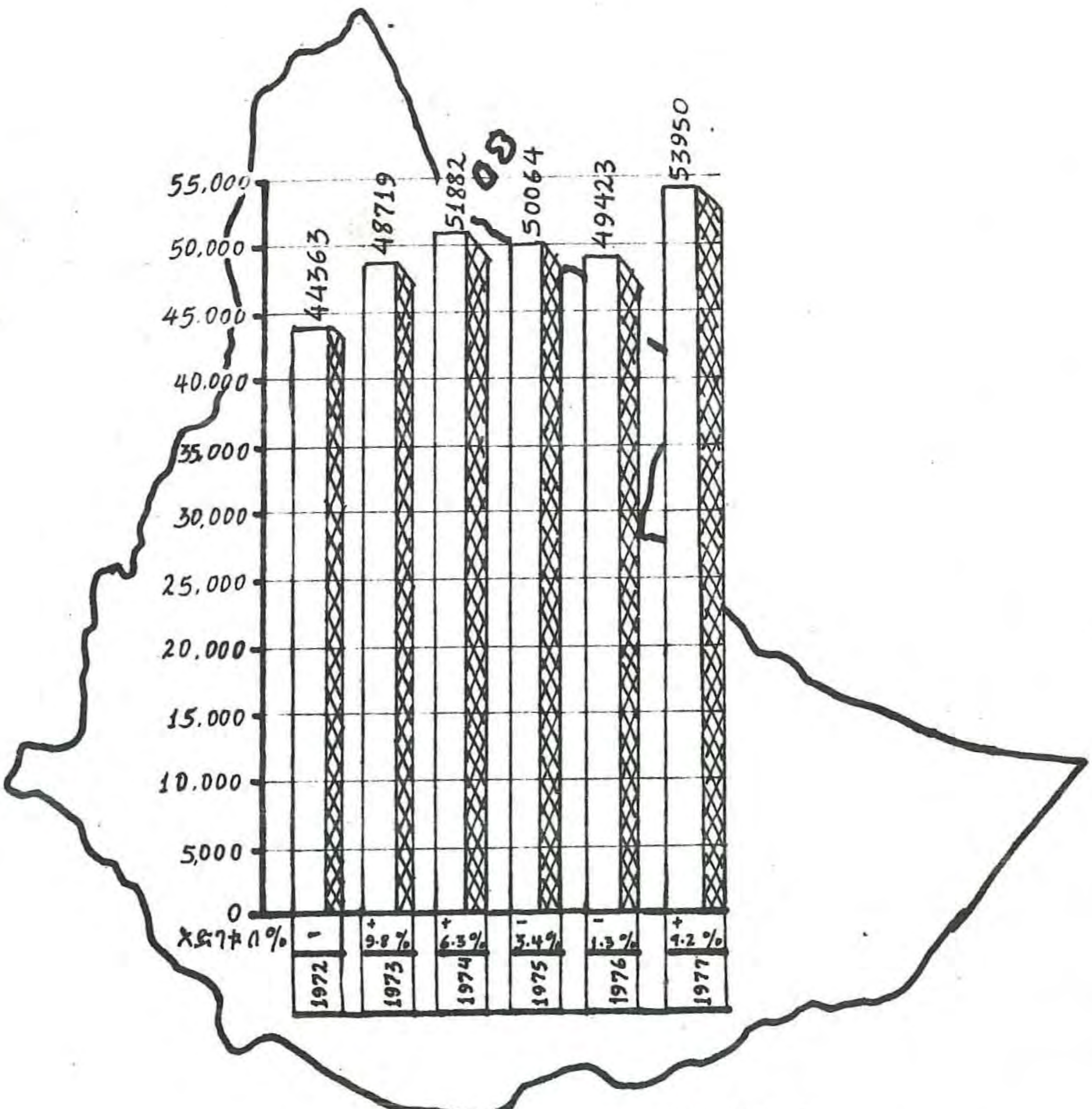

መሠረት፡
1 ሴ.ሜ = 5000 የወንጀል ክስ

አዲስ አበባ
1977 ዓ.ም

364.1 63

ማውጫ

የጉዳዩ ርዕስ	ገጽ	
	ከ	እስከ
መግቢያ		
ጠቅላላ		
_ ወንጀልና ወንጀለኛ	1	3
_ ለወንጀል ጉዳ የተጋለጠው የኅብረተሰብ ክፍል	3	10
_ የመረጃ አሰባሰብ	10	13
_ ወንጀል እንዳይሠራ የተከናወኑ የቅድሚያ መከላከል	13	29
ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 በአንድ ዓመት ውስጥ የተፈጸመ ወንጀል	30	41
ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 በቀረበው የወንጀል ክስ ላይ የተከናወነ የሥራ እንቅስቃሴ	42	47
ማመዛዘኛ :		
_ የ1976 እና የ1977 ዓ/ም ማመዛዘኛ	48	52
_ ከ1972 ዓ/ም ጀምሮ የ5 ዓመት ማመዛዘኛ	53	55
ማጠቃለያ :—	56	60
_ ስለጋጠሙት ችግሮች	61	64
የማዕከላዊ መለያና ላቦራቶር የሥራ ክንውን	64	65
_ የባዮ ኬሚካል ላቦራቶር	65	67
_ የሰነድና የሐሰት ገንዘብ ምርመራ	67	68
_ የጦር መሣሪያና ቃጠሎ ምርመራ	68	69
_ የአሻራ መለያና የወንጀለኞች መዝገብ	69	74
_ ፎቶ ላቦራቶር	74	76
_ ብሔራዊ ኢንተርፖል	76	80
ትራፊክ	81	102

መግቢያ:-

የኅብረተሰቡን ሠላምና ደህንነት ለመጠበቅ፣ ሶሻሊስት ሥርዓትንና ስርዓቱን ለማስ ከበር በንብረቱ አደራ የተጣለበት የአብ/ፖሊስ ሠራዊት የሥራ እንቅስቃሴውንና ክን ውኑን በየወቅቱ ለየደረጃው ለሚመለከታቸው ሁሉ ሲያሳውቅ እንደቆየው ሁሉ ዘንድሮም ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም ድረስ በወንጀል መከላከልና ምርመራ፣ እን ዲሁም በትራፊክ አደጋና ቁጥጥር ረገድ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ያከናወነውን በዝርዝር የሚገልፅ አመታዊ ሪፖርቱን በዚህ ጥራዝ ውስጥ አቅርበናል::

የሪፖርቱ ዓላማ ያለፈውን የዓመቱ የሥራ እንቅስቃሴ በመገምገም ጠንካራና ደካማ ጎኑን ለይቶ በመረዳት ጠንካራ ጎኑን አጠናክሮ ለማዳበር፣ ደካማ ጎኑን አርሞ የሰመረ የሥራ እንቅስቃሴ ለማካሄድ እና በጥናትና ምርምር ላይ ተመርኩዞ የወንጀልንና የትራፊክ አደጋን መንስኤ ከገጠር በኋላ ገቀቋሚያ የወደፊት አቅጣጫዎችን /ሂደቶን/ ተገንዝቦ ወንጀል ከመፈጸሙ በፊት አስቀድሞ ለመከላከልና የትራፊክ አደጋን ለመቀ ነስ ሠራዊቱ ካለው የሰው ኃይል የድርጅትና የገንዘብ አቅም ጋር የተጣጣመ ዕቅድ ነድፎ በተግባር ላይ ዘመን የተሻለ አሰራር እንዲኖረን ለማድረግ የሚረዳ ዓይነ ተኛ መሣሪያ ነው::

በሌላው በኩል ማኅበራዊ ችግሮችን ለሚያጠኑ የማኅበራዊ ኑሮ ጠበብቶችና ተቋሞች የዚህ ሪፖርት ቅጂ ለሚፈልጉት ለእነርሱም ሥራ የሚጠቅም አስተዋጽኦ እናደርጋለን:: በሪፖርቱ ይዘትም ረገድ የወንጀሉን መንስኤ፣ ከኅብረተሰቡ ውስጥ ለወንጀል ሥራ የተጋለጠው ክፍል የትኛው መሆኑን ዝርዝር ባለ መልክ በጥናት ላይ የተደገፈ ማብ ራሪያ በመጀመሪያዎቹ ገጾች ላይ አስፍረናል::

በማከታተልም ስለ ጉዳትነቱ የመረጃ ዳታ አሰባሰብ በሁኔታዎች አስገዳጅነት ድህረ አገልግሎት በተለያየ አቅጣጫ የምርመራ ሥራ የሚከናወን በመሆኑ በቀላሉ ለአገሪቱ የተ ፈጠረው የወንጀል መጠን ይህ ነው ብሎ መግለጽ አስቸጋሪ ትኩረት ነው::
ምክንያቱ:-

//::///

- በ3 አውራጃዎችና በ141 ወረዳዎች ውስጥ ፖሊስ ባለመደራጀቱ
- የሕገወጥ እንቅስቃሴና ከፍተኛ የወንበዴ [illegible] ባለባቸው ገርጊታ የገበር የገበሬዎችና ነቀዎች ፖሊስ ግቢያ ስለሌለ በነዚህ [illegible] የሚፈጸሙ [illegible] ወንጀሎች ለፖሊስ ባለመመልከቱ፡—
- [illegible] የሚረዳ መሣሪያ ለፖሊሶች ተሟልቶ በተደረገው ጥናት እንደተደ ረሰበት ፖሊስ ባለባቸው የገሌዎች ሆነ በገጠሮች ነቀዎች [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ሰዓ ጉርቶች፣ [illegible] ማጓጓዣ/ [illegible] [illegible]/ [illegible] ጎርፍ መሥረቅ የመጓጓዣ ወንጀሎች [illegible] ለፖሊስ [illegible] ሰዓት በኋላ ወንጀል [illegible] ባለመቻሉ ባለማግኘቱ [illegible] [illegible] በመሥራት አንድ ጊዜ ከመሰገቡ በኋላ ተመለሰው የተበደሉ [illegible] ስለማይከታተሉ ወንጀሉ ስለመደጋገሙ በስታቲስቲክ ባለመያዙ፤
- ኅብረተሰብን፣ [illegible]፣ ኅብረትና የፖለቲካ ወንጀል በመመለከት በመሉ ሀ ገሪቱ በሚደረገው በሚገኙ በአገርና ሕዝብ ደኅንነት [illegible] ሥር ባሉ በርካታ የምርመራ ጉዳዮችና ከአገር አቀፍ ጋር በተዋረድ በሚገኙ [illegible] የቅርንጫፍ [illegible] በጊዜ ምርመራ ተገቢ በዚያው በጊዜ [illegible] ፈት ባለማግኘቱ፡_
- ድንበር አቋርጦ የሚመጣ ፍሬ የሆኑት [illegible] ድርጅቶች በጎንደርና በጎ ባሬ [illegible] [illegible] አቅድ መሠረት የደንብ መቆጣጠሪያ /ግዳጅ [illegible] ን/ [illegible] [illegible] አገር ተኩ [illegible] [illegible]፡_

የእነዚህ ሁሉ ችግሮች በአንድነት ተጣምሮ ካይቀመር በአንድ አቅጣጫ [illegible] [illegible] ገኘውን ፖሊስ [illegible] የመረጃ ዓታ መሠረት በማድረግ በመላ አገሪቱ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]፡፡

[illegible] [illegible] ረገድ በመሠረቱ አንድ ፖሊስ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] /[illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] እስከ 1000 [illegible] ነው፡፡

አንድ [illegible] ባለ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ገባ፣ [illegible] [illegible]

ክረምቶች ጋ ና ችግ የ በበዛበትና የሰውን አገልግሎ ያንካሬና ችሎታ በሚቀንስ፣ የመገናኛው ሁኔታ ሙሉ በሙሉ ከኋላ የርነት ወርሶ ባለተለየበት አገባብ የአንድ ፖሊስ የጥበቃ ድርሻ ከፍ ያተገበረው የመሬት ስፋትና የሕዝብ ብዛት ያነሰ መሆን ነበረበት፣ በዚህ ስሌት እንዷን የሰው ኃይል እንዲጨምር ቢደረግ አሁን ካለው በእጥፍ መሆን እንደሚገባ ይታ ቁ ማዋል::

ሠራዊቱ አሁን ባለው የሰው ኃይል ለያንዳንዱ አባል በአማካይ 196 ስኩር ኪሎ ሜትር ውስጥ 3306 ሰዎችን የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት:: የአንዳንዱ ፖ/ሀገር በተናጠል ሲታይ ግን አሁን ያለው የአንድ ፖሊስ የጥበቃ ድርሻ ከዚህ በሁለት እጥፍ የበለጠ ነው:: /ቻርቱን ገጽ 60 ይመልከቱ/

ስለዚህ እንደዚሁ ከመሠራቱ ጋራ እስቀድሞ ለመከላከል የተደረገው ሥራ ሠራዊቱ ካለው ኃይልና ድርሻቶች ከ ክቡ ብዛትና ከመሬቱ ስፋት ጋር ሲነፃፀር ኃላፊነቱን በከፍተኛ ደረጃ ለመወጣት ያደረገውን ጥረት በየጊዜው ውጤት ያስችላል:: ለሥራውም መሻሻት ኅብረተሰቡ እያደገ በየጊዜው ጣቢያ በየመናኝያና በየሥራ ክፍሉ በመደራጀቱና ከነዚሁ የባለ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶች በየክልላቸው ሠላምና ፀጥታን ለማስከበር የሚያደርጉት የላቀ አስተዋጽኦ ለሠራዊቱ ከፍተኛ ድጋፍ ሆኖታል::

በየጊዜው ወንጀል ተፈጽሞ ለፖሊስ የቀረበውን ጉዳይ በተመለከተም በፖለቲካ፣ በኢኮኖሚና በማኅበራዊ ወንጀሎች ረገድ የተመዘገበው የጉዳይ እንቅስቃሴ በዝርዝር ቀርቧል::

እርግጥ እስካሁን በአጠቃላይ ሲነገር የወንጀል መጠን የመቀነስ ነገር ተገቢ ነው:: ሁኔታው ግን በወንጀል እንዲሁም በሆነ በሌላ በተገቢ ሁኔታ ሳይታወቅ የተፈፀመ መረጃ ቢታ እስበሳቦ በተገኘው ችግር ቢሆን ቢመዘገብ ሁሉ በሚገባ ለመወቅ በተጨማሪ ስለሚያደርስ በዚህ ውስጥ የሠፈረው ለፖሊስ የተመለከተው ወንጀል ፖሊስ የደረሰበትን ብቻ ነው::

ለወንጀል ሥራ መነሻ የሆነው ምክንያት ሠበቡ ነበት ሥርዓቱ ማኅበር በመገርሰሱ የሚንበ፣ ወንጀልን ከመከላከል በሚያንኙ የሚኖሩ ... ከዚህ ጊዜ በኋላ የሚደረግበት ግብ ነው::

የወንጀል ሥራ ከአገር ወደአገር በድንበር ዘለልነት የሚዛመትና ካፒታሊስት አገሮች ወደአገር ውስጥ በሚገቡ ፊልሞችና መጽሔቶችና መጽሐፎች ግቢያ የወንጀል አሠራር ዘዴና ስልት ኅብረተሰብ ወደ ውስጥ የሚያድግበት ከመሆኑም ሌላ ከቀድሞው አድሃሪ ሥርዓት የተጋረሰው አጉል ልማድና ርዝራዥ ሥነ ምግባር ተጽዕኖ ችግረኛ ያሰፋፋል::

በተለይም በሽግግር ጊዜት ላይ እንደመሆናችን መጠን አቅምን አጥቶ፣ ገቢን መኖሪያ ካለመኖርና የግል ፍላጎትን ለማሟላት በሚደረገው ጎጎኛነት የወንጀል አሠራር ቀደሞ ከነበረው በተለይ ጉዳይ መልክ ይካሄዳል:: ይህም በተግባር የታየ ነው::

በሴቶች በኩል የወንጀል ሥራ ሥር መገኘት ተጋንኖ ሊነገር አይገባውም:: ነገር ግን ያለፈው ዘመን ስርዓት ተጨቋኝ ሆነው የነበረ የወንጀል ሴቶች/ገቢ፣ በሥራ ቤት አለማግኘት ወዘተ፣ በመሆኑ ግንዛቤና ንቃት ማጣትን የሚገልፁት/ ይህ እርዳታ በየደረጃው በተዘረጉ ድርጅቶች የሥራ ክፍሎች አማካኝነት ለየተደረበ ቢሆን ስለሚገለጹ ቁጥር በተናገረ መጠን የተፈፀሙ ወንጀሎች፣ ተጨባጭ መሰረት ስለማይኖሩ የወንጀሉን መጠን ከሚያባብሱት አንዱ ይህ ነው:: ስለዚህ የወንጀል መጠን የንብረት ትክል የሚነገረው በጥናት ላይ የተመሰረተ አይደለም:: በመሆኑም የወንጀሉን መጠንና ዓይነት ከነመንስኤው ተገንዝቦ ትክክለኛውን መፍትሔ ሊያስገኝ የሚችለውን የአሠራር ስልት ለመቀየስ የአብ/ፖ/ጉዳዩት ጥረት እያደረገ ነው::

የትራፊክን አደጋ በተመለከተ ግን በአገር አቀፍ ደረጃ የመረጃ ጎታው አባባሉ በአብ/ፖሊስ ጉዳዮች በኩል ብቻ የሚቀናጅ ሲሆን በየጊዜው በተካሄደው ግምገማ አገሪቱ ከተካሄደው የሶሻሊስት ኢኮኖሚ ግንባታ አኳያ የተሽከርካሪዎች ቁጥር ጨምሮ በየጊዜው እያደገና እየጨመረ ስለሚሄድ አደጋው በዚያው ልክ እስካሁን በየዓመቱ እየጨመረ ሄዷል:: ለወደፊቱም በዚህ መልክ እያደገና ለመጨረሻ እንዳይሄድ የቁጥጥር መምሪያ፣ የሥርዓቱ መጠናከር፣ የህግ ጥበቃ መሆንና የአገሪቱ ሕግ በሚፈቅደው መጠን የመንገድ ድርጅቶችን የሚሟላበት ሁኔታ እያየ ሊመረመርና ሊታሰብበት የሚገባ ነው::// _______________________________

ኮሎኔል ተስፋዬ ወልደ ሥላሴ
የአገር ውስጥ ጉዳይ ሚኒስትር

ቅለለ:-

1. ወንጀልና መንስኤው:-

በኅብረተሰብ ውስጥ ለወንጀል ድርጊት መንስኤው ምንድን ነው? ለሚለው ጥያቄ የወንጀል ድርጊት ከሰው ጋር አብሮ የሚወለድ ነው፣ ከዘር የሚተላለፍ ነው:: ከከፍተኛ የቴክኖሎጂ ውጤት ነው በማለት የቡርዧ ክሪሚኖሎጂስቶች በተለያየ አመለካከት ያቀርቡታል::

የሶሻሊስት ክሪሚኖሎጂስቶች በቡርዧው ምሁራን የቀረበው አመለካከት ለወንጀል ሥራ መንስኤው አለመሆኑንና ብዝበዛ በሰፈነበት ሥርዓት ውስጥ የወንጀል ድርጊት የአንድ ግለሰብ ተነጥሎ ውጤት ሳይሆን የኅብረተሰብ ድርጊት ውጤት መሆኑንና መደቦች ቢጠፉ የወንጀል ድርጊትም አብሮ እንደሚጠፋ በተጨባጭ አረጋግጠዋል::

ወንጀል ከመደቦች መፈጠር ጋር አብሮ የተከሰተ ሲሆን ከኅብረተሰቡ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚ፣ የማኅበራዊና የባህል ለውጦች ጋር አብሮ የሚያድግና የሚለወጥ ነው:: ይሁን እንጂ ብዝበዛ በሰፈነበት ኅብረተሰብ ውስጥ የወንጀል ድርጊት በዕለት ተዕለት እያደገና እየበዛ የሚሄድ የካፒታሊስት ሥርዓት ዓይነተኛ መለያ መሆኑን ዛሬ በምዕራቡ ዓለም በየደቂቃው የሚፈጸመው አሰቃቂና አስከፊ የወንጀል ድርጊት በቂ ማረጋገጫ ነው::

ወንጀል የማኅበራዊ ክስተት /ሶሻል ፌኖሜና/ ሲሆን መንስኤውም በኅብረተሰቡ ውስጥ ያለ ነው:: የወንጀል ምንጭ ከብዝበዛና ከጭቆና ጋር አንድ ዓይነት መሠረት /ቤዝ/ ያለው በመሆኑ ግለሰቦች ካለው ተጨባጭ ሁኔታ ጋር የሚያደርጉት ከፍተኛ የትግል ውጤት ነው::

አንጋፋ የጋዜደር ምሁራን በትክክል እንዳብራሩት የካፒታሊዝም የኢኮኖሚ ዕድገት ከግ ምርትና የማኅበራዊ ዕድገት ግንኙነትን አፍኖ ስለሚይዝና ባለው የምርት ዕድገትና ግንኙነት ምክንያት በሠራተኛው ላይ ድኅነት የሞራል ውድቀትና

//:://

የፀባይ ብልሹነት ስለሚፈጥር በካፒታሊስት ሥርዓቱ ማኅበር ውስጥ ያሉት ሁኔታዎች ለወንጀል ኘና መንስኤ ናቸው ለዚህም ነው ታላቁ የወዛደር መሪ ካርል ማርክስ ካፒታል በተሰኘው መጽሐፉ የካፒታሊስት ሥርዓት ማኅበር የንብረት ማካበት ሰውን በወዛደርነት የለወጠው ብቻ ሳይሆን ወንጀለኛም አድርጎታል ሲል የገለጸው::

በዕርግጥ ከዚህ በመነጨ ችግር ምክንያት የኅብረተሰብ አንዱ ክፍል የሆነው ሰው አጥ ሆኖ በርሃብ ሲሰቃይ፣ ወይም ራሱን ይገድላል ወይም ሌላውን ይገድላል አለዚያም ለመኖር ሲል የተለዩ ወንጀሎችን ይፈጽማል::

ማርክስና ኤንግልስ ዘ ሆሊ ፋሚሊ በተሰኘው መጽሐፋቸው ወንጀልን ለማጥፋት የሕግ ጠንካራነት ወይም የቅጣት ከባድነት መፍትሔ እንደማይሆንና የችግሩ ማስወገጃ ለወንጀል መፈጠር ምክንያት የሆነውን ሥርዓት መለወጥ ግድ መሆኑን ጽፈዋል::

ካፒታሊዝም ሲወድምና ሶሻሊስት ሥርዓት ሲተካ የወንጀል መንስኤ ምንጮችም አብረው ይነጥፋሉ:: ይህም ሲባል ሥርዓቱ በመለወጡ ብቻ የወንጀል ድርጊት በአንድ ጊዜ የሚጠፋ ባይሆንም መንስኤው በካፒታሊዝም ሥርዓት ውስጥ ካለው የተለየ ነው::

በሶሻሊስት አሰራር ውስጥ የተፀነሰን የተሟላ አመለካከት ከማስለወጥ አተኩሮ ማኅበረሰ ይቻላ ቢሉ ሚይንቲት አብሮት አነስታን እንደተናገረው ሁሉ በመጀመሪያው የሶሻሊስት አብዮት ጊዜ ከካፒታሊዝም የተወረሱትን አጉል ልማዶችና ርካሽ አስተሳሰቦች እንዲሁም ስግብግብነትን ፀርሶ ለማስወገድ ረጅም ጊዜና የማያቋርጥ የግ... አስተዳደግ ማካሄድ ስለሚያስፈልግ ከኅብረተሰቡ የአንድነትና ስራና የሶሻሊስት ግንባታ ጋር የወንጀል ድርጊትም መቀነስ ጎን ለጎን አብረው ተያይዘው የሚጓዙ ናቸው::

//::://

ካለዚህ በሶሻሊስት ኅብረተሰብ ውስጥ ለገንዘብ መንስኤው ኅብረተሰቡ ሊሆን ከአሮጌው ሥርዓት በተወረሰ ደረጃ ኋላ ቀር አመለካከት ባለቤቶች ናቸው፤ በአስተሳሰብ አለመለወጥና በመረጃ ሰዎች ምክንያት ለገንዘብ ድርጊት ምክ ንያት ራሱ ግለሰቡ ይሆናል፡፡ ድርጊቱ የሚፈጸምበትና የግለሰቡን የሚደነቁ ጠባይ ሁኔታ ስለሚመለከት ቋሚነት፤ ርዕዮተ ዓለማዊ ግለሰባዊ ንቃት ይዘት አለው፡፡ ስለዚህም ሁኔታዎች አንድን ግለሰብ ግድ ታዊ የሆነ ሥነ ምግባር እንዲያዝ ነበረ በሚያደርጉበት ጊዜ ደግሞ ንቁ ምግባር የሶሻሊስት ኅብረተሰብን ሞራል የበፈነበት አፈፃፀር፤ ዕድገትና መሻሻል ግንኙነት የሚገዳ ደረጃ ሊገዳ የተቃረበ ሆኖ ሲገኝ ገንዘብ ይሆናል፡፡

የሚያስቀጡ የገንዘብ ድርጊት ምክንያቶች በግለሰቡ አስተዳደግና አ ፈፋር ውስጥ ከተወሰነ ወቅት በኋላ የሚፈጠሩና ስነዚህም ሁኔታዎች በግለሰቡ አመለካከት ውስጥ ተፃራኒ አስተሳሰብን በመቅረጽ የገንዘብ ድርጊትን ለመፈ ጸም የሚገፋፉት ናቸው፡፡ ስንኳ የቡርዥው ምሁራን ሰንደሚሉት ግለሰቡ ገን ዘለኛ ሆኖ አይፈጠርም ካዘርም በጉርስ ያገኘው አይደለም፡፡

ካላይ ለመግለጽ እንደተሞከረው የሶሻሊስት ሥርዓት ለውጥ በተደረገ ማግስት ከመቅጽበት የገንዘብ ድርጊት ይገታል፤ ወይም ሙሉ በሙሉ ይቀንሳል ብሎ መገመት የዋህነት ነው፡፡ ይህ የረጅም ጊዜ ግብ ነው፡፡ በሌላው በኩል የተገረሰሰው ሥርዓት አቀንቃኞችና ርዝ ሰዎች አብዮታዊ ለውጥን ለማነው ኀለማይ የበሉና የሠርተ አደሩ ... የበላይነት ስለማይቀበሉ እስከተወሰነ የዕድገት ደረጃ ድረስ የገንዘብ ሥራ ከበፊቱ በተለየ ... ረቂቅና ውስብ ስብ በሆነ መልኩ ስለሚካሄድ ይህን ለመግለጽና ለመቋቋት በግንባር ቀደም የተሰለፉ ኃይሎችን ... ድርሻ ... ያደርገዋል፡፡

2. <u>ለገንዘብ ሥራ የተጋለጠው የኅብረተሰብ ክፍል</u>

ከአገራችን ተጨባጭ ሁኔታ በመነሳትና በአንድ ወቅት ከለርዕስ ከተማው የሚነበራይ ኑሮ ችግር ጥናት ተካሄደ በቀረበው ዘገባ ከተገኘው ግንዛቤ በመነ

//:://

ነት ከኅብረተሰቡ ክፍል የትኛው ጎንደሩ ለመሥራት እንባሌ እንዳለገና ግድ ዚኒያ አቅርቧ ሲያገራ የሸለበትን ዝርዝ የተለያዩ ንጓቶች ፍናያሄ ለመ ንደርደራያ ያለ ከዚህ የፐሉ ተገለፁዋል::

የሥራ አጥነት ችግር ከአገሪቱ የኢኮኖሚ እድገትና የዕድገት ደረጃ ተነጥሎ የማይታይ ነው:: ዛሬ በታላላቅ ከተሞች የሚታየው የሥራ አጥነት ችግር በተርቡ የተፈጠረ ሳይሆን ከአድሃሪው ገዢ ሥርዓት የተጋረሰ የኢኮ ኖሚ ኋላ ቀርነት ውጤት የሆነ የኅብረተሰብ ችግር ነው:: የተገረሰሰው አድሃሪ ሥርዓት በቂ የሥራ ቦታ ሊያስገኙ የሚችሉ ተቋሞችን ሊከፍት ባለ መቻሉ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ችግረ እየተከሰተ የመጣ ነው::

ከጥናቱ ዘገባ እንደተገኘው ከሥራ አጦች መካከል አብዛኞቹ ከ15 እስከ 30 ዓመት ባለው የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ ናቸው:: ለብዙ ጊዜ በሥራ ማጣት ሲቆዩ በመጥትነት ባህሪያቸው ሳቢያ ለተለያዩ የማህበራዊ መሰናክሎ አፍፈር ጠንቅ ይጋለጣሉ::

የገጠሩ ፍሪ ህዝብ ባአድሃሪው ሥርዓት ተረስቶና ተንቆ ያለማህበራዊ አገልግሎት የኖርን፤ ሰብዓዊ ፍላጎቶቹ ተዳፍኖ በድህነት በድንቁርናና በህ መም ሲሰቃይ በነበረ ጊዜ በከተማና በገጠር መካከል ያለው ልዩነት የተነሣ የተሻለ አኗኗር በመሻት በርካታ ሕዝብ ከገጠር ወደከተማ እየፈለሰ ከገባ በኋላ በሥራ ላይ ተሰማርቶ ራሱን ማስተዳደር ባለመቻሉ በሥራ አጥነት ቢን ቀበል ኖሮዋል::

ሥራ አጦች እንሳቸው ባላቸው ሰንቀትና ችሎታ ተሰማርተው መሥራት የሚፈልጉ፤ የሥራ የሆነ ፍላጎትና በለሣጠት ይቸው የተሰጠ ስራ ያላቸው ቢሆኑ ሥራ አፈላለገው በሚያጠበት ጊዜ ተስፋ ቆርጠው ይበሳጫሉ:: ብሶታቸው ለይደግ እንዲሄዱ ቀስ በቀስ ስርቆትን፤ ዘረፋን፤ ማጭ በርበርን፤ ጋጠወጥነትን፤ ድለላን፤ ወዘተ በመሳሰሉ ስተው በአብዛኛው

//:://

ለዝሙት ሥራ ይጋለጣሉ፡፡ በተጨማሪም በችግር የሸሹ ሴቶች የሚበሏቸው የሲጋራ፣ የአረቄ፣ የጫት፣ የቆሎና የአጉል ልማዶች ተገዥ /ሱሰኛ/ ይሆናሉ፡፡ አብዛኛዎቹ ሥራ የማግኘት ዕድል ካልተሳካላቸው ዝሙት አዳሪዎችን፣ ወንጀለኞችን፣ በረንዳ አዳሪዎችንና ደላላዎችን ጨምሮ አካለ ስንኩላን የሚለምኑትን የሚያጠቃልለውን የበዘኔን ክፍል አመናገሪ ይሆናሉ፡፡

የበዘኔው ክፍል የሚባለው ለምርት ሥራ ከፍተኛ አመለካከት ያለውና ሠርቶ የመተዳደር ዝንባሌና ፍላጎት የሌለው፣ ወንጀልንና ርካሽ ተግባረን እንደሙያ ሥራ አድርጎ የሚኖር ነው፡፡

ይህ የበዘኔ ክፍል ከፍተኛ የሰው ኃይል እቅድ ምርትንና አገልግሎትን ሊያጓጓዝና ሊያሻሽሉ የሚችሉ ሥራዎች ካጋባር የኅብረተሰቡን የምርት ውጤት በመሻት የዕድገት እንቅፋት ሆኖ እየተንገላለና እያደናቀፈ የሚኖር የኅብረ ተሰቡ ክፍል ነው፡፡

የበዘኔው ክፍል በውስጡ አራት ንዑሳን ክፍሎች ያጠቃለለ ነው፡፡

1/ በወንጀል ሥራ የሚተዳደረ

2/ ዝሙት አዳሪዎች

3/ በልመና ተግባር የሚተዳደረ/ በረንዳ አዳሪዎችን ይጨምራል/

4/ በድለላ ሥራ የሚተዳደረ

በዝሙት ተግባር የተሰማሩ ሴቶች በዝሙት ሥራ አማካኝነት በቂ ገቢ ማግኘት ሲሳናቸው በማጭበርበር ወይም በሌብነትና በወንጀል ገቢ ያገኛሉ፡፡

በልመና ተግባር የተሰማሩ ሴቶች አጋጣሚው ከመጣላቸው በዝሙት አዳሪነት ይሠማራሉ፡፡ በወንጀል ተግባር የሚተዳደረም ሁኔታ ከመጣላቸው በድለላ ሥራ ላይ ይሠማራሉ፡፡

ደላሎችም ከመጣላቸው የማጭበርበር ወንጀል ከመፈጸም አይገቱም፡፡ የነዚህን አራት ንዑሳን የበዘኔ ክፍል አጠቃላይ ገጽታ የሚከተለው ይመስላል፡፡

//፡፡//

1.2.1 <u>በግንጀል ሥራ የሚተዳደሩ:-</u>

በግንጀል ተግባር የሚተዳደረው የህዝኑ ክፍል አንዳንዴም ሌላ የሙተዳደሪያ ምሩን በማራቸው ናና የገቢ ምንጫቸው ስርቆት ቅሚያ ማጅራት መትቶ ኪስ አውላቂ የመኪና ሰሌዳ ነቃይና ጉበኛ ስርቆት፣ ቤት ሰብረው የሚያገኙት የግንጀል ሥራ ውጤት ነው፡፡

በዚህ ጥናት ከሚመጻሉት ፈቢዎች በሚፈጸሙት የግንጀል ተግባር እየተያዙ በፍርድ ቀይነ ተቀጥተው በኋላ ሠራተኞችን ደርሰው ሰባቡ ተመልሰው በስሙት ውጊ የግብ ረ፣ የሚሰነዘርባቸው ቅጣት ረዥም የሚያርማቸው ካመሆኑም ሌላ አስቸኳይ መንግሥት በተደጋጋሚ ጊዜ በሰጡት መንፈሳ ተሃድሶ ካለደረገላቸው በኋላ በደዳፍት በታ ተላገው እርሻዎች እንዲሆኑ የተደረገውን ጥረት ከምንም ሣይቆጥሩ አየጠፉ በደብተማ ተመልሰው በግንጀል ሥራ ላይ ይሰማራሉ፡፡

1.2.2. <u>ዝሙት አዳሪነት</u>

ዝሙት አዳሪነትን በሁለት ክፍል መመልከት ይቻላል፡፡ የመጀመሪያው ግልጽ ዝሙት አዳሪነት ሲሆን ሁለተኛው የድብቅ /ስውር/ ዝሙት አዳሪነት ነው፡፡ ግልጽ ዝሙት አዳሪነት የተሰማሩ ሴቶች መተዳደሪያቸውን የሚያገኙት ከዝሙት ተግባር በሚያገኙት ዋጋ ነው፡፡ ግንጀል ሥራና በሌላ ለሚተዳደሩ ተባባሪና መጠጊያ ናቸው፡፡

በዕድሜ የገፉ ሰረጅም ጊዜ በዝሙት ተግባር ቆይተው ሃብት ያፈሩ ሴቶች ለንግድ ሥራ ማስጀመሪያ ቤት ሴቶችን ከያአቅጣጫው እያሰባሰቡ በአሻሻጭነት ይጠቀሙባቸዋል፡፡ እነዚህን የሚያሰባስቡት ቦታዎች ራቅ ባለ መንገድ የገበሬ ጋ ግንኙነት ለየፈጠሙ በሚያገኙት ገቢ ይተዳደራሉ፡፡

ሴቶች ጠጅና ጠላ ቤት ቡና ቤት፣ ግሮሰሪ፣ ሆቴልና ቤትና የሚያሰሉትን የሙተዳደሪያ ሽፋን አድርገ በዝሙት አዳሪነትም ተሰማረ ናቸው፡፡

//:://

በ ብዕ ጉትት አጓፊነት ተግባር ከተሰማረት ሰቶች መካከ. ለግብረ ሥጋ ግን ኙነት የደረሱ ... ሴቶች ተገሪያች ይገኙበታል:: በ.ቶ ..ዶ ... ነ ገር እየታለሉ ቤተሰብ በ.ገዛላቸው ..ግና ገድ ለየተገለገሉ አገኙበት የሚያ ድረና የቤተሰብ ቁጥር የሌላቸው ናቸው::

በመንግሥትና በግ. ድርጅት ተቀጥረው የሚሠሩ ያላገቡ ሠራተኛ ሴቶች በዓይነ ትም ሆነ በገንዘብ በ.ያገኙት ጥቅም አንዷ ከሌላ? በ.ጧ ለመታየት በሚያደ ርጉት አሽቅድድም ድርጊቱ ለየተበራከተ በመሄዱ ላይ ሲሆን ለአደራጊታቸው አስ ካፊነት ሊያበዛ ግምት አይሰጡትም::

ሥራ ያላቸውም ሆነ ሥራ የሌላቸው ባለትዳር ሴቶችም ለጥቂ. ጥቅም በድብቅ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ለየፈጸሙ ለንደሳይኖቹ አሽቅድድም የሚያደርጉ አ. ታውም::

ይህ ሁኔታ ካትዳር መሥረታ የሚያዘናጋ ከመሆን አ..ፎ የቤተሰብን . ኃላፊነት የ..ጓጉልና ለትዳር መፍረስ ምክንያት ለየሆነ ነው:: ሌላው ጉዳት መበርከት፣ ለአባለ ዘር በሽታ መብዛት ከመሆኑም በላይ አባት የሌላቸው ሕጻ ናት መፈጠር .ጋር ባ.ሆነ ጉርሻ ..ያ..ፈ.ን የ.ና ቶች ቁ.ር ..ጊዜው መ..መርና ..ዜ. ... ..ገኙግለሰቦች የ.ነ አ..ር መሃበትና የመንፈስ መዳሸት አ..ቢ ነው:: ባ.ታ.ቀ ሰው ..ሚገኙ ተሸለው .ተ..ም ሆነ ..ይ .ት የ.ገኙ ገና አ... የተለሱ ..ናት . ዘ. አ..ፊ ..ራ ውጤት ናቸው::

1.2.3 በ..ሙያና ተግባር የ.ተዳደረ

በ..ሙያና ተግባር የ.ተዳደረ አብዛኛዎቹ በረንዳ አዳሪዎች ና.. ሲ.መ..ው በ.ንጀ.. ሥራ ..እንደሚሠማረና አልፎ አ..ፎ አ..ሻሻጭ ሸቃጮችን ለ.ያዘረ የሚሸጡ/ ..ዎ አዙዋሪዎችን.. ..ወ.ራ../ በጣም በራጊነትና በሌቱ ሾፊነት ሥራ የሚጠቀሙ.. .. ገኙባ.የሉ::

ገታቸው ወጣት እስከ አረጋዊያን ባለው የዕድሜ ክልል የሚገኙ ሲሆኑ ደግ የመኖሪያ አዳራሽ የሌላቸው ስንዳሽቸው የሚዘዋወሩ ከመሆናቸው በላይ በኅ ብረተሰቡ ጉንጥ የሚፈጥሩት ችግር በሙሉ ተለይቶ ያልታወቀ ቢሆን ግን የሴገ ራቸውን/ ገመናቸውን/ የሚያመለክት በመሆናቸው ለበረ ህዝብ ድርጊት በቂ ባሉ የሚገዙ ናቸው::

በታላላቅ ከተሞች ውስጥ አስተዳዳሪና ረኛ በተበ ያላቸው ታዳጊ ሕጻናት ከሚኖሩበት አካባቢ ራቅ ብለው በደማቅ ታዋቂነት ወደሌላው የበሉ በመ ሄድ ችግረኛ በመምሰል በልመና ተግባር ከመሰማራታቸው ሌላ ማኪና ሰንሮ ሀያለን በማለት ለሴማደኛ ወንጀለኞች መሣሪያ በመሆን ወደመፀ አዝማሚያ በማሳየት ላይ የሚገኙ ቁጥራቸው አነስተኛ አይደለም::

1.2.4 <u>በዕለት ሥራ የሚተዳደሩ</u>

በሀገራችን የዕለት ሥራ ገአነስተኛ ለጎን ከፍተኛ ገቢ የሚያገኙ ሠርቶ አደሮችን የኅብረተሰብ ክፍል በማስተናዱ የሚኖሩ የበዛኛው ክፍል ናቸው:: አነስተኛ ገቢ ያላቸው በገበያ ሥራዎች ባሻና በገጠር መንገድ ... በመ ግባት አስገድደው ለኑሮአቸው የሚሆን ቀለብ ጉርሽ ከተሰጣቸው ለመጠቀም የሚደርሱ ናቸው::

ከፍተኛ ገቢ የሚያገኙ ደላሎች በደረቅ ወንጀል ሥራ የሚሰማሩ ሲሆ ኑ ገበ በመስጠትና በማቀበል በመሳሰለው ድርጊታቸው በሚፈጥሩት ግንኙነት በህገወጥ ንግድ /በሳቢ/ማርኬት/ የሚጠቀሙ ግለሰቦችን ባለትዳሮችን ከ አገር ጎብኚዎችና ከዲፕሎማቶች ጋር የሚያገናኙ፣ የተሠረቁ እቃዎችን በሰውር የሚያሻሽጡ፣ ለዝሙት ተግባር ሴቶችን ካረቀ ሥፍራ አምጥተው የሚያስተዋውቁ፣ አንዳንዶቹም በከተሞች ውስጥ ሆነው የሚካሄዱትን በቁጥጥራቸው ሥር አድ ርገው ከሌሎች ለመነጉ ከሚያገኙት የቀማ የሚጋሩ ናቸው:: በአጠቃላይ ደላ ሎች ለህዝብ ንብረት መባከንና በኮንትሮባንድ ንግድ አገናኝነት ከሚያደርጉት

//::/ /

በሙሉ ዓቢ ሰፊ በሚሸፍረት የገበሬ ማሳ ኮረዶ በኅብረተሰቡ ላይ ከባድ ሳ ራሽ ችግር የሚፈጥሩ አንበርባሪዎች ናቸው።

ከላይ በአራት ንዑስ ክፍል የተገለጹት በጥቅሉ አሠራር የቦዘኔው ክፍል በመባል የሚታወቅ ሠርቶ አደሩ ኅብረተሰብ ያመረተውን በመሸሸት የሚኖሩ እንደመሆኑ መጠን ፍጆታቸው በሥርቆት ወይም በአገልግሎት ስሜ ተደገፈ ለማ ህበራዊና ለኢኮኖሚ ዕድገት ጎታች ኃይል ናቸው።

በፖለቲካ ረገድም የቦዘኔው ክፍል አባላት የተለየ ጠባይ የሌላቸው በዕለት ጥቅማና [illegible] ቁሣቁስ በቀላሉ የሚገዙና የሚደለሉ በመሆኑ ለጸረ ሕዝብና ለፀረ አብዮት ድርጊት መሳሪያ በመሆን ትኩረ አሉባልታ ነዢነት እስከመጥር ነፍስ ገዳይነት የሚሰለፉ ናቸው። ለፊውዳል [illegible] የተ ዘበ [illegible] በመሰረት [illegible] የሚ [illegible] ናቸው።

አብዛኞቹ በገጠርነት ዕድሜ [illegible] የሚገኙ መሬትና [illegible] አገር ንዑስ ክፍል ውስጥ ይደመራሉ። የውጭ አገሮችን/ ዜጎችን/ ከሚተዋወቋቸው ሰዎች ጋር የሚገናኙ ሰዎች የሚፈጠር ስጋ ግንኙነት [illegible] የሚያገኙት ጥቅም የሚያጋልጥ ለአገሩ ወርቅ ያደረሱ ታጋይ ወኝገረዶችን በጥቅም ለ የደለሉ ለአስነዋሪ ድርጊት የሚያቀርቡ አደገኛና በያመፃቸው ወንጀል ከመ ፈጸም የማይገቱ ናቸው።

በቱሪስት መልክ ወደአገር ውስጥ ከሚገቡና ከዲፕሎማቶች ጋር በሚፈጠረው ግንኙነት ታክሲ ነጂዎች ቦዘኔዎችና ሥራ አጦች እንደ ቤተሰብ ለመባበ- ሉት የጎለላ ተግባር በቀላሉ ማካሄድ ይችላሉ። ፀረ አብዮት ቅስቀሳና የፈጠራ ወሬ ይነዛሉ ወደአገር ውስጥ መግባት የማይገባቸውን ጋዜጦች መጽ- ሔቶችን በድብቅ እየተቀበሉ ያሰራጫሉ። አርካሽ በሆነ የሚያዝናኑ ቪዲዮ ቴፖችን ተቀብለው በማራባት የነተጣን ወጣት አብዮታዊ ትግሉ ለማዘናጋት ይጥራሉ። የውጭ ምንዛሪና የተከለከሉ ዕቃዎችን እየተቀበሉ በድብቅ

//:://

ገበያ /ብላክ ማርኬት/ ውስጥ ይነግዳሉ በመሆኑም ካላይ በኸርኩር የተ መለካቱት የኅብረተሰብ ክፍሎች ካሉት በበለጠ ለወንጀል ሥራ የተጋለጡ ናቸው በማለት የሞና ቶ ዘገባ በጊዜ ቱ የነበረውን ተጨባጭ ሁኔታ አስቀም ጧታል::

አብዮታችን በኅብረተሰብ አደረጃጀትና በሥልጣን መዋቅር ባደረገው ዕድገት የወንጀል መንስኤያችን ደረጃ በደረጃ ለማስወገድ መሠረቱን የጣለ ቢሆ ንም ቀደም ሲል የተጠቀሱት ለወንጀል የተጋለጡ የኅብረተሰቡ ክፍሎች መጠን ሊቀንስ አልቻለም::

1.3 የመረጃ አሰባሰብ /ስታትስቲክስ ዳታ/

በየጊዜው የሚነሱ ቱ ማኅበራዊ ችግሮችን ተከትለና ወንጀል አጥቶ መፍትሔ ውን ለመቀየስ ወንጀል ከመሠራቱ በፊት በተሠራ ጊዜና ኋላን መከላከል የሚረዳው በቂና ትክክል ያለው የስታትስቲክስ ቅንብር ሲኖር ነው:: በሰ ለጠኑና በበለጸጉ አገሮች ስታትስቲክስ ከምፒዩተራይዝድ ሆኖ ለማኅበራዊ ኑሮ ጠበብቶች የመረጃ አቅርቦ ጠቃሚ /ክምችት/ በመሆን በከፍተኛ ደረጃ ያገለግላል::

የወንጀል ሥራን ለመቀነስ በሚደረገው ያላሰለሰ ትግል ማኅበራዊ ችግሮ ችን ለመፍታት ለሚቀይሱ የሥራ እቅድ ኃይልና ድርጅትን በተመጠነ መ ልክ ለማሰማራት ውሳኔዎችን በብቃት ለማሳለፍ መሠረቱ /ቢዙ/ ትክክለኛ የሆነ የስታትስቲክስ ዳታ ቅንብር መኖር ነው:: ዳሩ ግን ይህ የአሠራር ዘዴ በኢኮኖሚ ኋላ ቀር በሆኑ አገሮች ገና ያልዳበረና በቂ ትኩረት የማይሰጠው በመሆኑ ይህንኑ አስመልክቶ የአፍሪካ አገሮች ለማኅበራዊ ኢኮ ኖሚ ግንባታ የስታትስቲክስን አስፈላጊነትና ጠቃሚነት አውቀው በሥራ ለመተርጐም ጥረት ባያደርጉ ቢሆንም የስታትስቲክስ ባለሙያዎችም ሆኑ የማኅ

ገበያ /ብላክ ማርኬት/ ውስጥ ይነግዳሉ በመሆኑም ከላይ በኮርቦር የተ መለካት የኅብረተሰብ ክፍሎች ካሉት በበለጠ ለወንጀል ሥራ የተጋለጡ ናቸው በማለት የጥናቱ ዘገባ በጥቅሉ የነበረውን ተጨባጭ ሁኔታ አስቀም ጧታል::

አብዮታችን በኅብረተሰብ አደረጃጀትና በልማት መስክ ባደረገው ዕድገት የወንጀል መንስኤዎችን ደረጃ በደረጃ ለማስወገድ መሠረቱን የጣለ ቢሆንም ቀደም ሲል የተጠቀሱት ለወንጀል የተጋለጡ የኅብረተሰቡ ክፍሎች መጠን ሊቀንስ አልቻለም::

1.3 የመረጃ አሰባሰብ /ስታትስቲክስ ዳታ/

በየጊዜው የሚገበቱ ማኅበራዊ ችግሮችን ተከታትሎና መንስኤ አውቆ መፍትሔውን ለመቀየስ ወንጀል ከመሠራቱ በፊት በተሟላ ለቅድሚያ ኘላን መከላከል የሚያስችል ብቃትና ጥራት ያለው የስታትስቲክስ ቅንብር ሲኖር ነው:: በሰለጠኑና በበለጸጉ አገሮች ስታትስቲክስ ከምፒውተራይዝድ ሆኖ ለማኅበራዊ ኑሮ ጠበብቶች የመረጃ አቅርቦት ጠቋሚ /ኮምፓስ/ በመሆን በከፍተኛ ደረጃ ያገለግላል::

የወንጀል ሥራን ለመቀነስ በሚደረገው ያላሰለሰ ትግል፣ ማኅበራዊ ችግሮችን ለመፍታት ለሚቀይሱት የሥራ እቅድ ኃይልና ድርጅትን በተመጣጠነ መልክ ለማሰማራት ውሳኔዎችን በብቃት ለማሳለፍ መሠረቱ /ቤዝ/ ትክክለኛ የሆነ የስታትስቲክ ዳታ ቅንብር መኖር ነው:: ዳሩ ግን ይህ የአሠራር ዘዴ በኢኮኖሚ ኋላ ቀር በሆኑ አገሮች ገና ያልዳበረና በቂ ትኩረት የማይሰጠው በመሆኑ ይህንኑ አስመልክቶ የአፍሪካ አገሮች ለማኅበራዊ ኢኮኖሚ ግንባታ የስታትስቲክስን አስፈላጊነትና ጠቃሚነት አውቀው በሥራ ለመተርጎም ጥረት እያደረጉ ቢሆንም የስታትስቲክስ ባለሙያዎችም ሆኑ የማኅ

//:://

በራዩ ኑሮ ፀበብት ለወንጀል ስታትስቲክስ ጥናትና ግምገማ የሚሰጡት ትኩረት ለበነዚህም ነው የሚባልበት ባይሆን ፍራሽ አለመኖሩን በመግለጽ የወንጀል ጥናትና ግምገማን የሚመለከት በተባበሩት መንግሥታት ድጋፍ አንድ የማሰልጠኛ ማዕከል በአኅጉሩ እንዲቋቋም በማለት ወንጀሉን ስለ መከላከሉና ስለአጥፊዎች አያያዝ/ ሀ/ሀ/አ በ1980 ዓ/ም ካራካስ ቬንዙዌላ ጉባዔ ለተደረገው ስድስተኛ ጉባዔ የቅድሚያ ዝግጅት ለማድረግ ሀ/አ/ሉ/ በ1978 ዓ/ም አ/አበባ ላይ በአፍሪካ አኅጉር የተካሄደው አኅጉራዊ ስብሰባ ጠቁሞ ነበር። ይህ ችግር ገኅራቸውም ሄለ ባሆን በተመዋልም አፍሪቃንና ፖሊስ ሠራዊት ባነፈት አገር የትግሉና የድሉ ዓመታት የነፃነት አገርን ዳር ድንበር በማስከበርና ሉዓላዊነቷን አብዩት ካቅ ብቻ ለመከላከል ከመቤል ሰላም ዳር አገር ባካሄደው ፍልሚያ በጥንካሬ የሰለጠነና ሥልጡ የነበራትን ሰኔች ... ለችግሩ መባባስ ካሚነንያቱ አንዱ ነበር።

የአብ/ፖሊስ ሠራዊት በወደበኛው ፖሊሳዊ ተግባሩ ላይ እንዲተኩር በኢሠፓና በአብዮታዊ መንግሥት ድጋፍ እየተደረገለት በመሆኑ የኅብረና የበለጸገ ሶሻሊስት ኅብረተሰብን ለመገንባት በሚደረገው ሂደት ውስጥ ሶሻሊስት ስብዕናንና ሶሻሊስት ሕጋጋትን ለማክበር ቅድመ ሁኔታዎችን በማሟላት የአሠራር ስልቱን ነድፎ በተግባር በመተርጎም ላይ ይገኛል።

ወንጀሉን ለመከላከል ከተፀባዩ ሁኔታ ጋር ግንኙነት ያለውና ወንጀሉን ለመቆጣጠር ተፀባዩ መረጃ ሊሰጥ የሚችል የወንጀል ስታትስቲክስ ሳገባ አሁን የሚሰራበት የወንጀል ስታትስቲክስ ሠንጠረዥ ወቅታዊ ባለመሆኑ ለኢኮኖሚና ለኅብረተሰቡ ወንጀሎች በቂ ትኩረት የማይሰጥ ወንጀል ፈጻሚ ግለሰቦችን በዕድሜ ክልል በትምህርት ደረጃ በበተሰብ አቋማቸው በሥራ ስምሪታቸውና በማኅበራዊ ንቃተ ሕሊናቸው በየፈርጅ ለያ

ይኸ ዝርዝር ከመሳሰሉት ወንጀል ፈፃሚዎች ከሕብረተሰቡ ክፍል የትኞቹ ና ቸው የሚለውንና ወንጀሉ በብዛት የሚፈጸመው በከተማ ወይም በገጠር መሆኑን ከመ ንስኤው የሚያስረዳ ባለመሆኑ አዲስ የወንጀል ስታትስቲክ ሠንጠረዥና የወን ጀል መዝገብ በ/አር/ክሪሚናል ሬጂስትሬሽን ቡሮ/ ተዘጋጅቶ በቅርቡ በሥራ ላይ እንዲውልና መያዣዎቹ በአጥነት በሥራ ለመተርጎም በመጠባበቅ ላይ ስለሆነ፣ አገር አቀፍ በሆነ ደረጃ ወንጀል ከመዝገብ ቤት በቅድሚያ የመከ ላከሉ ተግባር አሁን ካለው በተሻለ ሁኔታ በኘሏንና በስፋት ለመሥራት ዝግ ጅት እየተደረገ ነው::

ይህም ቢሆን ለጥናትና የሚረዳ የስታትስቲክ ዳታዎች አሰባሰብ አሁን ባለው የአሠራር መሠረት ለአብ/ፖ/ሠራዊት ብቻ የሚጠቅም ሳይሆን የሌሎችንም መንግሥ ታዊ አካላትና ሕዝባዊ ድርጅቶች ሙሉ ትብብርና ተሳትፎ የሚጠይቅ ነው::
እንደሚታወቀው ቅድመ አብዮት ከጥቃቅኑ የወንጀል ድርጊት /ማይነር አፌንስ/ ጀምሮ እስከ ከባድ ወንጀል ያለው በአጠቃላይ በአገሪቱ ውስጥ የሚፈጸመው ሁሉ ተጠቃሎ የሚመራው በፖሊስ ሠራዊት በኩል ነበር::
ድሀረ አብዮት ግን ከተንከተለው ርዕዮተ ዓለም አኳያና በየጊዜው በተከሰቱት ማኅበራዊ ችግሮች አስገዳጅነት ጭምር:_

- የደንብ መተላለፍ ጥቃቅን ጥፋቶች በከተማና በገበሬ የፍርድ ሸንጎ በኩል ተጣርተው ውሳኔ በዚያው ስለሚያገኙ:_
- ማኅበራዊ፣ ብሔራዊነትን፣ ንብረትነትንና የፖለቲካ ወንጀሎችን በሚመለከት በመላ አገሪቱ በየደረጃው በሚገኙ የቁጥጥር ኮሚቴዎችና በአገርና ሕዝብ ደኅንነት ሥር ባሉ በርካታ የምርመራ ክፍሎች በኩል እየተጣራ ለሕግ ፊት ስለሚቀርብ በእነዚህ በተቋቋሙት ክፍሎች በኩል የተመለከቱትንና የቀረበውን የወንጀል ዓይነት በዛሬው ሆነ የደ ጊዜ ካድሀረ አብዮት ጀምሮ በየዓመቱ በተናበረው የፖሊስ ዓመታዊ ሪፖርት ያልተጠቃለለ ስለሆነ በመላ አገሪቱ የተፈጸመው የወ ንጀል ብዛት በዚህ ውስጥ የተገለጸው ብቻ አይደለም::

//::://

ስለዚህ በፖሊስ፣ በኅብረተሰቡና ገበሬ ማኅበራት በየደረጃው ባሉ የቁጥጥር ኮሚቴዎችና በአገርና ሕዝብ ደኅንነት ጥበቃ ሚ/ር ሥር ባሉ በርካታ የምርመራ ዘርፎች በኩል የቀረቡትን ጥቆማና /ማይነር አፌንስ/ የተለያዩ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ወንጀሎች አጠቃሎ ስታትስቲኩን የሚያቀናብር አንድ አካል መፈጠር ወደፊት መኖር ስለሚገባው በበላይ አካል በኩል ትኩረት ተሰጥቶት ውሳኔ ማግኘት አለበት::

በሆነም እንደ ነፍስ ግድያ፣ ሌብነትና የመሳሰሉት ከፍተኛ ማኅበራዊ ወንጀሎችን በተመለከተ ስታትስቲኩ እስከ አሁን ድረስ ያለማደረጉ በአብ/ፖ/ባኩል ተጠቃሎ ስለሚቀናበር በዚህ ረገድ በከፊል የተሟላ ነው:: ነገር ግን በ4 አውራጃዎችና በ141 ወረዳዎች ውስጥ አሁንም ፖሊስ ያልተደራጀባቸው በመሆኑ በነዚህ ሥፍራዎች የሚፈጸሙ ወንጀሎች ሙሉ በሙሉ ፖሊስ ላለበት አጎራባች ጣቢያ ሪፖርት ይደረጋሉ ብሎ መገመት ስለማይቻል በላይ በተዘረዘሩት ነጥቦች ምክንያት በዓመት ውስጥ የተፈጸመው የወንጀል ብዛት ይህ ነው ብሎ ለማለት ያዳግታል::

ስለዚህ በዚህ ሪፖርት ውስጥ በሚገኙት ገጾች በየምዕራፉ የተዘረዘረት የፖለቲካ የኢኮኖሚና የሌሎች ወንጀሎች ፖሊስ በመደረጉ አማካይነት ሁሉ ለፖሊስ የተመለከቱትን በየአንዱ ወንጀሉ ተፈጽሞ ለፖሊስ ያልተመለከተውና ፖሊስ ያልደረሰባቸውን /ያልወቃቸውን/ ወይም ለፖሊስ ባለቤቱ ወይም በየዕለቱ ከሚቀርበው ወቅት ባለጉዳዩ በመባላቸው ወይም በመታከት ሁኔታውን ሳይከታተሉ በመቅረታቸው የምርመራው ሂደት ፍጻሜ ያላገኘውን በሺህ የሚቆጠር የወንጀል መጠን አያጠቃልልም::

2. <u>ወንጀል እንዳይሠራ የተካሄዱ የቅድሚያ መከላከል</u>

በተለያዩ አጣዳፊና ከአገሪቱ አቅም በላይ በሆነ ምክንያት የሠራዊቱ የሰው ኃይል ብዛትና የድርጅት አቅም ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተመናመነ ከመጣ በኋላ በኢሠፓአኮ እና በአብዮታዊ መንግሥት የተለየ ትኩረት ተሰጥቶ ከ1974

ዓ/ም ጀምሮ የአገሪቱ ሸቀጥ በፈቀደ መጠን የቡና ኃይሉና ድርጅቱ እየጨመረ በመምጣት ላይ ነው::

ባለው የቡና ኃይልና ድርጅት ለያንዳንዱ ክፍለ ግዛት በመከላከል ረገድና የኅብረተሰቡን መሰረታዊ አፍራር ደህንነቱን በማስከበር የሠራዊቱ አባላት ያከናወኑት የጎላ ተግባር እንደሚከተለው ተዘርዝሯል::

2.1 የሸዋ ክ/ሀገር

በ11 አውራጃና በ107 ወረዳዎች አስተዳደራዊ ክፍል በተዋቀረ፣ 85,000 ስኩር ኪ/ሜትር የቆዳ ስፋት ያለው ካሉት ክፍላተ ሀገር በበለጠ ብዙ ኑዋሪ የሚፈረበትና የሕዝብ ብዛት 8,090,565 ይደርሳል ተብሎ የተገመተ ነው::

በኢትዮጵያ አብዮት በታላቅ የስምጥ ሸለቆ በ[illegible]ና [illegible] ይበብ ለየ ተዋበኑ ደጋ፣ ወይናደጋ፣ ና ቆላማ የአየር ንብረት ያለው ከኑሮው ይበ ልጡ ኑሮው በእርሻው ክፍለ ኢኮኖሚ ላይ የተመሠረተ በሆነ በ[illegible]ራዎቹ የ ላማ ክፍል የሚኖረው ሕዝብ በዘላንነትና በከፊል ዘላንነት የከብት ርባ ተካ ትለው ከሥፍራ ወደሥፍራ የሚዘዋወር ነው::

የሸዋ ክ/ሀገር ካርታ ከተማው ጋር ተዋረት ክፍላተ ሀገሮች መውጫና መግቢያ የሚበሰው ተላለፊያ በር ከመሆኑም በላይ ለሀገሪቱ ከፍተኛ የኢኮኖሚ ድጋፍ የሚሰጡ በርካታ የላሉና ከባድ ኢንዱስትሪዎችና ፋብሪካዎች የኃይል ማመንጫ ተቋሞች በከፍተኛ ደረጃ የተደራጁ በሰፊው የመንግሥት እርሻዎች ይገኙበታል:: የክፍለ ሀገሩ አብ/ፖሊስ በዚህ የሪፖርት ዘመን የኅብረተሰቡን ሠላምና ደህ ንነት ለማስከበር ወንጀል እንዳይሠራ የቅድሚያ መከላከል በማድረግ ረገድ ከፍተኛ ተግባሮችን አከናውኗል::

ከአ/አበባ ወደ አገር በሚወስደው አውራ ጎዳና [illegible] ርቀት ካለ/ አበባ ወደጎጃም በሚወስደው መንገድ አበይ ሩረስ ገለጉ [illegible] በ[illegible]ቶ አቅጣጫ [illegible] ከቦች በሰበታ መንገድ ላይ ይፈጽ [illegible] በመኪሪያ እስፈ

ፉርተው ተባባሪ ተሽከርካሪዎችን ለያቀው ዘረፋ በማካሄድ ላይ የሽፍቱ አባሎች ከአ ካባቢው ህዝብ ፤ ድርጅቶች የፀጥታ ኃይሎች ጋር በመተባበር ባካሄዱት ጥበቃና አ ሰሳ ሰላምን ማስከበር ችለዋል:: ይሆም ቢሆን አሁንም አፈራጉት ሙሉ በሙሉ በቁ ጥጥር ሥር ውሎ ማለት ስላልሆነ ለቀጣነሱ በመሥራት ላይ ይገኛሉ:: የአሰሳና የክትትሉ ተግባርም አሁንም እንደቀጠለ ስለሆነ ውጤቱ በመጠባበቅ ላይ ነው::

የመንገና ሥራዎቻችን በጋዴ ለንግዶች የሚገቡት የመሥረታ ድርጅቶችና አገልግሎት ሰጪ ተቋሞች በብዛት በሚገኙበት አካባቢ በ10ኛው የአብዮት በዓል በጋር ቴ ምረታ ግቶት በአንግድነት የመጡ የየመንግሥታት ተገኝዎችና የጋዴ ለንግዶች ደህ ንነት በአስተማማኝ ሁኔታ ለንዲካበር አድርገዋል::

በሐምሌና በመስከረም ወራት መካከል 1976 ዓ/ም የለየለት ፀረ ሕዝቦች ካት ግራይና ካሰማን ጋሌ ተነሳተው ለይመጡ ሲመጡ የአብ/ፖ/አባሎች ከህዝብና ድር ጅት የፀጥታ ኃይሎች ጋር ተባብረው በሰሩት የቅድሚያ ጥንቃቄ 19 ሽንበዴዎች ሲደመሰሱ 10 የሚሆኑ ግብረ አበሮቻቸው በቁጥጥር ሥር ውለው ወንጀላቸውን ይጠ ባበቃሉ::

በመንዝና ግሼ አውራጃ በገራ ምድር ወረዳ ወርቅ አምባ ቀበሌና በአካባቢው ለየ ተዘዋዋሪ ካግብረ አበሮቹ ጋር የገዳይና የዘረፋ ተግባር ሲፈጽም የቆየ ፀረ ሕዝብ ሽንበዴ ግአብ/ፖሊስ አባሎችና በአካባቢው ህዝብ ትብብር በመጋቢት ወር 1977 ዓ/ም ሲደመሰስ ሌላው ግብረ አበሩ ተጨርሶ ጉዳዩ በመጣራት ላይ ነው::

የክፍለ ሀገሩ ቀላል ሽፍታ በተለይም ከሰረርጌ ጋር በሚያዋስነው በኩል ለመገ ዕጥ የመገፋይ ንግድ መስፋፋየነት በሚመቻቸ ወይጋቸ ፤ ዘልቆ በመድረስ በየረር ካረዩ በይፋትና ጥሙጋ በተጉለትና ቡልጋ በመርሐቤቴ በሰላሌ አውራጃዎች ውስጥ የመገፋይ ግጅና ጎጋይ እንደሚካሄድ ስለተደረሰበት የተለየ ትኩረት በመስጠትና ቁጥጥር በማድረግ በዚህ ተግባር የተሰማራ ከ70 ያላነሱ ግለሰቦችና በእጃቸው

//://

የገባው 40 የሚሆን የተለያየ የጦር መሣሪያ /ጠመንጃ/ ካበርካታ ጥይት ጋር ተይዞ ለምርመራው በመካሄድ ላይ በሆን ተመጣጣኝ ክትትልና ቁጥጥር ስን ደቀጠለ ነው::

በአየር ንብረት መዛባት ምክንያት ባሰሜን ክፍለ ሀገራት በድርቅ ባቢያ ካቤት ንብረታቸው የተፈናቀሉትን ወገኖቻችንን ወደለም [illegible] ለማ ስፈር በሕዝቡና በአብዮታዊ መንግሥት በተነደፈው መሠረት ሠፋሪዎች በየበሰሞ ሆነ በአየር ከሰሜን ክፍለ ሀገር መጥተው ወደ ምዕራብና ደቡብ ምዕራብ ሠ ፈራ ጣቢያዎች ሲጓዙ በክልሉ ውስጥ አጀብ በማጓጓዝ ደህንነታቸው እንዲጠበቅ አድርጓል::

ክፍለ ሀገሩ ከሌሎቹ ጋር ሲመዛዘን በቆዳ ስፋት ደረጃው አሥረኛ ቢሆንም በአንጻሩ ከጠቅላላ የአገሪቱ ህዝብ ብዛት አንድ አሥረኛው በክልሉ ሠፍሯ ል:: የክፍለ ሀገሩ አብ/ፖሊስ የጥበቃ ሥራ ድርሻ ሲታይ አንድ ፖሊስ በ126 ስኩር ኪ/ሜትር ስፋት ውስጥ 11880 ሰዎች እንደሚጠብቅ መገንዘብ ይቻላል:: ይህም የፖሊሱ ኃይልና ያለበት ኃላፊነት ፍጹም የማይመጣጠን በጣም የተራራቀ ነው::

2.2 የአ/አበባ ከተማ

በግልጽ እንደሚታወቀው አ/አበባ የሀገሪቱ ርዕሰ ከተማ ከመሆኑም በላይ የአፍሪካ ኢኮኖሚ ኮሚሽን፣ የአፍሪካ አንድነት ድርጅትና ሌሎችም ከ30 ያላ ነሱ ዓለም አቀፍ ድርጅቶች ዋና መሥሪያ ቤት የሚገኝበት ነው:: የአ/አበባ ከተማ 200 ስኩር ኪ/ሜትር ስፋት ያለውና 1.412.575 ነዋሪ ሕዝብ የሚገኝበት ነው::

በየጊዜው ያለማቋረጥ አህጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ስብሰባዎች የሚካሄዱበት ስለሆነ የከተማውን ነዋሪ ሕዝብ ሠላምና ደህንነት ለማስከበር ባሻገር ዋና መ ኖሪያቸው እዚሁ የሆኑትንና በየጊዜው በተለያዩ ምክንያት የሚመጡትን የዲፕ ሎማቲክ ቤተሰቦችና የውጭ ዜጎችን ደህንነት በመጠበቅ ረገድ ከፍተኛ የሥራ ክንውን አድርጓል::

//:://

በኢሠፓአኮና በአብዮታዊ መንግሥት ልዩ ትኩረት ተሰጥቶት በቂ የሰው ኃይልና ለሥራው መጓጓዣ የሚያስፈልጋን ያህል ተሽከርካሪ ከተሟላለት በኋላ በ10ኛው የአብዮት በዓልና በሠርቶ አደሩ ፓርቲ ፣ ምሥረታ ጀምሮ ካሉት አጋር ኃይሎች ጋር የቦታውን አገናኝ ክር መንገድ በማገናኘት ጥረ የሥራ ድራ ከማበናቸው በላይ በገበያ ሥፍራዎች፣ በአውቶቡስና በታክሲ መናኸሪያዎች ኅብረተሰቡን ያራቁቱ የነበረ ኦማደኛ ወንጀለኞችን በመቆጣጠር ለሩሩው ህዝብ ታላቅ እፎይታን በ ማስገኘት ሕዝባዊ አደራውን ለመወጣት ያልተቋረጠ ጥረት አድርጓል፡፡ በኅዳር ወር 1977 ዓ/ም 20ኛው የአፍሪካ አንድነት ድርጅት የመሪዎች ስብሰባ በ አ/አበባ ውስጥ ሲካሄድ የየመንግሥታቱን መሪዎች፣ ተወካዮች፣ ከየማዕዘኑ ተ የመጡትን ጋዜጠኞች ደህንነት በማስጠበቅ ረገድ ያለበትን ኃላፊነት ለመወጣት ጥሯል፡፡

የፖሊስ ድርጅቶችና የማረሚያ ተቋሞችን የቦታ ጉዳዮች በማሟላት ከፍተኛ አስተዋፅኦ አድርጓል፡፡ ካንኙ የአብዮት ቦታ ጉዳዮች ጋር ኃይሉን አያይዞ የኅብረተሰቡን ፍሬ ... ደህንነት በማስገኘር ሰላም በሆነ ... ለትነት ማዕራት ...ታት፣ ...ታሊንና ...ያን የመሰባሉ ገበነ ወንጀሎች እንዳይፈ ጸሙ በደረገው የቁጥጥር ጥበቃና መከላከል ገና ብዙ የሚቀረው በሆንም ከለ ፉት ዓመታት በተሻለ ውጤት ተገኝቷል፡፡

በጎታና በድጋፍ ሰጪነት በተለያየ ሙያ የተሰማረት ተዋንበው በኦፕሬሽን ሥራ ላይ የተሰማረት አባሎች ካሕዝቡ ብዛትና ከመሬት ስፋት ጋር የሥራ ድርሻቸው በአማካይ ሲሰላ እያንዳንዱ አባል በ0.06 ስኩር ኪሎ ሜትር ስፋት ውስጥ 432 ሰዎችን እንደሚጠብቅ ይገመታል፡፡

2.3 <u>ሐረር ክ/ሀገር</u>

የክፍለ ሀገሩ ስፋት 114.400 ስኩር ኪ/ሜትር ሲሆን የሕዝቡም ብዛት 4.151.706 ይደርሳል፡፡

ክፍለ ሀገር በ13 ዓለ ሥራችና በ63 የገረጂ በተብር የተቋቋመ ነው።
ከከብድ ቀላ እስከ ደጋ የተለያየ የአየር ጠባይ አለው።
የኅብረተሰቡ የኢኮኖሚ መሠረት በአብዛኛው ግብርና ከብት እርባታ ሲሆን በሙሉና
በከፊል ዘላንነት የሚተዳደረው ቁጥራቸው አነስተኛ አይደለም።
እናም የሀገሩ የገጠሙ ፍሬ "5%" በቀበሌዎችና በአገልግሎት ሰጪ ተቋ
ማት ተቆጥሮ በመሥራት ይተዳደራሉ።
በክፍለ ሀገሩ ውስጥ በንጂ እንዳይሠራ ባየደረሻው የሚገኙ የሕዝባዊ ድርጅቶች
የገበያ ጉዳቶችን በማስተባበር የአካባቢውን ሠላምና ደህንነት በመጠበቅ፣ በከተማ
ውስጥ የሚሠሩ ድርጅቶችን የገበያ ስርዓት በማጠናከርና የየድርጅቶችን የገበያ
ጉዳች አሰራርና በሥርዓት ያለው ሁኔታ እንዲኖራቸው የሚያስችሉ ሁሉ ተፈጽሟል።
በገጠር በሠፈራ ጣቢያዎችና በመንግሥት እርሻዎች በተመሳሳይ ተገናኝተዋል።

በተጠናቀቀው የደጋ አጋሮችን ኅብረ ሥራ ጥንቢዎችና ነርገ ገበኛ በኅብረተሰቡ
መካከል እየተሽሎገለ ገበሬው እንዳይነቃና እንዳይደራጅ ሃይማኖትንና ጎሣን
ሽፋን በማድረግ ሰላቂ ተቃዋሚ ኘሮፓጋንዳ ከማድረጋቸውም በላይ የሕዝባዊ ድር
ጅቶችን ተመራጮች በማስፈራራት ሰፈትና ንብረታቸውን በመዝረፍ ጉዳት ማድረሳቸው
ስለተደረሰበት በአብዮታዊ ፖሊስ አባሎችና በአጋር ኃይሎች አመራር ሰጪነት የገ
በሬ ማኅበራትን የገበያ ጉዳችና የገበሬ ታጣቂዎችን ኃይል በማስተባበር በዚህ
የሪፖርት ዘመን በጋራ መለታ፣ በወርጊር አዳራና ጋራ መለታ፣ በቀረር ዙሪያ
በሀበርና ገበሬ የደጋ አጥራቢያች ውስጥ በተለያዩ ወረዳዎች ከፍተኛ አሰሳ በ.
ማካሄድ የተገኘው ውጤት የሚከተለው ነው።

–	የተደመሰሰ ሽንበጫ ብዛት	583
–	የተማረከ " "	79
–	የሽንበጫ በላይ የነበረበትጥር ሥር የዋሉ	479

//::://

_ ግረት በጅዎ ሰኛ ሠውን የሰጡ				290
_ ከጎንበዲ የተማረከ በያይነቱ መሣሪያ				273
_	..	..	ገዙያ	3
_	..	..	መትረየስ	9
_	..	..	ሞርተር	2
_	..	..	የሞርተርና የባዙቃ ሻልጥጂት	70
_	..	..	በያይነቱ ጥይት	9224
_	..	..	መኪና	3
_	..	..	የመገናኛ ሬዲዮ	1
_	..	..	የቀንድ ከብት	1676
_	..	..	የጋማ ..	21
_	..	..	ግመል	46
_	..	..	ፀረ ሰውና ፀረ ተሽከርካሪ ፈንጂ	40
_	..	..	የእጅ ቦምብ	17
_	..	..	ጥሬ ገንዘብ	3085
_	..	..	ማሽላ በኩንታል	369
_	..	...	ቡና ..	14 ሲሆን

ሌሎችም የግሬት መኪና፣ ሰዓትና የመሳሰሉት በርካታ ቁሳቁሶች ተማርከው ገቢ ሆነዋል:: ይህ አመዘኙ የሰው ኃይል ከገበሬው በተውጣጣ የተደራጀና በአብ/ፖ/አባሎችና ከአጋር ኃይሎች አመራር ሰጪነት ዓመቱን በሙሉ የተደረገው አሰሳ ጥሬ ውጤት ያስገኘ ከመሆኑም በላይ አሁንም እንደቀጠለ ነው::

በቅሮሉ ሀገረ ግዛትና በሐዩ ሰዱ ጫያ በድጋፍ ሰጪነት የተመደቡትን ሚሊ ሻር በአንጻሬን ሳይ የተሰማረት 1438 የአብ/ፖሊስ አባሎች ከመሬት ስራ ትና ከትምህርት ሰዓት ጋር በነጻነር ያንንንኳ ፖሊስ በ177.2 ስኩር ኪ/ሜትር ውስጥ 2887 ሰዎችን ይዘዋል::

//::://

2.4 የኤርትራ ክ/ሀገር

የክፍለ ሀገሩ ስፋት 114.800 ስኩዌር ኪ/ሜትር ሲሆን የሕዝቡም ብዛት 2.199.204 ይደርሳል:: ክፍለ ሀገሩ በ8 አውራጃዎችና በ33 ወረዳዎች የተከፈለ ነው:: የአየር ንብረቱም ከከባድ ቆላ እስከ ከፍተኛ ደጋ በተለያየ ሁኔታ የሚገኝበት ሲሆን የሕዝቡም የኢኮኖሚ መሠረት በከፊል በእርሻና በንግድ፣ ከተሞች በኢንዱስትሪዎችና በተለያዩ ድርጅቶች ተቀጥሮ በመሥራት የሚተዳደር ሲሆን በቀይ ባሕር ዳርቻ የሚኖረው በንግድና በአሳ አጥማጅነት ይተዳደራል:: በስተሰሜን ምሥራቅና በምዕራባዊ ቆላ በከፊል ዘላንነት በከብት እርባታ የሚተዳደሩም አሉ::

የክፍለ ሀገሩ አብ/ፖሊስ ካካባቢው ነባራዊ ሁኔታ ጋር ሲመዛዘን መደበኛ ፖሊሲዊ ተግባሩን ብቻውን ለመወጣት አልቻለም:: ሆኖ ግን በየደረጃው በሚገኙ የመኢሰማ የመኢገማ የገነማ፣ የአኢወማ፣ የአኢሰማ፣ ሕዝባዊ ድርጅቶች ጋር የቀረበ ግንኙነት መሥርቶ ኃይሉና ድርጅቶን በጋራ አቀናጅቶ በከተማዎች ውስጥም ሌትም ሆነ ቀን የሚከናወነው ጥበቃ በነዚሁ ሕዝባዊ ድርጅቶች ከፍተኛ እገዛ ነው::

በአስመራ ከተማና በ8 አውራጃዎች በድምሩ 273 ሥፍራዎች በ1626 አባላት በቋሚነት ይጠበቃሉ:: ሌሎች 1054 የሰው ኃይል የሚጠይቁ 153 ቋሚ የጥበቃ ሥፍራዎችን በኃይል እጥረት ምክንያት ማስጠበቅ ባለመቻሉ በቅኝትና በፓትሮል ጥበቃ ቁጥጥር ይደረግባቸዋል::

በግልጽ እንደሚታወቀው ከተሞች ውጪ በገጠሩ አካባቢ የፀጥታ ችግር ያለበት በመሆኑ እንደሌሎቹ ክ/ሀገር የፖሊስ አባሎች በአነስተኛ የሰው ኃይል እንደልብ ተዘዋውሮ ወንጀል ለመከላከል የሚፈለገውን ያህል ተዘዋውሮ መቆጣጠር አልቻሉም::

የምርት ድርጅቶች ማለትም ኢንዱስትሪዎችና ፋብሪካዎች በአብዛኛው የሚገኙት በአስመራ ከተማ ውስጥ በመሆኑ የነሱን ጥበቃ በተመለከተ ከሌላው ክፍለ ሀገር

በተሻለ የምርት [illegible] አሰራር በቀን ና [illegible] ሆነ በ[illegible] [illegible] [illegible] በማድረግ በዩረ ንቦች ጥያቄ እንዳይደርስባቸው የሚደረገው መከላከል ለጅግ በጣም ገና ነው::

በስታቲስቲክ መረጃ በ[illegible] [illegible] ውያ በድጋፍ ሰጪነት የተመደቡትን [illegible] በአፕሪኮን ላይ የተበተረተ 2411 የአብ/ፖሊስ አባሎች ባሁኑ ገመሬቱ ስፋትና ከህዝቡ ብዛት ጋር ሲነፃፀር እያንዳንዱ አባል በ37.6 ስኩር ኪ/ሜትር ጋጥ 1084 ሰዎችን እንደሚጠብቅ ያገመታል::

2.5 የጎንደር፣ የትግራይና የጋሙ ክ/ሀ ገራት

የጎንደር ክ/ሀገር 73.4.0 ስኩር ኪ/ሜትር ስፋት ያለውና የሕዝቡም ብዛት 2.905.369 ሲሆን በ7 አውራጃና በ29 ወረዳ አስተዳደራዊ ክፍል የተዋቀረ ነው:: የትግራይ ክፍለ ሀገር ስፋት 65.700 ስኩር ኪ/ሜትር ሲሆን የህዝቡም ብዛት 2.409.700 ነው:: 8 አውራጃና 55 የወረዳ አስተዳደራዊ ክፍል አለው::

_ የጋሙ ክ/ሀገር የመሬት ስፋት 79.00 ኪ/ሜትር ሲሆን የሕዝቡም ብዛት 3.609.918 ነው:: ክፍለ ሀገሩ 12 አውራጃና 22 ወረዳዎች አሉት:: የጎንደር ምዕራባዊ ክፍል የትግራይ ክፍለ ሀገርና የጋሙ ሰሜናዊ ክፍል ተመሳሳይ የሆነ የተፈጥሮና ሰው ሰራሽ ችግር ያለበትና ካሉባቸው አካባቢ በበለጠ ጉዳት የሚታይበት ነው::

_ በትግራይና በጋሙ ክ/ሀ ገጠም የሆነው ምዕራባዊ ክፍል ሙያተኛ [illegible] ከጥ[illegible]ቂት በስተቀር በዘላንነትና በከፊል ዘላንነት የሚኖር ሆኖ የኢኮኖሚ መሠረቱ ባግጦሽና [illegible] [illegible] ላይ የተመሠረተ ነው::

የሰሜን [illegible] ክፍለ ሀገር ሌላው አካባቢ ቆላ ወይናደጋና ደጋ የአየር ፀባይ ሲኖረው [illegible] [illegible] [illegible] የሚተዳደር ነው::

//::://

ከሰሜን ወሎ ላስታ ዋድላ ደላንታና የዋግ አገራዎች ጀምሮ የትግራይንና ምሥራቅ ጎንደርን አጠቃሎ ከመሳሳይ የአየር ንብረት ወጣ ገብ የተሰባበረ ቆረቆርና ሸንተረር እንዲሁም ተራራ የበዛበት ክሀገር ነው:: በእዚህ አካባቢው ባለው ሰው ሠራሽ ችግር ምክንያት እንደሌለው ክፍሉ የአብዮታዊ ፖሊስ አባላት በተጠና በገጠሩ አካባቢ በአንዳንድ ሥፍራዎች እንደልብ ተዘዋውረው ወንጀል እንዳይሠራ ለመከላከልና ወንጀል ተሠርቶም ቢገኝ ለመመርመር የጠቀቀ ሁኔታ አላመቻቸውም ቢሆንም በከተሞችና ከከተሞች በቅርብ ርቀት አካባቢ ከህዝቡና መንግሥታዊ ድርጅት የጥበቃ ጓዶች ጋር ኃይላቸውን አቀናጅተው ከፍተኛ የማምረቻና የገንዘብ ድርጅቶችን፣ የመገናኛ ተቋሞችን የተለያዩ አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶችን የመሳሰሉትን በቋሚና በተንቀሳቃሽ በመጠበቅ በፀረ ሕዝቦች ጥቃት እንዳይሠነዘርባቸው ጥበቃና መከላከል ያደርጋሉ:: በድርቅ ምክንያት ከየመኖሪያ ቀበሌያቸው ተፈናቅለው በተለያዩ ሥፍራ በተቋቋሙ ጊዜያዊ የመጠለያ ጣቢያዎች ተገኝተው ሥርዓትን ያስከብራሉ:: የተረጂዎችንና እርዳታን የሚያከፋፍሉ ሰዎችን ደህንነት ይጠብቃሉ::

ባለው ጊዜያዊ ችግሮች በኃይል እጥረት ምክንያት ንዑስ ጣቢያዎች ከመዘጋታቸውና ከመታጠፋቸውም በላይ በነዚህ ክፍለ ሀገሮት በየደረጃው ካሉት የአብዮት ጥበቃ ጓዶች ጋር በመተባበር የሥርጉ ገቦችን እንቅስቃሴ መቆጣጠር ቀዳሚያ ተሰጥቶት የሚከናወን ዋነኛ ተግባር ነው::

በመሬት ስፋትና ከሕዝብ ብዛት ጋር ሲነጻጸር በጎንደር 171.9 ስኩር ኪ/ሜትር 6804 ሰዎችን በትግራይ በ66.7 ስኩር ኪ/ሜትርና 2446 ሰዎችን ከወሎ በ162.2 ስኩር ኪ/ሜትርና 7413 ሰዎች አንዳንዱ ፖሊስ የመጠበቅ ድርሻ አለው::

2.6 የጎጃምና የወለጋ ክ/ሀገራት

የጎጃም ክፍለ ሀገር የመሬት ስፋት 64.400 ስኩር ኪ/ሜትር 3.244.882 የሕዝብ ብዛት ባኖረው አስተዳደራዊ ክልሉም በ7 አውራጃዎች በ35

ወረዳዎች የተከለለ ነው:: የክፍለ ሀገሩ አብዮታዊ ፖሊስ ባለው የሰው ኃይል ከክፍለ ሀገሩ ስፋትና የሕዝብ ብዛት ጋር ሲመዛዘን ጥበቃ እንደሚያደርግ ሲገመት አንድ ፖሊስ በ165.6 .ስኩር ኪ/ሜትር ውስጥ 8390 ሰ. ዎች የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት::

የወለጋ ክ/ሀገር ሕዝብ ብዛት 2.369.677 ሲሆን የቆዳ ስፋቱም 69. 800 ሆኖ አስተዳደራዊ ክልሉ በ6 አውራጃዎችና በ49 ወረዳዎች የተዋቀረ ነው:: እያንዳንዱም ፖሊስ በ254.7/ ስ/ኪሎ ሜትር ውስጥ 8648 ሰዎ ችን ይጠብቃል:: /በእያንዳንዱ ሰፈራ ጣቢያ 550 አባላት አሉ/ የጎንደርም ሆነ የወለጋ ክ/ሀገር ምዕራባዊ ክፍል ከሱዳን ጋር የሚያዋስን ጋ ያታማ ሥራ ነው:: በጠረፉ አካባቢ የሚኖረት በዘላንነትና በከፊል ዘላን ነት ሲሆን ተተኖረው አካባቢ የሚኖረው ሕዝብ ግን የኢኮኖሚ መሠረቱ በእርሻ ና የጉልበት ብዝሆን በገበያ ሀርባታ ላይ የተመሠረተ ነው::
በጎንደር የመተማና የወለጋ የአሶሳ የጠረፍ አውራጃዎች ከአገር ሸፍተው ለሚወጡ ለአንዳንድ ክብላዎች አመቺ ቢመስልም በአሁኑ ወቅት ከገበሬ ማህበ ራት የጥበቃ ጓዶች ጋር በመተባበር በሚካሄደው ቁጥጥር የክብላዎች እንቅ ስቃሴ የተገታ ነው::

በነዚህ ሁለት ክፍላተ ሀገሮች ለመገናኛ አውታሮችና ለተለያዩ ተቋሞች ደህ ንነት ከሚደረገው ጥበቃ ሌላ ከሚመለከታቸው ጋር በመመካከር በእርሻ ሥራ ዎችና በሠፈራ ጣቢያዎች የጥበቃ ጓዶችን በማሰልጠን ጥበቃው አስተማማኝ እን ዲሆን በሚቻለው ሁሉ ጥረት እየተደረገ ነው::
በሁለቱም ክ/ሀገራት የጠረፍ አውራጃዎች አልፎ አልፎ የሚታየውን የፀረ ሕ ዝቦች እንቅስቃሴ ለመግታት የአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት አባላት ከሕዝባዊ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶችና ከሕዝባዊ ሠራዊት ጋር ኃይላቸውን አስተባብረው እያካሄዱት በዚህ የሪፖርት ዘመን ባደረጉት የተደጋገመ አሰሳ የፀረ ሕዝ ቦችን ሴራ ገጀገረ ለማክሸፍ ችሏል::

//::://

2.6 የከፋ፣ የጋሙ ጎፋና የኢሉባቦር ክፍለ ሀገራት:

- በከፋ ክፍለ ሀገር በ6 አውራጃዎችና በ36 ወረዳዎች በሚቀላላው በ53.000 ስኩር ኪ/ሜትር የመሬት ስፋት ውስጥ 2,450,369 ህዝብ ይኖራል:: ይበልጡ ህዝብ የኢኮኖሚ መሠረቱ በእርሻ ላይ የተመሠረተ ሲሆን በዘላንነትና በከፊል ዘላንነት የሚኖረትም ቁጥራቸው በርካታ ነው::

ከጋሙ ጎፋ ክፍለ ሀገር ከጎፋ አውራጃ የሙርሲ፣ የበዲ፣ የጉሌዲያ፣ የመኢንት ጎሳዎች ወደ ከፋ ክ/ሀገር ዘልቀው በመግባት ይተዳደሩ የነበሩ ያና የዛሬው ወንጂል አዘዋትረው ይፈልጋሉ:: በዚሁ ክፍለ ሀገር በማጂ አውራጃ የሚገኙ የሙርሲ፣ በኳሉ አውራጃ የበዲ ጎሳዎችም በዚህ ዓይነት አድራጎት ላይ ተገኝተው ነበር:: በዚህ የፊውዳል ዘመን በጎሳዎች መካከል እርስ በርስና በአዋሳኝ ጎረቤት አገር ካሉ ጎሳዎች ጋር አንዱ ጎሣ በሌላው ላይ ሲያደርስ የነበረውን ግጭትና የሚካሄደውን ዘረፋ ለመግታት የአብ/ፓ/ሠራዊት አባሎች ከህዝባዊ ድርጅት የፀጥታ ኃይሎች ጋር ኃይላቸውን አስተባብረው በወረዳ አካባቢ የተደጋገመ ቅኝትና አሰሳ በማድረግ በሰውና በንብረት ላይ የበለጠ ጉዳት እንዳይደርስ ተገቢውን መከላከል አድርገዋል::

በብሔረሰቦች መካከል በየጊዜው የሚካሄደው ግጭት ከፊት ጀምሮ ያለና አሁንም ከኋላ ቀር አመለካከትና ካሚገኙበት የዕድገት ደረጃ አኳያ የሚፈጽሙት የመሆኑን ያህል ለችግሩ መፍትሔ የሚሆነው ዘላኑ ተሰባስቦ በአንድ አካባቢ መኖር ሲችልና በማህበር ተደራጅቶ ሙሉ በሙሉ አምራች ሲሆን ከብዙ ትግልና መደራጀት በኋላ ማኅበራዊ ንቃተ ህሊናው ሲዳብር ሊገታ የሚችል ነው::

በሰሜን ክፍለ ሀገራት በአየር ንብረት መዛባት ምክንያት ተደጋግሞ በደረሰው ጉዳት ከቤት ንብረታቸው የተፈናቀሉ ወገኖቻችን በኢሠፓ የፖለቲካ ቢሮ

//::://

በታየደው መሠረት አመችነት ዐዓለው ለም መሬት ዝርጋሬው ኑሮአቸውን እንዲ መሠርቱ ከተደረገባቸው መሬቶች መካከል አንዱ ገሙ ክፍለ ሀገር በመሆኑ ከ የአቅራቢያው ጋሞ ክፍለ ሀገሩ የተላኩትን ሠፋሪዎች አስቀብ በየመረሬ ጣቢያዎ. ያቸው በማቋረስና ካደረጉ በኋላ የአካባቢው ሠላምና ፀጥታ እንዲከበር ከማ ድረግ በሽገር ከገርዶች ከመንግሥትና ከሕዝባዊ ድርጅቶች ጋር በመተባበር . ጊዜያዊ የምርት ጎርዶት ሥርዓትባለው መሰል እንዲካሄድ ሠፋሪዎችን አስ ተግባር በማድረግ ላይ ነው:: ክፍለ ሀገሩን አጠርጥሮ በደጋግመሰ የሚላ ኩት ሠፋሪዎችንም በሕብረት ውስጥ አስቀብ በመሸከት ከፍተኛ ጥበቃ እያደረጉ ነዋል::

40,100 ስኩዌር ኪ/ሜትር ስፋት ባለው በጋሙ ጎፋ ክፍለ ሀገር 1,248,034 ሕዝብ ይኖራል:: ክፍለ ሀገሩ በ4 አውራጃዎችና በ22 ወረዳዎች አስተዳደራዊ ክፍል የተዋቀረ ሲሆን ከሕዝቡም ከግማሽ የማያንሰው በዘላን ነትና በከፊል ዘላንነት የሚኖር ሲሆን የቀረው በተወሰነ አካባቢ ሠፍሮ ኑሮው በእርሻ ላይ የተመሠረተ ነው:: ቁጥራቸው አነስተኛም ቢሆን ባለቤ አጥማጅ ነት የሚተዳደሩ አሉ::

ከላይ በገሙ ጎ/ሀገር ሥር ባሮ ረ ሰንደተገለፀው ሁሉ ከጋሞ ጎፋ ክ/ሀገር በገለብና ሐመር ባኮ አውራጃ የሚገኙ የሙርሲ ጎሳዎች በኋላ ቀር አጉል ልማድ የተነሣ ለካፋት ዘረፋ ወደካፋ ክፍለ ሀገር በመሻገር ባአጐራባች አውራጃ ከሚገኙት ጋር በተደጋጋሚ የእርስ በርስ ግጭት ሲፈጥሩ የሁለቱም ክ/ሀገራት አስ/ሮቢስ አባሎች ባደረጉት ፈጣን በመድረስ በሰው ሕይወትና በንብረት ላይ የባሰ ጉዳት ከመድረሱ በፊት በአጭር ጊዜ እንዲቆም አድርገዋል::

የኢሉባቦር ክፍለ ሀገር 50,800 ስኩዌር ኪ/ሜትር ስፋት ያለው አስተዳ ደራዊ ክፍሉም በ5 አውራጃና በ34 ወረዳዎች የተዋቀረ ሆኖ የሕዝቡ ብዛት 963,327 ነው:: ካአውራጃዎቹ መካከል የጋምቤላ አውራጃ በአሁኑ ጊዜ ከፍተኛ የልማት እቅድ ሥራ ተግባር በመለጠፍ ላይ [illegible]

//::///

ሠፋፊ ያችም አዲስ ኑሮና ሕይወት በመገንባት ላይ የሚገኙበት ነው። ክፍለ ሀገረ ካገረበት አገር ጋር የሚያበን እንደመሆኑ መጠን በጋምቤላ አውራጃ በኩልና በሌሎችም የጠረፍ የበሌጆች እጅግ ገርካታ የሆኑ የሱዳን ስደተኞች ፈልሰው ገብተዋል። የስደተኞቹ ቁጥር ከፍተኛ መሆንና በአካባቢው በቂ ዕርዳታ ከለማግኘት የተነሣ አልፎ አልፎ በዜጐቻችንና በስደተኞች መካከል መጠነኛም ቢሆን ግጭት መፈጠሩ አልቀረም፤ በአጠቃላይ ሁኔታ የተጋነነ ባይሆንም ስደተኞቹ በአካባቢው ፈራ በሆኑት ዜጎቻችን ላይ የዘረፋና የቅሚያ ጉዳይ እንደሚፈጽሙ ታውቋል።

በሰንቶም ክፍለ ሀገራት የሚገኙትን የውጭ ተጓዦችና ሕገ ወጥ ድርጅቶች በኃይል አጥረት ምክንያት በፖሊስ አባሎች ብቻ ማጠበቅ ስለማይቻል የየድርጅቶን የጥበቃ ጓዶች አሰልጥና የየተጓዦቻቸውን ደህንነት በማስጠበቅና አጋር ከሆኑት ከህዝባዊ ድርጅቶች ጋር ኃይላቸውን አቀናጅተው የየአካባቢያቸውን ሠላምና ደህንነት ለማስጠበቅ ጥረት ተደርጓል።

ለያንዳንዱ ፖሊስ በከፋ 85.5 ስ.ኪ.ሜትርና 3997 ሰዎችን
.. .. በጋሙ ጎፋ 73.6 .. .. 2290 ሰዎችን
.. .. በኢሉባቦር 184.1 .. 3490 ..
በአማካይ የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት።

2.7 የአርሲ፣ የባሌና የቦሌ ክፍለ ሀገራት

የአርሲ ክ/ሀገር የቆዳ ስፋት 24,600 ስኩር ኪ/ሜትር ሲሆን በ3 የአውራጃና በ22 የወረዳ አስተዳደሮች ተከፋፍሎ በውስጡ 1.662.233 ሕዝብ አለ። የሕዝቡ የኤኮኖሚ መሠረት ሙሉ በሙሉ በእርሻ ላይ የተመሠረተ ከመሆኑም ሌላ ከፍተኛ የእርሻ ልማት ተቋሞች በክፍለ ሀገሩ ውስጥ ይገኛሉ። በክፍለ ሀገሩ በአንፃሩ ሥራ ላይ የተሰማሩ የበጉ ኃይል ለያንዳንዱ የፖሊስ አባል በ105.7 ስኩር ኪ/ሜትር ውስጥ 7322 ሰዎችን የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት።

//:://

በክፍለ ሀገሩ ያለው የፖሊስ ብዛት ከመሬቱ ስፋትና ከሕዝቡ ብዛት ጋር የማይመጣጠን በመሆኑ የመንግሥት ድርጅቶችና ተቋሞችን ደኅንነት ለየድርጅቶቹ የአብዮት ጥበቃ ጓዶች በመጠበቅም ፖሊስ ዘዋሪና ቅኝት ማድረግ የጥበቃ ጓዶችን በማሰልጠንና በሥራ ገበታም ብቃት እንዲኖራቸው በማድረግ ብዙ ተሳትፎ ያደርጋል::

- የሲዳሞ ክፍለ ሀገር በ6 አውራጃና በ34 ወረዳ አስተዳደራዊ ክልል ተዋቅሮ በውስጡ 3,790,579 ሕዝብ ይኖርበታል:: የቆዳ ስፋቱም 116,700 ስኩየር ኪሎ ሜትር ነው:: የሕዝቡ ኑሮ በአብዛኛው በእርሻ ላይ የተመሠረተ ሆኖ የነገሌ ቦረናና የአሬሮ አውራጃ ሕዝብ ግን ይበልጡ ኑሮው በከብት እርባታ ላይ የተመሠረተ ነው:: ከመጋቢት ወር 1977 ዓ/ም በፊት በነበሩት ጊዜያቶች በቆላማው ክፍል ከፍተኛ ድርቅ ስለመጣው ግምቱ ቢሆን ለማይቆጠር የቀንድ ከብት ሞት ምክንያት ሆኗል/የተረፈው ከብትና ቡና የመሳሰለው በኮንትሮባንድ ወደኬንያ በብዛት ይሻገራል:: ከመሐል ሀገር ገንዘብ ያጓደሉ በፀረ አብዮት ድርጊት የሚጠረጠሩና ከኅብረተሰቡ ጋር የግል ፍላጎታቸውን ማስቀደም የሚፈልጉ ግለሰቦች በዚህ ክፍለ ሀገር በአሬሮ አውራጃ በተለይም በሞያሌ ወረዳ በኩል ወሰን ጥሰው ወደጎረቤት አገር ኬንያ ኮብልለው ይገባሉ ይሁን እንጂ የአብዮታዊ ፖሊስ አባላት ከሚሊሻና ከገበሬ የጥበቃ ጓዶች ጋር በመተባበር ከያቤሎ ጀምሮ እስከ ሞያሌ ድረስ በየመንገዱና በየጫካው በሚያደርጉት ያላሰለሰ ቁጥጥር ብዙዎች ከመንገድ ላይ ተያዙ ሲመለሱ በመያዛቸው ከጊዜ ወደጊዜ የኮብላዮች ቁጥር ሊቀንስ ችሏል:: በዚህ ክፍለ ሀገር ለያንዳንዱ የፖሊስ አባል በ265.8 ስ.ኪሎ ሜትር ውስጥ 8634 ሰዎችን የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት::

- የባሌ ክፍለ ሀገር የቆዳ ስፋት 128.300 ስ.ኪ/ሜትር ሲሆን የሕዝቡም ብዛት 1.006.491 ነው:: ሕዝቡ በከፊል በዘላንነት የሚተዳደር ሲሆን የኢኮኖሚ መሠረቱም በእርሻና በከብት እርባታ የተመሠረተ ነው::

//::://

ክፍለ ሀገሩን አድሃሪው የሶማሌ ገዥ መደብ ግዛት ጋር የሚዋሰን በመሆኑ በጠረፉ አካባቢ ያሉትን ዜጎቻችንን ንቃተ ሕሊናና ንቁ ተኛነት መጠቀሚያ በማ ድረግ በሃይማኖትና በጎሣ አንድነት አመካኝቶ አድሃሪው የሶማሌ የገዥ መ ደብ በሚያካሂደው ሐሰተኛ ፕሮፓጋንዳ እንደሚገመተው የተጋለጠ ባይሆንም ፀረ ህዝብ ወንበዴነት በጠረፍ አካባቢ ጥር ጥር የሚሉ አልታጡም፡፡ ያም ቢሆን በአብዮታዊ ሰራዊታችን ጠንካራ ክንድ በየጊዜው እየተመቱ ፀርሰ በመዳከም ላይ ሲሆኑ ካዘዙ ባሻገር አንዳንድ ሰርጎ ገቦች በሠፈራ ጣቢያዎችና በልማት ተቋሞች ላይ ጉዳት እንዳያደርሱ ካሕዝባዊ ሠራዊቱና ካሕዝባዊ ድርጅት የጥ በቃ ኃይሎች ጋር በመተባበር በግንባታዊ ሂደት ላይ የሚገኙ የልማት ተቋሞች ሥራ ያለ ስጋት እንዲካሄድ በሚቻለው ሁሉ ጥረት እያደረጉ ነው፡፡

የክፍለ ሀገሩ ቆላማ አውራጃዎች ባለፈው ዓመት ድርቅ ክፉኛ ካጠቃቸው ሥ ፍራዎች አንዱ ነው፡፡ በዚህ ክፍለ ሀገር እያንዳንዱ የፖሊስ አባል በ206.3 ስ.ኪ/ሜትር ውስጥ 1618 ሰዎችን የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት

በአጠቃላይ ከሚያዝያ 1/1976 እስከ መጋቢት 30 ቀን 1977 ዓ/ም ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ ወንጀል እንዳይሠራ በመከላከሉ ተግባርና በፓርቲ በመንግሥት የሚወጡትን መመሪያዎች በማስፈፀም ረገድ ከርዕሰ ከተማው ጀምሮ እስከጠረፍ ጣቢያ ያሉ የአብ/ፖሊስ አባላት ድርሻቸውን ለመወጣት ከፍተኛ ጥረት አድርገዋል፡፡ ከነዚህም መካከል ዋና ዋናዎቹ፡-

- የሠርቶ አደሩ ሕዝብ መሠረታዊ ጥያቄ ለሆነው ለሠርቶ አደሩ ፓርቲ /ኢሠፓ/ ዕውን መሆን ከንዑስ ጣቢያ ጀምሮ አገር አቀፍ ደረጃ ድረስ በተካሄደው ክንውን የፀረ ሕዝቦችን ውጅንብር በማክሸፍ፡-
- በመሪ ድርጅታችን ምሥረታና በ10ኛው የአብዮት በዓል ከርዕሰ ከተማው ጀምሮ እስከ ጠረፍ ጣቢያ ኅብረተሰቡ በያለበት በዓሉን ሠላማዊ ፀጥታ

//::://

በበፊነበት ሁኔታ እንዲያገበር ከኢኸባውያን ድርጅት የጥበቃ ኃይች ጋር ታዳሚዎችን አስጠብቆረው ተገቢውን ጥበቃ በማካሄድ:_

_ በ1ኛና በ2ኛው ዙር የበጤራ ቤተድርና በምእመሳንና በቅጎያቀው ተግባር በመሣተፍና የተመለመሉትን አጅብ ማደማሰልጠኛ ጣቢያዎች በማድረስ:_

_ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት 20ኛው የመሪዎች ስብሰባ በኅዳር ወር 1977 ዓ/ም አ/አበባ ላይ ሲካሄድ ያሳንዳች ስጋት በሠላም ተጀምሮ እንዲፈፀም ከሌሎች አጋር የጥበቃ ክፍሎች ጋር ሆኖ በተቀናጀ መልኩ ጥበቃውን በማከናወን:_

_ የኢሠፓአኮ ማዕካላዊ ኮሚቴ የፖለቲካ ቢሮ በነደፈው ፕሮግራም መሠረት በድርቅ ምክንያት ካቤት ንብረታቸው የተፈናቀሉትን ወገኖቻችንን በደሠፈራ ጣቢያ አጅቦ በማጓጓዝና በየሠፈራው ባሉ የዕለት ዕርዳት መስጫ ጊዜአዊ መጠለያ ጣቢያዎች እንግስተብረ ባሻገር ያካሄዱት የፀጥታ ጥበቃ ተግባር በቀላሉ የሚታይ አይደለም::

_ በደፈት ሲካሄዱን ካታየደው መካከል ለብዙ ጊዜ ተደርጎ የነበረው በሰለጠነ የፖሊስ ውሻ የመርመራ ተግባር በኢሠፓና በአብዮታዊ መንግሥት ትዕዛዝና መመሪያ በአስቸኳይ እንዲጀመር ተደርጎ በታኅሣሥ ወር መጨረሻ 1977 ዓ/ም 4 ወንድና 6 ሴት በድምሩ 10 ውሾች ለሥርዓቱ በሥልጠና እውቅ ከሆነው ከጀርመን የውሻ ኬርያ ተገዝተው አ/አበባ ከገቡ በኋላ ለጊዜው አንዲ ውሻ ጋላዳ በአጭር ጊዜ ውስጥ ቁጥራቸው 17 ደርሰዋል:: እነዚህ ውሾች በደጫ ጥበቃና /ያች ደግ/ በተደበቀ ዕፅ ፈልጎ የማግኘት ሙያ /ሰርቾደግ/ ከሠለጠኑ በኋላ ለርዕሰ ከተማው አሥመራና ድሬዳዋን ለመሳሰሉት ታላላቅ ከተሞችና ለከፍተኛ የሥራ ተቋሞች የሚሰጡት አገልግሎት እጅግ ከፍተኛ በመሆኑ ተግባራዊነቱ እየተጠበቀ ነው::

//::://

3. ከ11/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም ባለው ጊዜ ውስጥ የተፈጸመ ወንጀል

3.1 የወንጀል መጠን

የኢትዮጵያ ፖሊስ ሠራዊት ተቀዳሚ ተግባር ወንጀል እንዳይሠራ በቅድሚያ መከላከል ማድረግ ነው፡፡ ከመከላከሉ አልፎ ወንጀል ከተፈጸመ በታክቲክና በቴክኒክ ምርመራ ለተፈጸመው ወንጀል ተጠያቂ የሆነውን የሕግ ማቅረብ ከመከላከሉ ጋራ በተጓዳኝ የሚካሄድ ዋነኛ ተግባሩ ነው፡፡ በዚህ መሠረት በአሁኑ የሪፖርት ዘመን በአንድ ዓመት ውስጥ በመላ አገሪቱ:-

- የፖለቲካ ወንጀል 498
- የኢኮኖሚ " 1805
- የሰው " 51647

በድምሩ 53950 ወንጀሎች ተፈጽመው ለፖሊስ የሚመለከት ሲሆን በዚሁ የወንጀል ሥራ 73,586 ወንዶችና 8667 ሴቶች በድምሩ 82253 ሰዎች ተጎጂ ሆነዋል::

በዚህ ዓመት የተፈጸመው የወንጀል ብዛትና በወንጀል ሥራ ተጎጂ የሆኑ ሰዎች ብዛት ከ1976 ዓ/ም የሪፖርት ዘመን ጋር ሲነጻጸር:_

- በወንጀል ብዛት 14.26%
- በወንጀል ሥራ ተጎጂ የሆኑ ወንዶች ብዛት 16.12%
- በወንጀል ሥራ ተጎጂ የሆኑ ሴቶች ብዛት 3.6% ጨምሯል::

3.2 የወንጀል ሠለባዎች እድሜ

በወንጀል ሥራ ተጎጂ ከሆኑት 82253 /ሰማንያ ሁለት ሺህ ሁለት መቶ ሃምሳ ሶስት/ ሰዎች ውስጥ ከመቶ ሰማንያ አምስት 85% የሚሆኑት

//:://

ዕድሜ ከ18 እስከ 35 ዓመት ባለው ክልል ውስጥ የሚገኙ ናቸው:: የማህበራዊ ኑሮ ጠበብቶችና (ሶሲዮሎጂስቶች) ~~ሳይካትሪስቶች~~ እንደሚሉት በዚህ የወጣትነት ዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ ከሌላው የኅብረተሰብ ክፍል ለየት የሚያደርጋቸው የራሳቸው የሆነ ፍላጎት፣ ባሕርይ፣ እና ስሜት አላቸው::

በባዮሎጂያዊ ዕድሜ ለአካለ መጠን መድረስ፣ በሳይኮሎጂያዊ ዕድሜም ጀብደኛነት፣ ስሜታዊነት፣ ግኤአምነት፣ ቅንነት፣ የመሥራት እና የለውጥ ፍላጎት ሥነ ልቦናዊ ብስለታቸው የሚገለጽበት ነው:: የወጣት አቅም ጉልበትና ፈጣን አሰሥር ተዳሥር የኅብረተሰቡ ትኩስ ኃይል አሰኝቷቸዋል::

የከተማው ወጣቶች የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ከጨረሱ በኋላ በተለያየ ምክንያት አብዛኛው ወደከፍተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ለመግባት ባለመብቃታቸው ወይም ሥራ ለመቀጠር ባለመቻላቸው ተስፋ በመቁረጥ ወደወንጀል ሥራ ያመራሉ::

የገጠር ወጣቶችም ሙሉ ጊዜአቸውን በእርሻ ሥራ ላይ ባለማዋላቸውና በሰው ሠራሽና በተፈጥሮ አደጋዎች /ድርቅ/ ባቢያ ከኑሮአቸው እየተፈናቀሉ ወደከተሞች በመፍለስ እንዳሰቡት ሥራ ማግኘት ስለማይችሉ በወንጀል ሥራ ላይ እንደሚሰማሩ ይገፋፋቸዋል::

ከመካከላቸውም ጥቂቶቹ ቀስ በቀስ የለመዱና ወንጀለኛውን ቁጥር የሚያበራክቱ ይሆናሉ:: በወንጀል ሥራ ላይ ያልተሰማሩት ሌሎቹ የከተማም ሆነ የገጠር ጎልማሶች በወጣትነት ዕድሜያቸው ምክንያት ከጀብደኛነት፣ ከስሜታዊነትና ከወኔምነት የተነሣ በቀላሉ ሊያሥፈት የሚገባ ሁኔታ ሲያጋጥማቸው የኃይል ሥራን በመፈፀም ወንጀል ይሠራሉ::

3.3 <u>ወንጀል የሚፈጸምበት ወቅት</u>

በዓመት ውስጥ ስለተፈጸሙ ወንጀሎች በየወሩ ተዘርዝሮ የተገለጸው እንደሚያስረዳው የአንዱ ወር ከሌላው ጋር ሲወዳደር እስከዚህም ጉልህ የሚታይ የተጋ

ነኑ ዓይነት የለውም፡፡ ዳሩ ግን በክረምት ወራት በበቆሎዎች፣ በበጋ ወራት በገጠር ባርኔታ ወንጀል ይፈጸማል፡፡ በበጋ ወራት ገበሬው ምርቱን ሰብስቦ ከወረሰ በኋላ ገንዘቡ የተረፈውን አቅንቶ /ሸጦ/ የሚገናኝበትና በሥራ የማይ ጥመድ በመሆኑ የድብድብ፣ የነፍስ ግድያና የቤት ቃጠሎ ወንጀል ይፈፀማል፡፡

በከተማ ውስጥ በክረምት ትምህርት ቤቶች ስለሚዘጉ ያለሥራ የሚንከራተቱ ወጣቶች ጥቃቅን ወንጀሎችን /ማይነር አፌንስ/ በብዛት ይፈጽማሉ፡፡

የክረምት ከባድ ዝናብና ጨለማ ታክሎ ለማደኛ ወንጀለኞች በሌሊት ቤት ሰብሮ መሥረቅ፣ በቀን ልዩ ልዩ ሌብነት ከሌሎች ወራት በበለጠ በብዛት ይፈጸማሉ፡፡

3.4 የወንጀል ዓይነት

በመላ አገሪቱ ስለ ተፈጸመው ወንጀል የደንብ መተላለፍን ሳይጨምር ስታቲስቲክ በግልጽ እንደሚያሳየው፡—

- ልዩ ልዩ ሌብነት
- ድብደባ
- ሰውነት ማጉደል
- ነፍስ ግድያ
- ለመግደል ሙከራ
- የቀሩት ወንጀሎች ከላይ እንደአቀማመጣቸው ቅደም ተከተል ከለሌው የወ የወንጀል ዓይነት በበለጠ በብዛት ይፈጸማሉ፡፡

ከዚሁ ጋር ለንጽጽር እንዲሁ ትክክለኛው ምክንያት ይህ ነው ብሎ ለመናገር ባይቻልም በመላ አገሪቱ በዓመት ውስጥ በተለያየ ምክንያት 598 ሰዎች ራሳቸ- ውን በራሳቸው ገድለዋል፡፡

//::://

ወንጀሉ በብዛት ከሚፈጸሙባቸው ክፍላተ ሀገር መካከል ዋናዎቹ:_

1/ ሸዋ

2/ አ/አበባ

3/ ሐረርጌ

4/ ወሎ ናቸው::

በመሆኑም በፖሊስ ቲም፣ በሕክምና በሰላም ረገድ የተፈጸመው ወንጀሎች ብዛት:_

- በየጊዜ በወንጀሉ አርዕስት ተለይቶ
- " በክፍለ ሀገር ተለይቶ ከዚህ ቀጥሎ በተመለከተው ሠንጠረዥ ውስጥ ዝርዝር ቀርቧል::

//::://

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም በመላ አገሪቱ ውስጥ የአንድ ዓመት የፖለቲካ ወንጀሎች በወንጀል ዓይነት በየወሩ

የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር	የወንጀል አርዕስቶች	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
	ሀ/ የፖለቲካ ነክ ወንጀሎች													
1	በወዛደሩ ፓርቲ፣ መሪነት አለማመን	9	3	4	4	6	8	9	7	4	4	6		64
2	ማይንማኒ የማርክሲስት ሌኒኒስት ኅብረት መቃወም	8	5	1	14	11	14	8	11	7	=	1	2	82
3	አብዮቱ ማኅበራትንና ድርጅቶን መቃወምና ማፍረስ	=	1	1	1	=	=	=	1	=	=	=	=	4
4	የብሔረሰቦችን እኩልነትመብት መድፈር	=	=	1	1	=	1	=	=	=	1	2	=	6
5	የማይገለጽ ሚስጥር መግለጽ	=	=	=	=	=	4	=	=	=	1	1	=	6
6	ለውጭ አገር የስለላ ተግባር መሰማራት	1	=	4	1	1	1	4	=	=	3	=	=	15
7	ነፍስ ግዳይ /ፀረ አብዮት/	3	2	3	2	=	=	2	=	1	=	1	2	16
8	ለመግደል ሙከራ /ፀረ አብዮት/	=	1	=	1	=	=	=	1	1	=	1	=	5
9	ግለሰብ አፍኖ አስገድዶ መውሰድ	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	2
10	ዓለም አቀፍ የወዛደር ኅብረት መቃወም	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
11	ዓለም አቀፍ የማይደፈር መብት መድፈር	=	=	=	=	2	=	=	=	=	=	=	=	2
12	በመኖሪያ መዝረፍና መቀማት	10	4	3	6	6	=	3	6	4	=	3	4	49
13	መኮብለል	9	27	17	16	26	21	29	18	32	18	18	16	247
	ድምር	40	44	34	46	52	49	55	44	49	27	33	25	498

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ! [illegible] የአንድ ዓመት የኢኮኖሚ ነክ ወንጀሎች በወንጀል ዓይነት በየወሩ

የሚያሳይ መግለጫ

ተ.ቁ		ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	የዓ.ስ. መገናኛ ያች ማበላሸት	1	3	2	—	—	—	1	2	1	1	=	=	11
2	አይሮፕላን ማቃጠል	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
3	አይሮፕላን ማበላሸት													
4	መርከብ ጀልባ ማቃጠል													
5	መርከብ ጀልባ ማጎገደድ													
6	ተሽከርካሪ ማቃጠል	1	=	1	=	2	1	=	=	1	=	=	1	7
7	ተሽከርካሪ አስገድዶ መውሰድ													
8	ሕንጻ ቤት ማቃጠል	218	146	65	50	38	36	91	59	122	134	159	172	1290
9	ሕንጻ ቤት ማፍረስ			3	1	3		1			3		1	12
10	ነዳጅ ማጣሪያ ማንፋፈያም ማቃጠል	=	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=
11	የማምረቻ መሣሪያ ማቃጠል	=	=	=	=	=	=	2	=	=	=	1	1	4
12	የማምረቻ መሣሪያ ማበላሸት	=	2	=	=	=	2	1	=	3	=	=	=	8
13	የማከፋፈያ ድርጅት ማቃጠል	=	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	1
14	የማከፋፈያ ድርጅት ማበላሸት	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1
15	በሰብል ላይ መርዝ መርጨት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
16	ሰብል ማቃጠል	1	1	2	=	1	1	5	7	11	5	12	6	52
17	ሰብል ማበላሸት	2	1	=	=	=	1	1	8	=	1	-	2	16
18	የደን ሀብት ማቃጠል	34	8	2	4	1	1	3	14	7	=	22	26	122
19	የሰብል ውጤት ከተመን አስ በልጦ መሸጥ	=	=	=	=	=	=	=	1	=	=	4	=	5

//:://

ከ1/8/76 እስከ 30/77 የአንድ ዓመት የኢኮኖሚ ነክ=ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት በየወረዳ የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር		ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
20	የሰብል ውጤት መደበቅ	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1
21	ሸቀጥ ከተመን አስበልጦ መሸጥ	1	2	=	2	=	1	=	1	=	1	2	=	10
22	ሸቀጥ መደበቅ	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	5	=	6
23	በሚወጣና በሚገባ የዕቃ ሰነድ ማጭበርበር	2	=	=	1	=	=	=	1	1	=	5	1	11
24	በመዝገብና በሒሳብ ሰነድ ማጭበርበር	5	4	3	5	7	6	7	5	5	7	6	13	73
25	ቀረጥ ያልተከፈለበትን ዕቃ ማስገባትና ማስወጣት	3	1	1	2	=	2	2	1	4	2	4	1	23
26	ቀረጥ ያልተከፈለበት ለማዳና የዱር እንስሳ ማውጣት	2	=	=	=	=	=	=	1	1	1	=	=	5
27	ለማዳና የዱር እንስሳ መቅደት	=	1	1	2	1	2	3	=	1	=	2	2	15
28	የባሕርና የውኃ ተንቀሳቃሽ ሀብት መቅደት													
29	የኢንዱስትሪ የማዕድን ውጤት አስመስሎ መሥራት													
30	የሐሰት ገንዘብ አስመስሎ መሥራት	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	=	1
31	በመንግሥት ንብረት መቀማት	14	9	12	15	12	7	8	15	5	16	4	11	128
32	ልዩ ልዩ ወንጀሎች	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	1	2
	ድምር	285	179	93	82	65	62	125	115	162	171	228	238	1805

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም የአንድ ዓመት የሰበነክ ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት በየወሩ የሚያሣይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር		ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ነፍስ ግዳይ በግለሰብ ምክንያት	349	288	247	250	215	269	276	244	264	284	256	243	3185
2	ለመግደል ሙከራ በግለሰብ ምክንያት	142	135	124	126	114	100	125	131	120	134	135	122	1508
3	በአደጋና በስህተት የሞተ	13	24	15	19	18	15	8	17	20	14	11	15	189
4	ራሱን በራሱ የገደለ	53	50	48	48	41	43	60	49	59	50	54	43	598
5	በተፈጥሮ አደጋ የሞተ	29	41	39	43	35	30	15	26	17	19	30	36	360
6	ውላጅ መግደል	6	8	12	4	9	9	10	6	6	4	7	5	86
7	ውላጅ መጣል	2	2	5	3	6	7	6	5	5	2	3	6	52
8	በሚያደነዝዝና በሚያነቃቃ የናር ክቲክ ዘር መጠቀም	1	=	=	=	1	1	1	=	=	1	=	1	6
9	ሴትን በፈቃድ ለዝሙርና በጋዝ መመረዝ	2	=	1	=	1	=	=	1	1	=	=	=	6
10	እምነት ማጉደል	247	293	310	276	302	272	309	288	267	269	298	267	3398
11	ተፈጥሮ ባልሆነ አካል ሩካቤ መጠቀም /ሰዶሚ	=	2	3	1	3	3	1	3	1	7	44	3	71
12	ክብረ ንጽሕና ያለዕድሜና ያለፈ ቃድ መድፈር	61	73	32	35	46	31	30	42	38	30	=	41	459
13	መሣሪያ አልባ ቅሚያ	57	57	58	48	50	44	67	38	46	55	47	68	635
14	ቤት ሰብሮ መስረቅ	41	58	73	46	91	56	49	51	68	54	43	49	679

//::/ /

ተራ ቁጥር		ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
15	ኢዱ ...ዱ ሊቦነት	1091	1218	1148	1201	1210	1391	1326	1366	1001	1116	1231	1135	14434
16	ማታለል	103	104	99	119	105	108	127	159	112	133	114	111	1394
17	የዱርና የባሕር እን ስሳ ማደን	3	5	=	6	5	3	5	=	2	5	3	3	40
18	አዋጆችን መተላለፍ	1450	1662	1202	1035	1293	1085	1361	836	888	1104	1218	1001	14135
19	ድብደባ	923	901	887	899	850	734	957	846	769	903	958	766	10393
20	ሕንስ ማስወረድ	3	=	=	2	2	3	2	2	1	1	1	2	19
	ድምር	4576	4921	4303	4161	4397	4204	4735	4110	3685	4185	4453	3917	51647

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም በክፍለ ሀገር የአንድ ዓመት የትራፊክ ወንጀሎች በየወሩ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር		ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ሸዋ ክፍለ ሀገር	=	4	3	5	4	2	4	4	=	=	1	4	31
2	አ/አበባ ከተማ	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
3	ሐረርጌ ክ/ሀገር	10	11	4	12	20	8	23	15	11	10	10	8	142
4	ኤርትራ "	5	4	2	9	8	14	15	15	9	8	5	2	96
5	ወሎ "	5	3	1	4	2	3	3	=	2	=	4	1	28
6	ወለጋ	6	12	8	5	2	6	1	=	11	3	5	6	65
7	ከፋ "	1	=	=	1	=	3	=	4	1	1	=	=	11
8	ጎጃም "	1	1	1	1	=	2	=	1	=	1	3	1	12
9	ጎንደር "	6	2	1	4	2	1	4	4	2	=	4	1	31
10	አርሲ "	=	2	1	=	1	2	1	=	=	=	=	=	7
11	ሲዳሞ "	4	=	7	2	2	7	1	=	4	3	1	1	32
12	ትግራይ "	=	=	1	=	1	4	1	1	=	=	=	=	8
13	ጋሞ ጎፋ "	=	2	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	2
14	ባሌ "	=	1	=	1	=	=	2	=	=	=	=	=	4
15	ኢሉባቦር "	1	=	1	=	4	=	=	=	=	=	=	=	6
16	አሰብ አው/ራስ	1	2	4	2	6	2	=	=	3	1	1	1	23
17	ማዕድን	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
18	ምድር ባቡር	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
		40	44	34	46	52	54	55	44	43	27	34	25	989

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 [illegible]

ተ/ ቁጥር		ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ህዳር	ታህሳስ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ሸዋ ክፍለ ሀገር	88	41	18	22	7	11	31	29	43	46	69	53	458
2	አ/አበባ ከተማ	5	1	2	3	1	5	11	3	8	5	4	10	58
3	ሐረርጌ ክፍለ ሀገር	14	5	3	3	7	1	8	10	6	10	13	13	93
4	ኤርትራ "	7	2	3	4	1	3	2	=	6	4	=	3	35
5	ወሎ "	27	23	14	8	8	9	10	8	12	15	14	16	164
6	ወለጋ "	6	6	5	6	3	6	1	=	3	1	5	8	50
7	ከፋ "	11	9	2	2	4	2	10	4	10	4	16	7	81
8	ጎጃም "	45	46	18	9	6	9	12	12	18	25	16	37	253
9	ጎንደር "	17	17	7	3	2	4	10	6	14	22	23	19	144
10	አርሲ "	26	9	7	2	4	3	8	9	16	13	27	21	145
11	ሲዳሞ "	9	1	2	=	1	5	3	8	3	4	1	15	52
12	ትግራይ "	3	4	3	4	4	2	2	7	2	2	2	4	39
13	ጋሙ ጎፋ "	19	9	9	12	8	3	11	9	12	10	15	15	132
14	ባሌ "	3	3	3	3	7	2	8	1	5	7	2	4	48
15	ኢሉባቦር "	5	6	=	3	2	2	=	1	4	2	7	13	45
16	አሰብ አው/[illegible]	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	1	1	3
17	ማዕድን	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
18	ምድር ባቡር	=	1	1	=	=	=	1	=	1	1	=	=	5
	ድምር	288	183	97	84	65	67	128	107	163	173	215	239	1805

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም የገበነክ ወንጀሎች በክፍለ ሀገር በየወሩ የሚያሳይ መግለጫ

ተ/ቁ	ክፍለ ሀገር	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታህሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
1	ሸዋ ክ/ሀ/አብ/ፖ/መምሪያ	691	837	797	767	781	725	823	742	617	740	705	728	8953
2	አ/አበባ ክ/አብ/ፖ/መምሪያ	439	934	658	640	919	722	885	518	545	713	841	812	8826
3	ሐረርጌ ክ/ሀ/አብ/ፖ/መምሪያ	446	391	371	364	390	361	458	417	395	384	417	314	4636
4	ኤርትራ " "	599	586	478	382	380	273	314	331	328	305	306	209	4491
5	ወሎ " "	319	314	334	361	269	301	387	257	288	265	361	335	3863
6	ወለጋ " "	225	265	193	208	207	312	238	427	187	255	237	250	3004
7	ከፋ " "	225	266	216	233	215	261	290	259	191	240	238	193	2827
8	ጎጃም " "	261	250	234	232	213	244	246	182	234	228	247	172	2743
9	ጎንደር " "	249	221	233	225	203	189	213	172	181	231	221	167	2505
10	አርሲ " "	214	203	155	130	179	165	208	157	173	171	232	128	2115
11	ሲዳሞ " "	148	160	166	156	165	159	160	174	158	157	144	146	1893
12	ትግራይ " "	129	138	127	149	101	137	128	137	172	160	161	174	1713
13	ጋሙ ጎፋ " "	159	120	121	113	142	133	139	137	124	123	109	107	1527
14	ባሌ " "	84	92	113	109	103	103	114	108	84	96	98	104	1208
15	ኢሉባቦር " "	44	88	40	52	68	78	82	50	44	57	68	51	722
16	አሰብ አው/አ/ብ/ፖ/መምሪያ	43	44	43	37	40	28	46	35	25	48	57	38	483
17	ማዕድን አብ/ፖ/መምሪያ	—	5	4	4	6	—	1	—	—	—	—	—	21
18	ምድር ባቡር "	11	5	10	11	16	13	10	8	12	10	8	3	117
	ድምር	4486	4919	4293	4173	4397	4204	4742	4110	3758	4183	4451	3931	51647

ከ1-8-76 እስከ 30-7-77 በአንድ ዓመት በቀረቡት የወንጀል ክሶች ላይ የተወሰደ የሥራ እንቅስቃሴ።

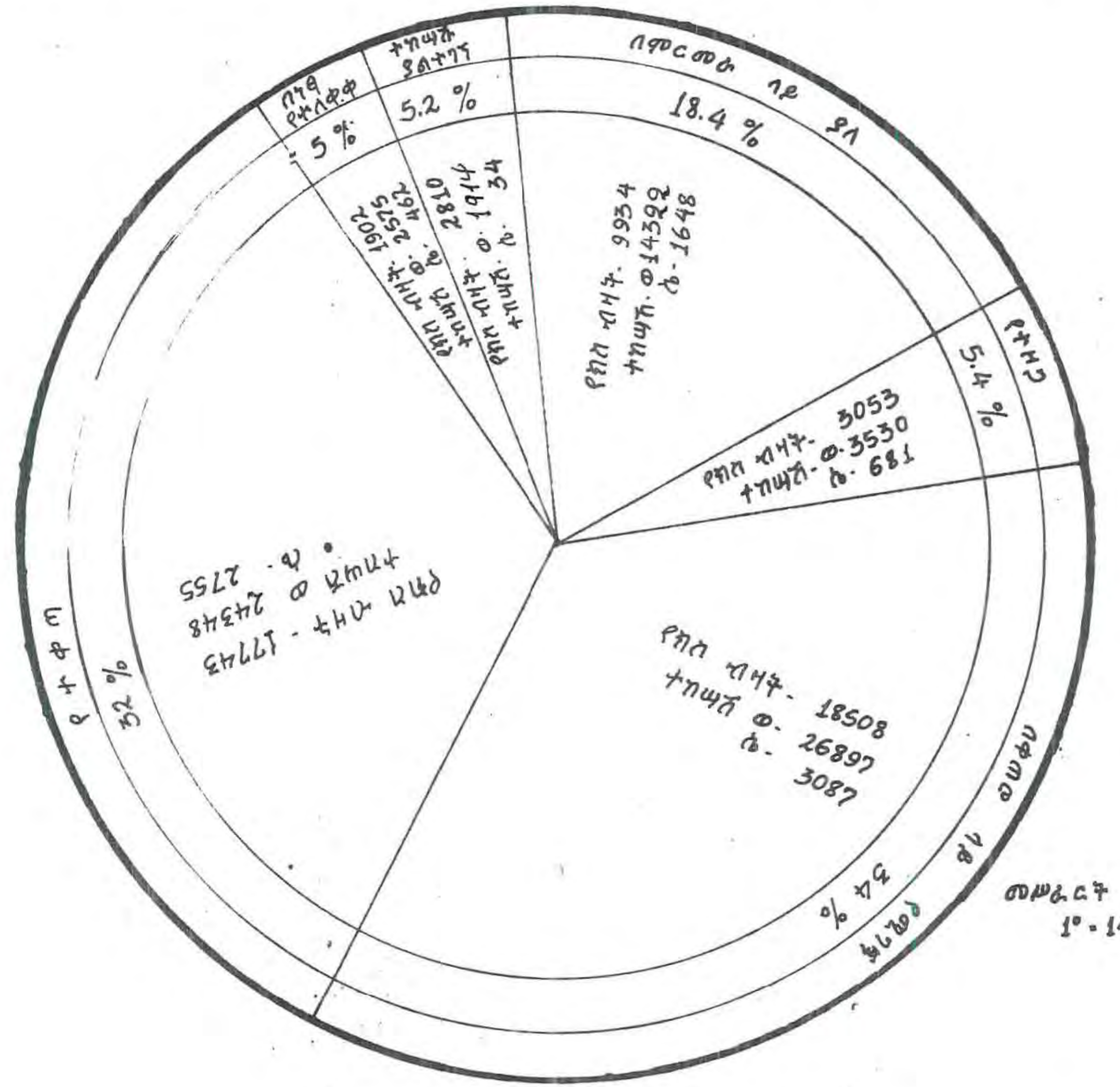

መሠረት
1° = 149.86 የወንጀል ክስ·

በ1977 ዓ.ም በመላ አገሪቱ በወንጀል ሥራ የተከሰሱ ሰዎች በፆታ።

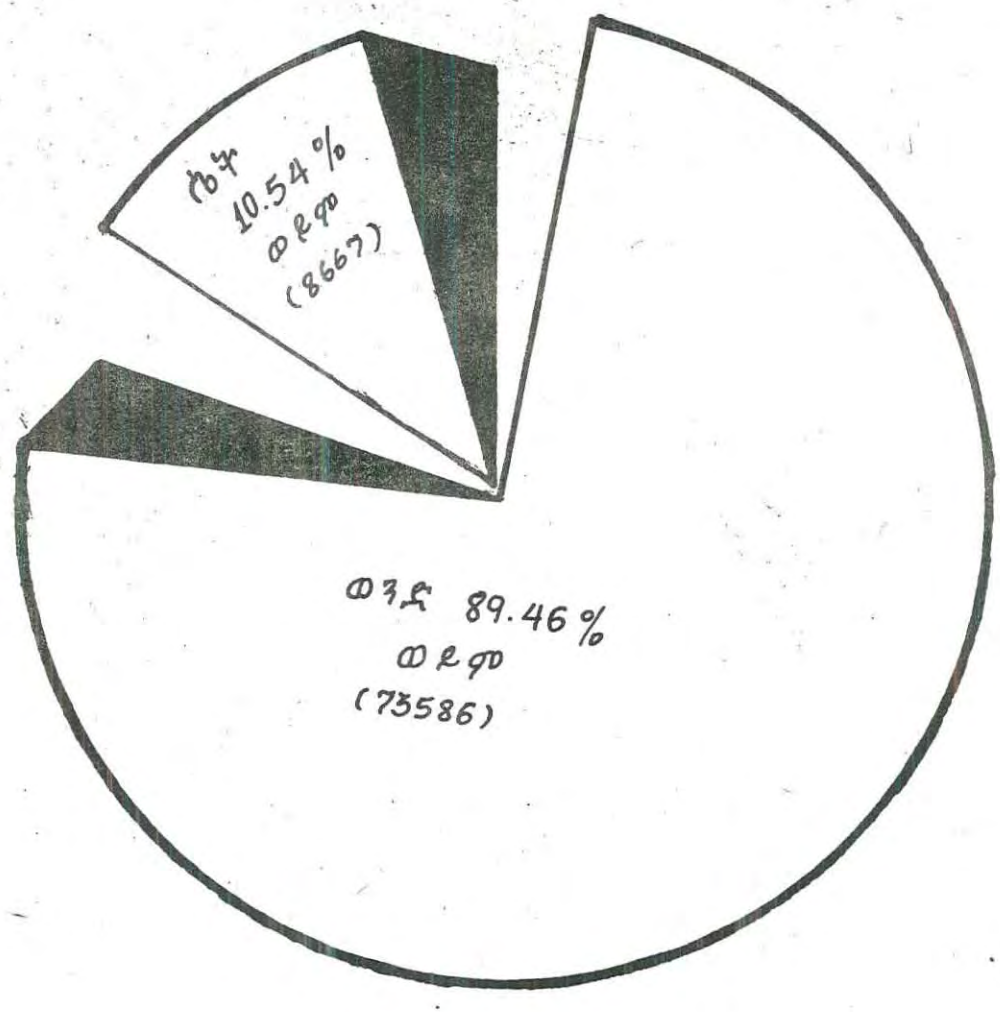

1	2			3			4			5			6			7			8		
	የተመለከተው			በምርመራ ያለ			የዘጋ			በቀጠሮ ያለ			የተቀጣ			በነጻ የተለቀቀ			ተካሣሹ ያልተገኘ		
የወንጀሉ ዓይነት	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛ	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ
20 የሰብል ጡጤት መደበቅ	1	=	4	=	=	=	1	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	3
21 ሻቀጥ ከተመን አስበልጦ መሸጥ	10	25	1	1	1	=	=	=	=	2	2	=	6	21	=	1	1	=	=	=	1
22 ሻቀጥ መደበቅ	2	2	=	=	=	=	=	=	=	2	2	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
23 በሚወጣና በሚገባ የዕቃ ሠነድ ማጭበርበር	10	10	3	7	7	3	=	=	=	3	3	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
24 በመንግሥት በልዩ ልዩ ሠነድ ላይ ማጭበርበር	73	134	7	32	74	4	=	=	=	30	45	2	9	12	=	=	=	=	2	3	1
25 ቀረጥ ያልተከፈለበት ዕቃ ማስገባት ማስወጣት	22	49	1	4	6	1	=	=	=	6	11	=	12	32	=	=	=	=	=	=	=
26 ቀረጥ ያልተከፈለበት ለማዳና የዱር እንስሳ ከሀገር ማስወጣት	5	7	=	=	=	=	1	1	=	1	5	=	1	1	=	=	=	=	2	=	=
27 ለማዳና የዱር እንስሳትን መፍጀት	16	24	=	2	2	=	=	=	=	8	12	=	5	9	=	=	=	=	1	1	=
28 የባህርና የወንዝ ተንቀሣቃሽ ሀብት መፍጀት																					
29 የኢንዱስትሪና የማዕድን ውጤት አስመስሎ መሥራት																					
30 የሐሰት ገንዘብ አስመስሎ መሥራት መጠቀም	3	5	=	=	=	=	=	=	=	3	5	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
31 በመሣሪያ መዝረፍ መቀማት	125	352	1	51	114	=	14	23	1	27	63	=	13	36	=	1	10	=	19	106	=
ድምር	1805	2062	98	383	638	36	47	52	7	372	625	34	194	340	13	15	24	1	794	383	7

ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም የሰበነክ ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት የተወሰዱ የሥራ እንቅስቃሴዎችን የሚያሣይ ሠንጠረዥ

	1	2			3			4			5			6			7			8		
		የተመለከቱ			በምርመራ ያለ			የዘጋ			በቀጠሮ ያለ			የተቀጣ			በነጻ የተለቀቁ			ተከሣሽ ያልተገኘ		
	የወንጀል ዓይነት	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ	የክስ ብዛት	ወ	ሴ
	ሐ/ ሰበነክ /ቡኩያል ወንጀሎች																					
1	ነፍስ ግዳይ በግላዊ ምክንያት	3204	4665	215	881	1464	98	52	57	4	1268	1997	107	201	320	3	38	60		764	767	3
2	ለመግደል ሙከራ በግላዊ ምክንያት	1508	1969	62	418	551	13	108	133	10	601	810	31	153	195	6	28	35	=	200	245	2
3	በአደጋና በስህተት የሞተ	187	121	19	11	12	1	115	101	18	7	7	=	=	=	=	1	1	=	53	=	=
4	ራሱን በራሱ የገደለ	596	327	66	56	45	8	360	270	55	3	1	1	=	=	=	=	=	=	177	11	2
5	በትራፊክ አደጋ የሞተ	361	106	35	10	12	2	137	94	33	=	=	=	=	=	=	=	=	=	214	=	=
6	ወልዶ መግደል	82	3	45	10	=	.11	11	=	14	9	1	9	9	2	8	1	=	1	42	=	2
7	ወልዶ መጣል.	52	2	46	10	=	10	2	=	3	11	=	13	10	=	10	3	=	3	16	2	7
8	በሚያደነዝዙና በሚያነቃቁ የናርኮቲክ ዘር መጠቀም	7	6	1	1	1	=	1	1	=	5	4	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=
9	ጤናን በረሣሽ በመጠጥና በጋዝ መርዝ መመረዝ	6	4	3	2	3	=	=	=	=	4	1	3	=	=	=	=	=	=	=	=	=
10	ሰውነት ማጉደል	3402	4262	401	908	1192	98	196	202	34	1712	2144	180	492	609	70	87	108	18	7	7	1
11	ትራፊክ ባልሆነ አካል ጉዳት መጠቀም	32	36	25	=	=	=	=	=	=	15	15	13	13	15	8	4	6	4	=	=	=
12	ክብረ ንጽሕና ያለዕድሜና ያለፈቃድ መድፈር	506	729	158	143	196	54	28	28	1	182	246	53	116	193	43	27	34	5	10	32	2
13	መጎሪያ አለባ ቀሚያ	641	1222	84	195	429	19	26	31	8	258	497	37	121	197	14	23	46	6	18	22	=
14	ቤት ሰብሮ መሥረቅ	678	816	61	114	187	14	11	14	1	195	367	16	121	200	22	20	14	4	217	34	4
15	ልዩ ልዩ ስርቆት	14496	20029	1685	2218	3268	303	566	813	80	5062	7029	615	5934	8106	573	556	778	113	160	35	1
16	ማታለል	1402	1579	138	437	525	36	110	116	17	515	589	47	276	305	33	40	40	5	24	4	=
17	የዱርና የባህር እንስሳ ማደን	40	87	1	6	8	=	=	=	=	13	28	1	20	50	=	1	1	=	=	=	=
18	አዋጅን መተላለፍ	14005	20265	2972	2501	3398	602	607	769	183	3870	6206	796	6515	8993	1276	483	693	114	29	206	1
19	ድብድብ	10420	13811	2440	1563	2253	326	614	739	199	4141	5406	1069	3507	4654	664	557	679	182	38	80	=
20	ጽንስ ማስወረድ	22	14	9	8	3	5	2	2	2	6	7	=	1	1	=	1	=	1	4	1	1
	ድምር	51647	70053	8466	9492	13547	1600	2946	3370	662	17877	25355	2992	17489	23840	2730	1870	2495	456	1973	1446	26

3.6 ማጠቃለያ

በ1976 እና በ1977 ዓ/ም የቀረቡት ወንጀሎች ማጠቃለያ

በ1977 ዓ/ም የቀረበው የወንጀል ክስ ብዛት ካለፈው 1976 ዓ/ም ጋር ሲወዳደር ሲታይ፡—

— የሰው ሕይወት ወንጀል 13.43%
— የኢኮኖሚ ወንጀል 3.93 %
— የሰላም ወንጀል 7.6 % ወርዷል።

በኢኮኖሚ ላይ የተፈጸመ ወንጀልን በሚመለከት 69 ክስ ወይም 3.9 % ወርዷል ይህም በአብዛኛው በቤትና በደን ሀብት ላይ የደረሰ ጉዳት ቢሆን ከመጋቢት ወር 1977 ዓ/ም በፊት በነበረት ወራቶች የድርቅ ሁኔታ የከፋና አየሩም ሞቃት ስለ ነበር በስንኩልነትና በቸልተኝነት ሳይታሰብ በገጠር አካባቢ በሳር ቤቶችና በደኖች ላይ በደረሰው ጉዳት ሳቢያ ነው።

ሰላም/ ሰበነክ/ወንጀሎችን በሚመለከት

በአንደኛ ደረጃ የሌብነት ወንጀል
በሁለተኛ ,, የደንብ መተላለፍ
በሶስተኛ ,, የእምነት ማጉደል ወንጀል ከሌላው የወንጀል ዓይነት በጣም ጎልቶ በሚታይ ሁኔታ ወርዷል። ምን ጊዜም ተቀጣጣሪ ፖሊስ በየምድብ በተሰማራ መጠን ከተለያየ አካባቢው ወንጀል የሚፈጸሙ ግለሰቦች ሲያዙ በመቆየታቸው በዚያው ልክ የክሱ ብዛት ቀንሷል።

በገጠርም ሆነ በከተማ ሕዝብ ብዛት ተከማችቶ በሚኖርበት አካባቢ ምርቱን አስከባሪና ሰላምን የሚቆጣጠር ፖሊስ ለማንሰለስ ድርስ ጥቃትን ወንጀልና ወደፊት የሚፈጸም ለብነት ሲፈጸም መጓሳሳትን በመከታተል ዞረ ተሰቡ ፖሊስ በማለበት ረቂቅ ምድ ራ ተጓዥ እስ አይመለሰከትም በዚያም አይሞለከትም።

በተለይ በዚህ ዓመት ከላይ ካለን ጋር ስንካ ሰስት በደረጃ የተመለከቱት የወንጀል ዓይነቶች በመጨመር ሊታዩ የቻለው ካለፈው ዓመት የበለጠ የፀጥታ ሁ ኔታ ተደርጎ በከተሞች አካባቢ ቁጥጥሩና ጥበቃው ስለ ተጠናከረ ነው።

*/:•//

በአንዳንድ ድብደባና የነፍስ ግድያ ወንጀል የቀነሰ ቢሆን ይህን ለመሳሰሉት ከባድ ወንጀሎች በመቀነስ ምክንያቱ የግብያው መመናከር እንደሆነ ይገመታል፣ በመሆኑም ምርኖት አስከብረው ኃይል በኅብረተሰቡ መሀል በቅርብ ተገኝቶ በሚደረገው ቁጥጥርና እነዚህም ፖሊስ በአቅራቢያው በመኖሩ ፈጥኖ በሚያመለ ክት የታዩትን ወንጀሎችን/ ማይነር አፌንስ/ በተመለከተ የክስ ብዛቱ እን ደሚጨምርና ነፍስ ግድያና ድብደባን የመሳሰሉትን ከባድ ወንጀሎች ለመፈጸም የሚያጡ ግለሰቦች በኖሩ ፖሊሱ ዕለት በዕለት በኅብረተሰቡ መካከል በየት ኛውም ቦታ ሰየተገኘ በሚያደርገው ጥበቃ ወንጀል ለመሥራት የሚያስቡትን አቅማቸው ስለሚዳክም በሚፈረድ ከባድ ወንጀሎች ሊቀነሱ ችለዋል። ይህ እርን በሚቀጥለው ገጽ ባለው ሠንጠረዥ ላይ ይመልከቱ።

<u>በ1977 ዓ/ም የተፈጸሙት የፖሊስ ቁጥ ወንጀሎች ከ1976 ዓ/ም ጋር በወንጀሉ በዓ</u>

<u>ይነት በመለየት ብዛታቸው በመቀነስ የሚያመለክት ሠንጠረዥ</u>

ተራ ቁጥር		1976	1977	ጭማሪ	ቅናሽ
1	ሀ/ የፖሊስ ቁጥ ነክ ወንጀሎች				
2	በወዛደር ጉርት የበላይነት አለማመን	54	55	1	=
3	የንግድ የፍርድ ክሊራት ስለንብረት ኅብረት መቃወም	68	83	15	=
4	ኮብልስቶችና ... ደርጅቱን መቃወም ማፍረስ	22	6	=	16
5	የበሰረሰብቶችን የሰራተኞች መብት መድፈር	10	6	=	4
6	የማይገባ ግብር መግለጽ		2	=	2
7	ሰላም ሀገር የሰላም ተግባር መሰማራት	5	19	14	=
8	ነፍስ ግድያ /ደረ አሽሙት	23	16	=	7
9	ለማግባት ውሻ /ደረ አስፍት/	11	5	=	6
10	ጎሰብስ እና አስጋጫ መጣሳድ	4	2	=	2
11	የሰላም አቋም የወዛደር ሕብረት መቃወም	=	=	=	1
12	የሰላም አቋም የማይደፈር መብት መድፈር	2	1	=	1
13	በመሥሪያ መተረፍና መቆማት	33	50	17	=
14	[illegible]	203	253	50	=
	ድምር	439	498	97	3[illegible]

በ1977 ዓ/ም የቀረቡት የኢኮኖሚ ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት ከ1976 ጋር

በማነፃፀር በመጨመር ወይም ቅነሳ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር	የወንጀሉ አርዕስት	1976	1977	በመጨመር	በመቀነስ
1	ለ/ ኢኮኖሚ /ምጣኔ ሀብት/ነክ ወንጀሎች				
1	የየብስ መገናኛዎችን ማበላሸት	6	5	—	1
2	አይሮፕላን ማቃጠል	1	—	—	1
3	አይሮፕላን ማስገደድ	—	—	—	—
4	መርከብ ጀልባ ማቃጠል	—	—	—	—
5	መርከብ ጀልባ ማስገደድ	—	—	—	—
6	ተሽከርካሪ ማቃጠል	5	6	1	—
7	ተሽከርካሪ አስገድዶ መውሰድ	1	—	—	1
8	ህንፃ ቤት ማቃጠል	1168	1308	140	—
9	ሕንፃ ቤት ማፍረስ	21	12	—	9
10	ነዳጅ ማጣሪያና ማከፋፈያ ማቃጠል	—	—	—	—
11	የማምረቻ መሣሪያ ማቃጠል	13	1	—	12
12	የማምረቻ መሣሪያ ማበላሸት	14	12	—	2
13	የማከፋፈያ ድርጅት/ማበላሸት ማቃጠል	2	—	—	2
14	" " ማበላሸት	1	—	—	1
15	በሰብል ላይ መርዝ መርጨት	—	—	—	—
16	ሰብል ማቃጠል	70	45	—	25
17	ሰብል ማበላሸት	15	25	10	—
18	የደን ሀብት ማቃጠል	100	123	23	—
19	የሰብል ውጤት ከተመን አስበልጦ መሸጥ	—	1	1	—
20	የሰብል ውጤት መደበቅ	2	1	—	—
21	ሸቀጥ ከተመን አስበልጦ መሸጥ	4	10	6	—
22	ሸቀጥ መደበቅ	4	2	—	2

//:://

ተራ ቁጥር	የወንጀሉ አርዕስት	1976	1977	በመጨመር	በመቀነስ
23	በሚዛንና በሚገባ ዕቃ ሠነድ ማጭበርበር	11	10	—	1
24	በመንግሥትና በልዩ ልዩ ሠነዶላይ ማጭበርበር	80	73	—	7
25	ቀረጥ ያልተከፈለበት ዕቃ ማስገባትና ማስወጣት	55	22	—	23
26	ቀረጥ ያልተከፈለበት ለማዳና የዱር እንስሳ ከሀገር ማስወጣት	7	5	—	2
27	ለማዳና የዱር እንስሳት መግደል	17	16	—	1
28	የኢንዱስትሪና የማዕድን ውጤት አስመስሎ መሥራት /መከለስ/	—	—	—	—
29	የባህርና የወንዝ ተንቀሳቃሽ ሀብት መፍጀት	4	=	—	—
30	የሐሰት ገንዘብ አስመስሎ መሥራትና መጠቀም	—	3	3	—
31	በመሣሪያ መዝረፍ መቀማት	120	125	5	—
32	ልዩ ልዩ ወንጀሎች	36	—	—	36
	ድምር	1754	1805	189	120

በ1977 ዓ/ም የቀረቡት የሰበነክ ወንጀሎች በወንጀሉ ዓይነት ከ1976 ዓ/ም ጋር በማወዳደር በመጨመር ወይም በመቀነስ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተራ ቁጥር	የወንጀሉ አርዕስት	1976	1977	በመጨመር	መቀነስ
1	ነፍስ ግድያ በግላዊ ምክንያት	3204	3204	--	--
2	ለመግደል ሙከራ በግላዊ ምክንያት	1736	1508	--	228
3	በአደጋና በስሕተት የሞተ	206	187	--	19
4	ራሱን በራሱ የገደለ	582	596	14	--
5	በተፈጥሮ አደጋ የሞተ	355	361	6	--
6	ወሊድ ማግደል	82	82	--	--
7	ግርድ መጣል	47	52	5	--
8	በሚያደነዝዙና በሚያነቃቁ የናርኮቲክ ዘር መጠቀም	5	7	2	--
9	ጤናን በ[illegible] በመርዝና በጋዝ መርዝ መመረዝ	3	6	3	--
10	አካላት ማጉደል	3120	3402	282	--
11	ተፈጥሮ ባልሆነ አኳኋን ጉዳት መጠቀም ሰዶሚ/	41	32	--	9
12	ክብረ ንጽህና ያለዕድሜ መድፈር	581	506	--	76
13	መሣሪያ አፈላ ቀሚያ	635	641	6	--
14	ቤት ሰብሮ መሥረቅ	686	678	--	8
15	ልዩ ልዩ ሌብነት	11275	14496	3221	--
16	ማታለል	1230	1402	172	--
17	የዱርና የባህር እንስሳ ማደን	63	40	--	23
18	አዋጆችን መተላለፍ	12506	14005	1470	--
19	ድብደባ	10826	10420	--	406
20	ጽንስ ማስወረድ	47	22	--	25
	ድምር	47230	51647	4338	794

ከ1972 እስከ 1977 ዓ/ም የአምስት ዓመት ማወዳደሪያ

ለማመዛዘኛ መነሻ ከሆነው ከ1972 ዓ/ም ጀምሮ እስከ 1977 ዓ/ም በአምስት ዓመት ውስጥ በየዘመኑ የተፈጸመው የወንጀል ብዛት በጥቅሉ ሲታይ:-

በ1973 ዓ/ም 9.8% ወይም 4356 ክስ
በ1974 ,, 6.3% ,, 3083 ,, የወረ ሲሆን ምክንያቱ በትክክል ባልታወቀ ሁኔታ::

በ1975 ዓ/ም 3.4% ወይም 1738 ክስ
በ1976 ,, 1.3% ,, 641 ክስ ቀንሶአል::

የ1977 ዓ/ም ካለፈው ዓመት ጋር ሲነጻጸር በ9.2% ወይም በ4544 ክስ ጨምሯል:: ለማወዳደሪያ መነሻ የሆነው የ1972 ዓ/ም ከ1977 ዓ/ም ጋር ሲወዳደር በ21.6% ወይም በ9604 ክስ ጭማሪ ይታያል::

ወደ ዝርዝር ሁኔታው ገብቶ ሲታይ የወንጀል መጠን በሸዋ፣ በአ/አበባ ከተማና በጎጃም በየዓመቱ ዕድገት ሲያሳይ ሲሆን በአንዳንድ ክፍሎችም ከፍና ዝቅ እያለ በየዓመቱ ተለዋዋጭ በሆነም ሚዛን አስቀረም::

ኤርትራ፣ ጎንደር፣ ትግራይና ወሎ በከፊል የሰው ሠራሽና የተፈጥሮ ችግር ኅብረተሰቡን ስለጎዳውና በአንዳንዱ አካባቢም የፀጥታ መታወክ ባመኖሩ ፖሊስ እንደልብ ተዘዋውሮ ወንጀል እንዳይፈፀም ለመከላከል ባለመቻሉ፣ ቢፈጸምም ስለማይመለከተለት ለፖሊስ የተመለከተው የወንጀል ክስ የቀነሰ በመሆኑም ወንጀል አልተፈጸመም ማለት አይደለም::

//::/

ያለፉትን አምስት ዓመታት ከ1977 ዓ/ም ጋር ማመዛዘኛ

ከ1972 እስከ 1977 ዓ/ም በየዓመቱ ምኅረቱ በአገሪቱ ውስጥ የተመለከተ ክስ ብዛት

ተ/ቁ	የክፍለ ሀገረ ስም	1972	1973	1974	1975	1976	1977
1	ሸዋ ክፍለ ሀገር	7362	9323	9772	9471	8270	9442
2	አ/አበባ "	6675	6189	7265	7925	8382	8884
3	ሐረርጌ "	3711	4857	5006	4560	4884	4871
4	ኤርትራ "	5623	5066	4251	4154	4172	4622
5	ወሎ "	2338	2563	3092	3030	2819	4055
6	ወለጋ "	2141	2509	2882	2488	2292	3119
7	ከፋ "	2294	2428	2842	3069	2669	2919
8	ጎጃም "	2238	2482	3426	3223	3200	3008
9	ጎንደር "	2516	2719	2894	2629	2502	2680
10	አርሲ "	1998	2138	2373	2077	2217	2267
11	ሲዳሞ "	1881	2058	2065	2049	1956	1977
12	ትግራይ "	1486	1604	1530	1389	1749	1760
13	ጋሞ ጎፋ "	1407	1595	1550	1347	1587	1661
14	ባሌ "	997	1659	1457	1268	1233	1260
15	ኢሉባቦር "	1168	972	879	869	828	773
16	አሰብ አው/አስተዳደር	485	463	429	431	450	509
17	ማዕድን አብ/ፓ/ጠ/ግሪያ	–	–	–	–	195	122
18	ምድር ባቡር "	48	94	89	85	18	21
	ድምር	44363	48719	51802	50064	49423	53950
	በየዓመቱ ግምት የጨመረው ወይም የቀነሰው	–	+9.8%	-6.3%	-3.4%	-1.3%	+4.2%

በየዘመኑ የቀረበ የወንጀል ክስ ብዛት

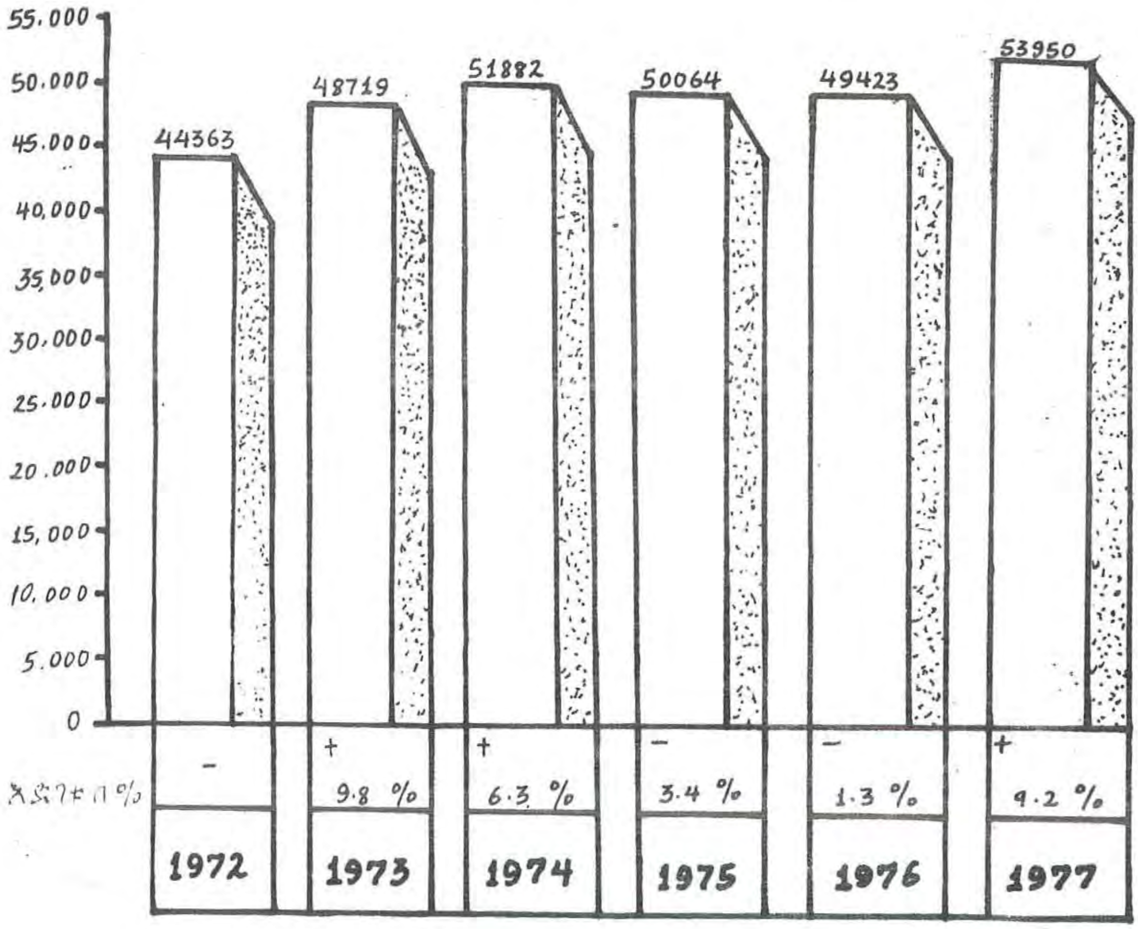

መሥፈሪያ = 1 ሴ.ሜ = 5,000 የወንጀል ክስ

3.7 ማጠቃለያ:-

በተካታዩ ገጽ ሠንጠረዥ ውስጥ የየክፍለ ሀገሩ

_ የመሬቱን ስፋት

_ የሕዝብ ብዛት

_ የፖሊስ የተመደበባቸውም ሆነ ያልተመደበባቸውን አውራጃዎችና ወረዳዎች ብዛት:

_ በየክፍሉ ያለውን የፖሊስ ብዛት

_ በ1977 ዓ/ም የተፈጸመውን የወንጀል መጠን

_ ሙሉ በሙሉ በኦፕሬሽን ላይ የተመደበ አንድ ፖሊስ ምን ያህል የመሬት ስፋትና ስንት ሕዝብ እንደሚጠብቅ?

_ አንድ ወንጀል በስንት የመሬት ስፋት ውስጥ እንደሚፈጸም?

_ በየክፍሉ በቀን ምን ያህል ወንጀል እንደሚሠራ በዝርዝር ሠፍሯል::

ከዚህ በላይ የተገለጹትን ነጥቦች እንደመመዘኛ በመውሰድ የጥበቃው ሁኔታ ሲታይ በፖሊስ በኩል የተከናወነው ሥራ ላለው የሰው ኃይልና ድርጅት ጋር ሲመዘን ውጤቱ ከፍተኛ ነው::

በሠንጠረዡ ውስጥ በየክፍለ ሀገሩ ያለው የፖሊስ ብዛት በሚለው አምድ ሥር በስታፍ ሥራ ላይ ያሉ የሚለው ካጥቂቶቹ በስተቀር ሙሉ በሙሉ በዚህ ሥራ ላይ ብቻ የተሰማሩ ሳይሆኑ ዋናው ሥራቸው የአድሚኒስትሬሽንና የማስተባበር ሥራ ሆኖ የኦፕሬሽኑን ሥራ ደርበው ይሠራሉ::

በመሠረቱ አንድ ፖሊስ ሊጠብቀው የሚገባው የመሬት ስፋት ከ20 ስኴር ኪ/ሜትርና የሕዝቡም ብዛት ከ300 መብለጥ የለበትም:: በሌሎች አገሮች በዚህ የሥምሪት ቅንጅትና በተሟላ ድርጅት በመታገዝ ተሠርቶም ወንጀልን ሙሉ በሙሉ መቆጣጠር አልተቻለም::

እንደ ኢትዮጵያ ባለ የመገናኛው ሁኔታ ሙሉ በሙሉ ከኋላ ቀርነት ወርስ ያል ተላቀቀ፣ የመልክዓ ምድር አቀማመጥ የሰውን አካላዊ ጥንካሬና ችሎታ የሚቀ

//::///

ቅስ ወጣ ገባና ሰበርባራ እንዲሁም ሸለቆ በበዛበት አካባቢ አንዱ ፖሊስ ሊጠብቅ የሚገባው የመሬት ስፋት ከ20 ስ/ኪ/ሜትር ማነስ እንጂ መብዛት የለበትም::

በአገራችን ግን ሁኔታው አንጻራዊ ነው:: አንድ ፖሊስ በአማካይ 96 ስኩር ኪሎ ሜትር ቦታና 3306 ሰዎችን ይጠብቃል:: ይህ በአጠቃላይ መልኩ ሲታይ ነው:: የየክፍሉ በኩርኩር ሲታይ ግን ለምሳሌ በሸዋ አንድ ፖሊስ በ126 ስኩር ኪ/ሜትር ውስጥ 11880 ሰዎችን ይጠብቃል:: ይህም ችግሩ ገና ያልተጠናከረ መሆኑን በግልጽ ያሳያል::

በሌላ በኩል በተካሄደው ጥናት በየክፍለ ሀገሩ በየዕለቱ በርካታ ወንጀል ተፈጽሞ ለፖሊስ ከተመለከቱ በወንጀል ዕለት ሁኔታ ላይ ከተጻፈ በኋላ ከነ ፍስ ግዳይ በስተቀር በሌላው ወንጀል ተከሳሹ ካልታወቀ በወንጀል መዝገብ /ክሪሚናል ሬጂስትሬሽን ቡክ/ ላይ አይመዘገብም:: በዚሁ መዝገብ ላይ የ ሚመዘገበውና በየወሩ በስታትስቲክም የሚለቀመው ተከሳሹ ታውቆ ምርመራው ተጣ ርቶ የምርመራ መዝገቡ የህግ አስተያየት እንዲሰጥበት ለዐቃቤ ሕግ በሚላክ በት ጊዜ ነው:: ለማስረጃም ያህል በአ/አበባ ከተማ ኪስ ማውለቅ፤ ከመኪና ውስጥ ዕቃ ስርቆት፤ ንጥቂያ፤ ማታለል /ቅጋበሉ/ ቤት ሰብሮ መስረቅ የመሳ ሰሉት የወንጀል አይነቶች በየቀኑ ከ300 በላይ እየተፈጸሙ በወር ውስጥ ምርመራው ተጣርቶ ለፍርድ የሚቀርበው ከ20 አይበልጥም:: ከሣሾችም ለፖሊስ ጥቆማ ወይም ለየበሉ ከመለከቱ በኋላ ተስፋ በመቁረጥ ጉዳያቸውን ባለመከታተ ላቸውና ፖሊሱም ካለው የመርማሪዎች እጥረት የተነሣ የነዚህን የወንጀል ድር ጊቶች ጉዳት ከፍተኛነት በመመልከት በይበልጥ ለከባድ ወንጀሎች ቅድሚያና ትኩረት ስለሚሰጥ ከላይ በኩርኩር የተገለጹት የወንጀል ዓይነቶች ቢፈጸሙም በትክክል ተመዝግበው በየወሩ በስታትስቲክ ተለቅመው አይተላለፉም:: በዚህ ዓይነት በየወሩ ብዙ የሚቆጠር የወንጀል ድርጊት ተፈጽሞ እንዳልተፈጸመ ተደ ርጎ ይታያል:: በሠንጠረዥ ውስጥ እንደ ተመለከተው በአስተዳደራዊ ክልል የታ ወቀ 3 አውራጃዎችና 124 ወረዳዎች ፖሊስ አልተመደበላቸውም:: ከነዚህም ሌላ ብዙ የልማት ተቋሞችና ሕዝብ በብዛት የተከማቸባቸው የሠፈራ ቦታዎች

//::://

እንዲሁም ፖሊስ ለመደረብ የሚገባ ንብስ ቢበያቸው በርካታ ሆነው ግን በኃይል እጥረት ምክንያት ባለመቻሉ እነዚህን በመሰባሰቡ አካባቢያቸው ብዙ ወንጀል እየተፈጸመ ለፖሊስ አይመለከትም::

በሌላው በኩል የ1977 ዓ/ም የወንጀል መጠን ወደ ኋላ ከ5 ዓመት በፊት ከነበረው ከ1972 ዓ/ም ጋር ሲመዛዘን የዚህ ዓመት በ16.45% ጭማሪ አለው:: በወንጀል ሥራ ተካፋይ የሆኑ ሰዎችን ብዛት በተመለከተ ወንድ በ21.02% ሴት በ12.8% የጨመረ መሆኑ በግልጽ ይታያል::

ከላይ ለማሳየት እንደተሞከረው በፖሊስ በኩል በተደረገው ስታትስቲክስ የወንጀል መጠን መጨመሩን ሲያሳይ ቀድሞ ብሎ እንደተገለፀው በሌሎች መንግሥታዊና ሕዝባዊ ተቋሞች የተካሄደው ምርመራ ስታትስቲክስ በአንድ ማዕከል ተጠቃሎ ቢሠራ ይበልጥ የወንጀል መጠን መጨመሩን በቀላሉ መገመት አያዳግትም:: ይህም ራሱን የቻለ ምክንያት አለው::

ዘመረ ቢባልም የወንጀል ዓይነት ለውጥ በማድረግ እንደ ቀድሞ ነብሩት እንደ ነበረው አይደለም:: በዚህ መሠረት ነፍስ ግድያ፣ ማጅራት መምታትና የመሳሰሉት ለኅብረተሰቡ አስጊና አደገኛ የነበረ የወንጀል ዓይነቶች ቀንሰዋል::

በሌላው በኩል ከጥቂት ሥራ ዘርፎች በስተቀር በአብዛኛው ሥራ በመላ አገሪቱ የኅብረት ድርጅቶች መደራጀትና ሕዝባዊ የቁጥጥር ዘርፍ በተደረገ በመዘርጋት ቀድሞ አብዮት ሳይደረስባቸው ተድበስብሰው ይቀር የነበረ ምዝበራ፣ ጉቦኝነት፣ በሥልጣን አላግባብ መጠቀም፣ ጉቦ፣ ማጭበርበር፣ የመንግሥትና የሕዝብን ሀብት ማባከን የመሳሰሉት በቁጥጥር ስለሚደረስባቸው የተፈጸመውን የወንጀል መጠን ከፍ አድርጎ ሊያሳይ ይችላል::

በአጠቃላይ ያለንበት የታሪክ ወቅት የሽግግር ጊዜ በመሆኑ ከአድሃሪዎቹ ጌቶች ሥርዓት የተወረሱ አጉል ልማዶችና ርካሽ ሥነ ምግባር በቀላሉ ሊለቀሙ ስለማይችሉ አቅምን አውቆና ገቢን መጥኖ ካለመኖር የተነሣ ግላዊ ጥቅማቸውን ለማግ

ኝት ወይም ቁሳቁትን በማመኘት በሚደረገው ረጃና በሚታየው ስግብግብነት አዳ ዲስ የወንጀል ዓይነቶች ተከስተዋል። ያም ቢሆን በ1977 ዓ/ም ተፈጸመ ለፖሊስ ከተመለከተው የወንጀል ክስ ውስጥ ምርመራው ተጣርቶ ህግ ፊት ቀርቦ የተቀጣና በቁጥር ላይ ሆነው ውሳኔ የሚጠባበቁ ከቀረበው ጠቅላላ የወንጀል ክስ ውስጥ 67.19% በመሆኑ ካለው የሰው ኃይልና ድርጅት አኳያ ሲገና ዘብ፤ ከህዝቡ ብዛትና ከአገሪቱ የቆዳ ስፋት ጋር ሲነጻጸር ጥሩ የሥራ ክን- ውን ነው።

ከተመለከተው ጠቅላላ የወንጀል ክስ ውስጥ ለጊዜው ተከሣሹ ያልተገኘ 5.2% ብቻ በመሆኑ ብዙዎቹ ወንጀል ሠርተው ከፖሊስ ተሰውረው ማምለጥ አለመቻላቸውን በግልጽ ያመለክታል።

ከዚህ ቀጥሎ ባለው ሠንጠረዥ የእያንዳንዱን ክ/ሀገር የሕዝብ ብዛትና የመሬት ስፋት፤ የተመደበውን የፖሊስ ብዛት፤ በዓመት ውስጥ የተፈጸመውን ወንጀልና በየ ሰአቱ በየክፍሉ ምን ያህል ወንጀል እንደሚፈጸም በዝርዝር ያሳያል።

አብ/ፖሊስ ባቀናበረው ስታትስቲክስ ብቻ በአማካይ በየዓመት በሙሉ አገሪቱ በየቀኑ 147 ወይም በእያንዳንዱ ሰዓት 6 ወንጀል እንደሚፈጸም ቢታወቅም በየአንዳንዱ ክፍል በተናጠል በቀን ምን ያህል ወንጀል እንደሚፈፀም ዝርዝሩ በሠንጠረዡ ውስጥ የተገለፀው የሰው ኃይል ብዛት በሠንጠረዡ ይፍሯል። በአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት ጠቅላይ መምሪያ ሥር በሚገኙት ልዩ ልዩ ድጋፍ ሰጪ ክፍሎችና ከሠራ- ዊቱ ውጪ በተለያዩ መንግሥታዊ ድርጅቶችና ተቋሞች ተመድበው አገልግሎት በመስ ጠት ላይ የሚገኙትን አባሎች አያጠቃልልም።

ከዚህም በቀር ምንም እንኳን ፖሊስ በተመደበባቸው ሥፍራዎች የኃይሉ ብዛት ከጥበቃው ጋር የተመጣጠነ ባይሆንም ወንጀልን በመከላከልና በጥበቃ ረገድ የአ ብዮቱ ፍሬ የሆኑ የሕብረተሰብ ድርጅቶች የጥበቃ ጓዶች የሚሰጡት አገልግሎት ከፍ ተኛ በመሆኑ በችግሩም ቢሆን ችግሩን አቃለውታል።//

//::://

68

ተ/ቁ	ክፍለ	አስተዳደራዊ ክልል			የሕዝብ ብዛት	ገሊብ የለ ፈረደበት		ገሊብ ያለው ፈረበት		በክፍለ ሀገሩ ያለው የገሊብ ብዛት				በዓመት ውስጥ የተፈጸመ ወንጀል ብዛት	አንድ ገሊብ የሚጠብቀው		አንዱ ወንጀል በበ ተፈጸመ	አንዱ ወንጀል በስ.ኪ.ሜ. ተፈጸመ	በቀን በነት ወንጀል ተፈጸመ
		የመሬት ስፋት በ ስ.ኪ.ሜ.	ያውራጃ ብዛት	የወረዳ ብዛት		አውራጃ ብዛት	ወረዳ ብዛት	አውራጃ ብዛት	ወረዳ ብዛት	በአበቃ ሥራ	በአንደኛ ሥራ	በሌሎች መንገዶች የሚሰሩ	ድምር		የመሬት ስፋት በስ.ኪ/ሜ	የሕዝብ ብዛት			
1	ሸዋ	85 .500	11	93	8 .090565	11	69	=	24	432	681	27	1140	9442	126	11880	857	9	26
2	አ/አበባ	200	=	=	1 .412 .575	=	=	=	=	166	3265	85	3516	8884	006	432	159	0 .22	24
3	ሐረር	254 .800	13	62	4 .151 .706	11	32	2	30	769	1438	45	2252	4871	177 .2	3414	852	52 . 3	13
4	አርሲ	91 .162	8	32	2 .614 .700	8	14	=	18	646	2411	52	3109	4662	46 .3	1183	561	19 . 9	13
5	ወሎ	79 .000	12	37	3 .609 .918	11	22	1	15	158	487	23	668	4055	162 .2	7648	890	19 . 5	11
6	ወለጋ	69 .800	6	49	2 .369 .677	6	20	=	29	177	274	43	494	3179	254 .7	9441	760	22 . 3	9
7	ጎጃም	64 .400	7	35	3 .244 .882	7	35	=	=	181	389	14	584	3009	175 .5	8842	1074	21 . 3	8
8	ከፋ	53 .000	6	38	2 .450 .369	6	36	=	2	198	613	33	844	2919	89	4111	839	18 .	8
9	ጎንደር	73 .400	7	29	2 .905 .362	7	29	=	=	248	427	31	706	2680	185 .4	7337	1084	27 . 3	7
10	ኢሉባቦር	24 .600	3	22	1 .662 .233	3	22	=	=	144	272	7	378	2267	195 .7	7323	733	10 . 9	6
11	ባሌም	116 .700	6	34	3 .790 .579	6	34	=	=	260	439	29	728	1977	280 .5	9112	1917	59 .	5
12	ትግራይ	65 .700	8	55	2 .409 .700	8	55	=	=	198	985	25	1208	1760	68 .3	2505	1369	37 . 3	5
13	ጋሞ ጎፋ	40 .100	4	22	1 .248 .034	4	22	=	=	185	545	14	744	1661	75 .	2346	750	24 .	5
14	ባሌ	128 .300	5	25	1 .006 .491	5	21	=	4 =	53	622	15	690	1260	215	1689	799	101	4
15	ሲዳሞ	50 .800	5	34	963 .327	5	34	=	=	318	276	57	651	773	141	2752	1246	65 .7	2
16	አሰብ	26 .238	1	5	89 .300	1	3	=	2	68	277	=	345	509	94 .4	325	175	51 .5	1
17	ምድር ባቡር	=	=	=	=	=	=	=	=	40	80	2	122	122	=	=	=	=	=
18	ማዕድን	=	=	=	=	=	=	=	=	37	104	2	143	21	=	=	=	=	=
19	በክፍለ ሀገሩ የማይገኙ	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
		1223 .600	102	572	42 .019 .418	99	448	3	124	4278	13544	504	18322	53950					

_ ስለመሬት ስፋት የወረደው መረጃ በ1972 ዓ/ም የስታቲስቲክስ አመታዊ ጽ/ቤት ከወጣው መጽሔት የተወሰደ _ ስለሕዝብ ብዛት የሕዝቡና የቤት ቆጠራ ከሚሰጥ ከወጣው ቁጥር 1 ላይም የተገኘ ነው

_ የክፍለ ሀገሩት አተማመኛ ቅደም ተከተል በወንጀል ብዛት የተወሰደ ነው፡፡

3.8 ስለወጣት ጥፋተኞች:—

ወጣት ጥፋተኞች ተብለው በሕግ የሚታወቁት ዕድሜአቸው ከ9 እስከ 15 ዓመት የሆናቸው ናቸው::

ወጣት ጥፋተኞችን ለወንጀል ሥራ የሚጋብዟቸው እንደ አካባቢው ሁኔታ የተለያየ መንስኤ አለው ይኸውም:_

_ በአ/አበባና አካባቢዋ የቤተሰብ ድህነት፣ የቁጥጥር ማነስ፣ ዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ባላቸው ቤተሰብ የሚገኙ የተደላደለ ኑሮ ያላቸውን ጎረቤቶችን በማየት ለመምሰል ከራሳቸው ጋር በሚያደርጉት አጉል ትግልና ወጣቶች በት/ቤቶች ጥበት የተነሣ የሚማሩት በፈረቃ በመሆኑ ሙሉ ጊዜአቸውን በሥራ ወይም በትምህርት ስለማያሳልፉ ዋና ዋናዎቹ ናቸው::

_ በሰሜን ወሎ፣ በትግራይ፣ በጎንደርና በኤርትራ በሰው ሰራሽና በተፈጥሮ ችግር ምክንያት የቤተሰቦቻቸው ከኑሮ መፈናቀል ካላይ ከተጠቀሱት መንስኤዎች ጋር ተዳምሮ ነው::

_ በሸዋ ከመማር የተነሣ በሐረርጌ፣ በካፋና በሌሎችም አንዳንድ ክፍለ ሀገራት ሙሉ ጊዜአቸውን ለትምህርት ስለማያውሉ አደንዛዥ በሆነ ነገር /ጫት/ ሱስና አጉል ሱስ መጠመዳቸውን ለወንጀል ሥራ ይገፋፋቸዋል::

በትምህርትም በኩል ከፊሎቹ ከ5 እስከ 10ኛ ክፍል የደረሱ ሲሆን የቀሩት ከዚህ ባነሰ ደረጃና መሃይሞች ናቸው::

የወጣት ጥፋተኞች የቤተሰብ አቋም በብዙሃኑ ዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙና የኑሮ ችግር የሚታይባቸው ናቸው::

//::://

በ1976 ዓ/ም እና በ1977 ዓ/ም በወጣት ጥፋተኞች የተፈጸመ ወንጀል

ተራ ቁጥር	የክፍለ ሀገሩ ስም	1976	1977	በመጨመር	በመቀነስ	ምርመራ
1	ሐረርጌ ክ/ሀ/አብ/ፖ/ዩና መምሪያ	6	8	2	=	
2	ሸዋ	=	=	=	=	
3	አ/አበባ ከተማ አብ/ፖ/ ..	215	139	=	76	
4	ኤርትራ ክ/ሀ/አብ/ፖ/ዩና መምሪያ	199	185	=	14	
5	ትግራይ	74	53	=	47	
6	ወሎ	4	=	=	=	
7	ወለጋ	77	=	=	=	
	ድምር	575	385	2	137	

በ1977 ዓ/ም የተፈጸመው ወንጀል በዓይነት ሲታይ:_

- ነፍስ ግድያ 9 ክስ
- ለመግደል ሙከራ 8 ..
- ሌብነት 104 ..
- ድብደባ 58 ..
- ደንብ መተላለፍ 1 ..
- በንብረት ላይ ጉዳት ማድረስ 4 ..
- አዋጅ መተላለፍ 54 ..
- ራሱን በራሱ የገደለ 1 ..
- የደን ሀብት ማቃጠል 2 ..
- እቃ እቃ ሌብነት 121 ..
- እምነት ማጉደል 5 ..

//::/ /

- ማበጫር መግለጽ 1 ክስ
- ካአገር መኰብለል 10 ,,
- ቅሚያ ያለ ጦር መሣሪያ 7 ,, በጠቅላላ 385 ነው::

<u>የወጣት ጥፋተኞች ዕድሜና ጾታ</u>

ተራ ቁጥር	ዕድሜ	ጾታ	
		ወንድ	ሴት
1	ከ9= 15	320	47
2	ከ10=17	18	=

ከላይ በሠንጠረዡ እንደሚታየው በ1977 ዓ/ም በወጣት ጥፋተኞች ላይ የቀረበው የወንጀል ክስ ከ1976 ዓ/ም ጋር ሲመዛዘን የዚህ ዓመቱ ቅናሽ ይታያል፤ በእርግጥ ወጣቶች ጥፋት ሣይፈጽሙ ቀርተው ሣይሆን ክስ ተመሥርቶ ተገቢ እርምጃ ባለመወሰዱ እንጂ ቅናሽ አይደለም::

በአ/አበባና በአሥመራ ብቻ የወጣት ጥፋተኞችን ጉዳይ የሚያይ ፍ/ቤትና ለሚወሰ ንባቸው ቅጣት የሌባይ ማረሚያ ቤት ሲኖር በሌሎቹ ክፍለ ሀገሮች ባለመኖሩ በቀረት ክፍሎች ወጣት ጥፋተኞችን በጥብቅ ተከታትሎ ተገቢ እርምጃ ለማስወሰድ ያስቸግራል::

ይህን በመሰለው ችግር የተነሣ ወጣቶች ጥፋት ፈጽመው ቢገኙ ከባድ ወንጀል ካል ሆነ በስተቀር በምክርና በተግሣጽ ከማለፍና ለሚደርሰው የንብረት ጉዳት በቤተሰብ መካከል ስምምነት እንዲደረግ ከመገፋፋት ባስተቀር ተገቢ እርምጃ ለመውሰድ ያዳግታል::

//:://

ሌላው ከርዕሰ ከተማው ጀ/ጦር እስከ ወረዳ ከተሞች ድረስ ፀጥታች በስውር ወንጀል ቢሰፊም በተለይ የተደራጀ የወጣት ጥፋተኞች የወንጀል ጋር ባለመኖሩና ገሁን በፊት ከነበረ ጊዜ በአንዳንድ ከተሞች ተደጋሚ የነበረውም በየአካባቢያቸው ተካሄደ በማታጠፍ ፖሊስ ተከታትሎ መድረስና አደጋ ተ ለሕግ ፊት ማቅረብ ሲገባው ይህ ባለመሆኑ በወጣቶች ተፈጽሞ ሳይደረስበት የቀረ የወንጀል መጠን በርካታ መሆኑን ከአንዳንድ የአካባቢ ሁኔታዎች በተገኘው ግንዛቤ ለማወቅ ተችሏል።

4. <u>የማዕከላዊ ወንጀል ምርመራ መለያና ላቦራቶር የሥራ ክንውን</u>

የአብ/ፖ/ ተቋሚ ተግባር በተለያየ የአጠባበቅ ስልትና ዘዴ ወንጀል ከመሠራት በፊት አስቀድሞ መከላከል ነው። ካመከላከሉ ተግባር አልፎ ስውር በሆነና በረቀቀ ዘዴ የሚፈጸሙ ወንጀሎችን ተከታትሎ በቴክኒክና በታክቲክ መርምሮ ወንጀል ሠሪውን ለሕግ ፊት ማቅረብ አድካሚ ካሆኑት የሙያ ግዴታው መካከል አንዱ ነው። ይህንንም ተግባር ለመወጣት በዘፈቀደ የሚሠራ ሳይሆን የቴክኖሎጂ ውጤት በሆኑ መሣሪያዎች እየተረዳ በሳይንስ እውቀት የሚካሄደን ነው። ስለዚህ ካኅብረተሰብ የሥልጣኔ ዕድገት አብያ የወንጀል አሠራር ዘዴ ረቂቅ እየሆነ ካየለ ወደ ውስብስብ በተሸጋገረ መጠን የፖሊስ ሙያም ሌላ የሳይንስ ዕውቀትን የሚጠይቅ በመሆኑ ሙያው ሳይንስ ነው።

ወንጀል ከተፈጸመበት አካባቢ /ሥፍራ/ የተሰባሰቡ ረቂቅና ጉልህ ማስረጃዎች በቴክኒክ መሣሪያዎች ሳይንሳዊ ምርመራ ከተደረገባቸው በኋላ ከተፈጸመው ወንጀል ጋር ያላቸውን ግንኙነት ወይም ልዩነት በመግለጽ ለመርማሪዎች የምርመራ አቅጣጫ ጠቋሚ እንዲሆኑ ከማድረግ ባሻገር በወንጀል ሠሪው ላይ ለሕግ ፊት ተቀባይነት ያለው አስተማማኝ ማስረጃ ነው።

አብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት በራሱ ባለሙያዎችና በሌሎች ተባባሪ ክፍሎች አማካኝነት በሳይንስ እየተረዳ የቴክኒክ ምርመራ ሥራን ያካሄዳል።

በስዚህ የሳይንስ ዘርፎች አጋዥነትም:_

_ የሰነድና የሐሰት ገንዘብ ምርመራ

_ የጦር መሣሪያና የቃጠሎ ..

//::://

- የበቆ ኬሚካል ምርመራ
- የአሻራ መለያና የወንጀለኞች ምዝገባ
- የፎቶ ላቦራቶሪና አካላዊ ማስረጃዎችን በፎቶግራፍ የማገጣጠም

/ ሥራ ያከናውናል::

በዚህ ረገድ ከ1/8/76 እስከ 30/77 ድረስ ባለው የአንድ ዓመት ጊዜ የተከናወነው የቴክኒክ ምርመራ ከዚህ ቀጥሎ በየመልኩ ቀርበዋል::

4.1 <u>የበቆ ኬሚካል ላቦራቶር</u>

ከክፍለ ሀገራትና ከተለያዩ መንግሥታዊና ሕዝባዊ ድርጅቶች የቀረቡለትን ነገሮች በኬሚስትሪና በባዮሎጂ የምርመራ ዘርፍ ባሉ ሙያተኞች ከሚያካሄደው ምርመራ ሌላ አንዳንድ ውስብስብና የሌሎች ተቋሞችን ትብብርና እርዳታ የሚጠይቁ ጉዳዮች /ኬዞች/ ሲያጋጥሙ ከጤና ላቦራቶሪና የጥናት ኢንስቲትዩት፣ ከአ/አበባ ዩኒቨርስቲ የጥቁር አንበሳ ሆስፒታል፣ ከአ/አበባ ዩኒቨርስቲ የዕፅዋት ቤተመዘክር፣ ከመድኃኒት መቆጣጠሪያ ክፍልና ከጂኦሎጂ የጥናት ኢንስቲትዩት ጋር የሥራ ግንኙነት በመፍጠር ናሙናዎችን በማመርመር የሃሳብ ለውጥ በማድረግ ምርመራውን ከማካሄዱም በሻገር የክሪሚናሊስቲክ ሙያ ልምድ ለማዳበር በቂ ዕውቀትና ልምድ ማግኘት ተችሏል:: በአሁኑ የ67ርት ዘመን በዚህ ላቦራቶሪ የተካሄደው ቀጥሎ በተመለከተው ሠንጠረዥ ውስጥ የተገለጸው ነው::

ተራ ቁጥር	የምርመራ ዓይነት	ለምርመራ የቀረበ	ምርመራው ያለቀለት	በምርመራ ላይ የሚገኝ
1	ቀሺሽ	20	20	=
2	ደም	29	27	2
3	አልኮል	10	9	1
4	እፀንት	12	11	1

//::://

ተራ ቁጥር	የምርመራ ዓይነት	ለምርመራ የቀረበ	ምርመራው ያለቀለት	በምርመራ ላይ የሚገኝ
5	ፀጉር	1	1	=
6	መርዝ	11	10	1
7	የስካር ምርመራ	1	1	=
8	የጫማ ቀለም	1	1	=
9	ኪኒን / /	2	2	=
10	የመኪና ቀለም	2	2	=
11	.. ግሪስ	1	1	=
12	ዲ.ዲ.ቲ.	1	1	=
13	ዱቄት	1	1	=
14	አፈር	1	1	=
15	የቆረግ ፍሬ	1	1	=
16	ልዩ ልዩ	3	3	=
		97	89	5

ምርመራው ካለቀለት 89 ጉዳዮች ውስጥ መርዝ፣ ዱቄት፣ ኪኒን /አጥንት አፈርና የቆረግ ፍሬ በመቀላቀሉ 17 ቱ በሚናው ላቦራቶር፣ በጥቁር አንበሳ፣ በዲአሌዲ ኢኒስቲትዩትና በሰዶዮት ቤተመዘክር በኩል የተመረመረ ነው፡፡

በ1976 ዓ/ም ለምርመራ የቀረበው ብዛት 105 ሲሆን የተመረመረው 82 ነው በዚህ ዓመት ግን ለምርመራ የቀረበው ብዛት በመጠኑ ዝቅ ቢልም በአንፃሩ የተመረመረው ብዛት ካለፈው ዓመት የበለጠ ነው፡፡

//::://

ይህ ክፍል ከተለያዩ አካሎች የሚደርሱትን ተቀብሎ በመመርመር ብቻ የተገታ ሳይሆን በአቀራረቡያው ድንገተኛ ከባድ ወንጀል ሲፈጸም በቦታው ተገኝቶ በመ ሳስ መረጃዎችን እየተረዳ ረቂቅና ጥቃቅን የቴክኒክ ማስረጃዎችንም ሰብስቦ ይመረምራል::

4.2 የሰነድና የሐሰት ገንዘብ ምርመራ

በዚህ ክፍል በኩል የሚካሄደው የምርመራ ሥራ ጠቀሜታ ኅብረተሰቡ ዘ ንድ ግንዛቤ ካገኘ ብዙ ዓመታት አልሞላትም:: የኢኮኖሚና የማህበራዊ አ ንፃዎችን በተመለከተ በኅብረተሰቡ የዕለት ተዕለት ኑሮና እንቅስቃሴ ው ስጥ ሠነድ በግለሰብም ሆነ በተለያዩ ተቋሞች ዘንድ ሁለገብ በመሆኑ በዚ ያው መጠን በንግድ ልውውጥ በቀረጥ ገቢ፣ በመንግሥት የፀደቁ ገቢ ሰነዶች ላይ ግልጽነትና በራሱ ወዳድነት፣ አጭበርባሪነት የሚፈጸመውን ወንጀል በተፈ ጥሮ ሳይንስ ቀንበር ምርመራ የሚካሄድበትና የኤክስፐርት ምስክርነት የሚ ሰጥበት ክፍል ነው:: በዚህ የሪፖርት ዘመን በክፍሉ የተመረመረው ቀጥሎ ባለው ሠንጠረዥ ውስጥ ተገልጿል::

ተራ ቁጥር	የምርመራው ዓይነት	ለምርመራ የቀረበ	ምርመራው ያለቀለት	በምርመራ ላይ የሚገኝ
1	የእጅ ጽሁፍ	87	83	4
2	የጽሁፍ ፊርማ	165	130	35
3	የማኅተም ኅትመት ምርመራ	11	7	4
4	ፍቀኛና ድለዛ ምርመራ	34	31	3
5	የሐሰት ገንዘብ ምርመራ	2	2	=
6	የታይፕ ጽሁፍ ,,	2	2	=
7	የጽሁፍ ዕድሜ ምርመራ	11	10	1
8	የቼክ ምርመራ	2	=	2
9	የሎተሪ ,,	4	4	=
10	በኤርትራ ክ/ሀ/አብ/ፖ/ፍና መምሪያ በኩል በልዩ ልዩ ሠነዶች ላይ የተደረገ ምርመራ	65	65	=
	ድምር	383	334	49

//::://

በኤርትራ ክ/ሀ/አብ/ፖሊስ በኩል የተመረመረውን ሂደምር በሌሎች ክፍሎች በገቢና ወጪ ሠነዶች ላይ በሚፈፀም ወንጀል በመንግሥትና ሕዝባዊ ድርጅቶች ገንዘብ ላይ ይደረግ የነበረው ምዝበራ የዚህ ዓመት ከ1976 ዓ/ም ጋር ሲነጻጸር የአሁኑ በ24 ወይም በ7% የቀነሰ ነው:: ይህም በየአቅጣጫው የሚደረገው ቁጥጥርና ግለሰቦችን ለወንጀል ሥራ የሚጋብዙ ምቹ ሁኔታዎች እንዳይኖሩ በየደረጃው የሚወሰደው ጥንቃቄ ያስገኘው ውጤት ይመስላል::

4.3 <u>የጦር መሣሪያና ቃጠሎ ምርመራ</u>

በላቦራቶር ውስጥ ለሚደረገው የጦር መሣሪያ የቴክኒክ ምርመራ መሠረቱ /በዙ/ ወንጀሉ በተፈጸመበት ሥፍራ የሚሰበሰበው ረቂቅ ማስረጃ ነው:: በሰለጠነ የሰው ኃይል በሣይንስ መሣሪያዎች ረዳትነት በሚደረገው የቴክኒክ ምርመራ ወንጀል የተፈጸመበትን መሣሪያና ወንጀሉን የፈጸመውን ሰው በትክክል በመለየት ለተፈጸመው ወንጀል ተጠያቂ ሲያደርግ ባንጻሩም በይሆናል የተጠረጠረ ሰዎችን ከወንጀሉ ድርጊት ጋር ምንም ግንኙነት የሌላቸው መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው::

በዚህ መሠረት በ1977 ዓ/ም የሥራ ዘመን በአጠቃላይ በዚህ ክፍል በኩል የተመረመረት ከዚህ ቀጥሎ የተመለከቱት ናቸው::

ተራ ቁጥር	የምርመራው ዓይነት	ለምርመራ የቀረበ	ተመርምሮ ያለቀለት	በምርመራ ላይ የሚገኝ
1	የጦር መሣሪያ	105	98	7
2	ቃጠሎ	14	14	=
3	ፈንጂ	4	4	=
4	ሕቁ ሕቁ ፈለጎችና ስለታማ መሣሪያዎች	11	11	=
5	በኤርትራ ክ/ሀ/አብ/ፖሊስ በኩል የተመረመረ የጦር መሣሪያ	82	63	19
		216	190	26

የጦር መሣሪያና ቃጠሎን በሚመለከት ካለው ነባራዊ ሁኔታ በተወሰደው አኳኋን ግምት የሚፈጸመው የወንጀል ብዛትና ለምርመራ ወደማዕከላዊ ላቦራቶር የሚላ

//::://

ካው ተመጣጣኝ አይደለም ምክንያቱም ለምርመራ የሚላከው በጣም አነስተኛ ይመስላል::

ይህ ሊሆን የቻለበት ትክክለኛው ምክንያቱ ይህ ነው ብሎ ሙሉ በሙሉ መናገር ባይቻልም:_

_ ከወንጀል ሥፍራ የተሰበሰቡ የቃቅንና ረቂቅ የቴክኒክ ማስረጃዎች በጥንቃቄ - ጉድለት በየተገኙበት አካባቢ ባሉበት በመቅረታቸው::

_ በተለይ በየገጠሩ አካባቢ የሚሰበሰቡት በትራንስፖርት እጥረት በወቅቱ ሊላኩ ባለመቻላቸው::

_ ከወንጀል ሥፍራ ስለሚሰበሰቡ ጥቃቅን የቴክኒክ ማስረጃዎች መደረግ የሚገባው ጥንቃቄ ተግባራዊ አለመሆን፣

_ ልምድና ችሎታ ያላቸው መርማሪዎች በሥራ አጣዳፊነት በዝውውር ከነበረበት ቢነሱ አሁን አሁን ተተኪዎቹ አዲስ ጀማሪዎች ስለሚሆኑ ስለቴክኒክ ማስረጃ አሰባሰብና፣ አጠባበቅ በቂ ትኩረት ስለማይሰጡት::

_ ስለተፈጸመው ወንጀል የአካባቢና የሰው ምስክር ካገኙ በቂ ነው ብለው በማመን የቴክኒኩን ማስረጃ ችላ ስለሚሉ:_

_ ስለነዚህ በመሰሉት ምክንያቶች የሚመረመረውን የቴክኒክ ማስረጃ ብዛት ሊቀንሰው እንደቻለ ተገምቷል:: በመሆኑም የናሙ መርማሪ ባለሙያዎችን አሰባሰብ ገለጻ በማድረግ፣ በደብዳቤና በተለያየ የግንኙነት መንገድ መመሪያዎችን በመስጠት ካሰው ምስክር ይልቅ ሚዛናዊ በሆነው የቴክኒክ ማስረጃ መጠቀሙ ትክክለኛውን ወንጀል አድራጊ የሚያመለክትና በፍትህ አጠባበቅ ረገድም አስተማማኝ መሆኑን በማስረገጥ በየትኛውም ሥፍራ የቴክኒክ ማስረጃዎች አሰባሰብ እንዲጠናከር የሚቻለውን ሁሉ በማድረግ ላይ ነው::

4.4 <u>የአሻራ መለያና የወንጀለኞች መዝገብ</u>

የአሻራ መለያና የወንጀለኞች መዝገብ ክፍል ለወንጀል ምርመራ ክንውን ከፍተኛ የሥራ ድርሻ ያለው፣ የወንጀለኞች የግል ማህደር ክምችትና የወንጀል አሠራር ዘዴአቸው ተመዝግቦ የሚቀመጥበት፣ የአደገኛ ወንጀለኞች ማንነት ተለይቶ

//::///

የሚታገዩበት ነው፡፡ ክፍሉ በሰለጠኑ የረዥም ጊዜ ልምድ ባላቸው ባለሙያ-
ዎችና ዘመናዊ መገልገያዎች እየተረዳ፡-

- ለማደኛ እና አደገኛ ወንጀለኞች የትና ምን ያህል ጊዜ ወንጀል እንደሠራ በተለዋዋጭ የማንነት ስም እንዴት እንደሚጠራ ሙሉ የሕይወት ታሪካቸውን በተለያዩ የአመዘጋገብ ዘዴ ማለትም በአሻራ፣ በስም፣ በድርጊት፣ በወንጀል አፈፃፀም ዘዴና በልዩ ምልክት መዝግቦ ያስቀምጣል፡፡

- ግለሰቦች በወንጀል ሥራ ተከሰው ፍ/ቤት ቀርበው ጊዜ ያለፈ ታሪካቸውን በመጠየቅ ደጋጋሚ ወይም ጀማሪ ወንጀለኞች ለመሆናቸው ማስረጃነት ይሰጣል፡

- በስውር ወንጀል ከተፈጸመበት ሥፍራ ስውር አሻራዎችን በመሰብሰብ ከመረመረ በኋላ በታወቁ ለማደኛ ወንጀለኞች ወይም በአዲስ ጀማሪዎች ወንጀሉ መፈጸሙን ከማመልከቱም በላይ የተገኘውን አሻራ በማስረጃነት አዘጋጅቶ ያቀርባል፡፡

- በተፈጥሮና ድንገተኛ አደጋ ወይም በሌላ ምክንያት ሞተው የተገኙና ማንነታቸው ያልታወቀ ሰዎችን አሻራ በመውሰድ ማንነታቸውን ይገልጻል፡፡

- በመንግሥታዊና በሕዝባዊ ድርጅቶች ውስጥ ሥራ ለሚቀጠሩ ግለሰቦች ከወንጀል ነጻ ስለመሆናቸው አሻራቸውን መርምሮ ማስረጃነት ይሰጣል፡፡

- በውሸት ሰነድ ላይ የሚገኝን የጣት አሻራ መርምሮ ማስረጃነቱን ማቅረብ

- በዚሁ መሠረት ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ዓ/ም ባለው የአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በአሻራ መለያና የወንጀለኞች መዝገብ ክፍል ውስጥ የተካሄደው እንደሚከተለው ተገልጿል፡፡

//።//

ሀ/ በልዩ ልዩ ወንጀል የተመዘገቡ የሴት ወንጀለኞች ጉዳዮች

ተራ ቁጥር		ለመጀመሪያ ጊዜ የተመዘገበ				በድጋሚ የተመዘገበ				ድምር
		የቀረበ	የተቀጣ	በነጻ የተለቀቁ	ውሣኔ ያልደረሰ	የቀረበ	የተቀጣ	በነጻ የተለቀቁ	ውሣኔ ያልደረሰ	ጠቅላላ
1	ነፍስ ግድያ	537	35	7	495	27	=	=	27	564
2	ለመግደል መሞከር	118	7	1	116	6	=	=	26	124
3	ቤት ማቃጠል	15	1	=	14	2	=	=	2	17
4	በሰውነት ላይ ጉዳት ማድረስ	15	2	=	13	3	=	=	3	18
5	ዘረፋ	30	=	=	30	14	=	=	14	44
6	ቅሚያ	75	6	7	62	29	5	2	22	104
7	ልዩ ልዩ ሌብነት	2165	586	110	1469	745	182	28	535	2910
8	የተሠረቀ ዕቃ ተቀባይ	451	97	28	326	87	13	4	70	538
9	ልጃገረድ መጥለፍ	11	=	=	11	=	=	=	=	11
10	ልዩ ልዩ የዝሙት ወንጀል	5	=	=	5	=	=	=	=	5
11	ማታለል	368	24	20	324	113	15	3	95	481
12	በኢኮኖሚ ላይ የተሠራ ወንጀል	56	2	=	54	2	=	=	2	58
13	በየብስ መገናኛ ላይ የተሠራ ወንጀል	144	=	=	144	4	=	=	4	148
14	እምነት ማጉደል	423	30	15	378	54	4	3	47	477
15	ደንብ መተላለፍ	688	10	2	676	48	=	=	48	736
16	ልዩ ልዩ ወንጀል	151	4	2	145	7	=	=	7	158
	ድምር	5252	799	192	4261	1141	219	40	882	6393

በዓመት ውስጥ በጠቅላላ ወንጀል ሠርተው በማዕከላዊ ምስያና ... ገበ ክፍል ከተ መዘገቡት 6393 ወንጀ 1141 ወይም 17.8% የሚሆኑት በተደጋጋሚ ወንጀል የፈጸሙ ናቸው::

ከላይ በሰንጠረዡ ውስጥ በዝርዝር እንደተገለጸው በጠቅላይ በወንጀለኞች ሪከርድ መዝገብ ከተመዘገቡት መካከል:_

_ በልዩ ልዩ ሌብነት	45.9%
_ በደንብ መተላለፍ	11.6%
_ በነፍስ ግዳይ	8.9%
_ በተሰረቀ ዕቃ ተቀባይነት	8.5%
_ በማታለል	7.6%
በድምሩ	82.5%

የሆኑት በአምስት የወንጀል ዓይነቶች የተመዘገቡ ሲሆን ቀሪዎቹ 17.5% ሌሎች 11 የተለያዩ ወንጀሎችን የፈጸሙ ናቸው::

ሰ/ በልዩ ልዩ ምክንያቶች የተመረመረ አሻራዎች

		ለምርመራ የቀረበ	የተመሳሰለ	ያልተመሳሰለ	መለየት ያልተቻለ
1	በተፈረሙ ሰነዶች ላይ የተደረገ ምርመራ	289	13	216	60
2	ሙተው ከተገኙ ሰዎች የተወሰደ አሻራ	2	—	=	2
3	ወንጀል ከተፈፀመበት ቦታ የተወሰዱ ስውር አሻራዎች	645	65	4	576
		936	78	220	638

በልዩ ልዩ ምክንያት ለምርመራ ከቀረቡት 936 አሻራዎች መካከል የ298ቱ የምርመራ ውጤት የተገለጸ ሲሆን የ638ቱ ግን ሊለይ ያልቻለው::

//://

- በሰነድ ላይ የተፈጸመው የጣት አሻራ ሀረጎች ሊታዩ ቢችሉም ለለዩ በማይችሉበት ሁኔታ በመፈረሙ፡-
- ወንጀሉ ከተሠራበት ሥፍራ ከተሰበሰቡት መካከልም ይበልጡ የተደፈሙና የተደመሰሰ በመሆኑ ነው፡፡

ቁ/ ከወንጀል ነጻ ስለመሆናቸው ምስክርነት ለማግኘት የተመዘገቡ ሰለማና ሰዎች

ክፍለ ሀገር	አሻራ የሰጡት ሰዎች ብዛት	የወንጀል ሪከርድ የተገኘባቸው
አ/አበባ	11624	133
ኤርትራ	3273	26
ሐረርጌ	1868	14
ከፋ	1424	5
ወሎ	1338	2
ጎንደር	1253	1
ሲዳሞ	1205	3
ጎጃም	1009	4
አርሲ	990	=
ጋሙ ጎፋ	858	2
ሸዋ	791	3
ኢሉባቦር	718	5
ባሌ	628	1
ትግራይ	435	1
ወለጋ	418	4
አሰብ	269	1
ድምር	28101	205

ከዚህ በላይ እንደሚታየው ከወንጀል ነጻ ምስክርነት ለማግኘት አሻራ ከሰጡት መካከል 0.7% የሆኑት ቀደም ሲል ወንጀል ሠርተው ሪከርድ

//:://

ያሏቸው ቢሆኑ የቀረት 99.3% ግን ከወንጀል ሥራ ነጻና ካሁን ቀደም ተመዝግቦ ምንም ሪከርድ የሌላቸው መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ተሰጥቷቸዋል::

_ በአጠቃላይ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ_

_ ወንጀል ከሠሩ ሰዎች የተወሰደ	6393
_ በሌላ ሌላ ምክንያት የተመረመረ	936
_ ከወንጀል ሥራ ነጻ ስለመሆናቸው	28101
ጠቅላላ ድምር	35430 ሰዎች

አሻራ ተመርምሯል::

4.5 የፎቶ ላቦራቶር

በአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት ጠቅላይ መምሪያ ወንጀል መከላከልና ምርመራ ና መምሪያ ሥር የሚገኘው የፎቶ ላቦራቶር እስካሁን ከብዙ ጊዜ ጀምሮ ቀደም ብሎ በዘመናዊ የፎቶግራፍ ቴክኒክ መሣሪያዎች የተደራጀ ባይሆን በየደረጃው ለሚገኙ የምርመራ ክፍሎች ከፍተኛ ድጋፍ የሚሰጥ ነው:: ተግባራም:_

_ ከላይ ዝርዝር ሥራ ጠባያቸው የተገለጸው የባዮሎጂካል፣ የሰነድና የሐሰት ገንዘብ፣ የቦር መሣሪያና ቃጠሎ፣ የጣት አሻራ ምርመራ ዘርፎች የመረመሩአቸውን አካላዊ ማስረጃዎች ለአስረጅነት ለፍርድ ቤቶች የሚቀርቡትን በተለያዩ የፎቶግራፍ መሣሪያዎች ግልጽና ጉልህ በማድረግ በፎቶግራፍ ያቀርባል::

_ ወንጀል ሠርተው የተሰወሩ ግለሰቦችን ፎቶግራፍ ለማፈላለጊያ አባዝቶ ለየክፍሎች ይልካል::

_ ደጋጋሚ ወንጀለኞችን በተለያየ አቅጣጫ ፎቶግራፍ አንስቶ ለወንጀል ሪከርድ መዝገብ ክፍል ያስረክባል::

_ ወንጀል በተሰራባቸው ሥፍራዎች ለየተገኙ ከመርማሪዎች ጋር የወንጀሉን ድርጊት በሌላ ሌላ ቅርጽ በማንሳት በመተባበር ረቂቅና ጉልህ ማስረጃዎችን ማስረጃነታቸው በሕግ ፊት ተቀባይነት እንዲኖራቸው አድርጎ ያዘጋጃል:: ያቀናብራል::

//::://

- ተፈላጊ ባያችንና ንብረቶችን ፎቶግራፍ በውስጥ ጋዜጣ አትሞ ለየክፍላተ ሀገራት ያሰራጫል::
- ዝርዝር የሚነሣባቸውንና አጠራጣሪ የሆኑ ፎቶግራፎችን በፍርድ ቤቶች ወይም ጉዳዩ በሚመለከታቸው ክፍሎች ርዳታ ሲጠየቅ በልዩ መሣሪያና ቴክኒክ ፎቶግራፍ እንደገና በማመሳከር መርምሮ ውጤቱን ለጠያቂው ክፍል ይገልጻል::
- ለሠራዊቱ ልዩ ልዩ ክፍሎች አስፈላጊ የሆኑ ካርዶችን ቻርቶችንና መጽሔቶችን የመሳሰሉትን በጌስቴትነር ካሜራና በአታሚ ማሽን እየታገዘ ያዘጋጃል::

በአጠቃላይ ፎቶ ላብራቶር ክፍሉ ከሌሎች መሰል ተቋሞች የሚለይበት ከፖሊስ የምርመራ ሥራ ጋር በተያያዘ /ፖሊስ ፎቶግራፊንግ/ መልክ የተደራጀና በልዩ የፎቶግራፍ መሣሪያዎች የሚጠቀም መሆኑ ነው:: በዚህ መሠረት ክፍሉ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ከዚህ ቀጥሎ ባለው ሠንጠረዥ ውስጥ የተገለጸውን አከናውኗል::

የሥራው ዓይነት	በነጠላ ሲሠራ የቀረበ	ብዛት የተሠራ
ፎቶግራፍ	3160	10201
ፎቶ ኮፒ	1160	2334
የተፈላጊ ወንጀለኞች ጋዜጣ	6	2280
ልዩ ልዩ ቻርቶች	13	6279
ወንጀል ከተሠራበት ሥፍራ የተነሣ ልዩ ልዩ ፎቶግራፍ	24	519
ለመሠረተ ትምህርት ዘመቻ ገቢ ማግኛ የተነሣ	4860	19690
	9223	41303

//::://

የመለያና የላቦራቶር ክፍሎች አብ/ፖሊስ ሠራዊት ካደረሰበት የዕድገት ደረጃ አኳያ በዘመናዊ የቴክኒክ መሣሪያዎች ቀደም ሲል የተደራጁ ቢሆንም አሁንም ካለበት ፖሊሳዊ ግንጅ አንጻር ገና ነው ማለት ይቻላል::

5. ብሔራዊ ኢንተርፖል

የዘመናዊ ሣይንስና ቴክኒዮሎጂ ግኝት በሆነው በየብስ፣ በአየርና በባሕር መገናኛ ዘዴዎች መስፋፋት ምክንያት ባጭር ጊዜ ውስጥ ከአንደኛው የዓለም ዳርቻ ወደሌላው በቀላሉ ለመድረስ በመቻሉ በወንጀል ሥራ የተካኑ ዓለም አቀፍ ወንጀለኞችም መተዳደሪያቸው የወንጀል ሥራ በመሆኑ በአንድ አገር ውስጥ ወንጀል ሠርተው ወደሌላው አህጉር የሐሰት መታወቂያ አዘጋጅተው መዘዋወር የዘወትር ታክቲካቸው ነው:: በየደረሱበትም የወንጀል ሥራዎችን ከማስፋፋት አይቦዝኑም:: ቁጥራቸውም እያደገ በመሄዱ እነዚህን ድንበር ዘለል ወንጀለኞች ለመቆጣጠር እ/ኤ/አ በ1914 ዓ/ም ዓለም አቀፍ የፖሊስ ድርጅት /ኢንተርፖል/ ተቋቋመ:: ኢትዮጵያ በዚህ ድርጅት ውስጥ አባል የሆነችው በድርጅቱ 27ኛ ጠቅላላ ስብሰባ እ/ኤ/አ ከ1951 ዓ/ም ጀምሮ ነው:: የድርጅቱ ዋና መ/ቤትም የሚገኘው ፓሪስ ነው::

የድርጅቱ ዓላማ በየጊዜው ቁጥራቸው እየጨመረ የመጣውን ተዘዋዋሪ ወንጀለኞች በኅብረት ለመቆጣጠር፣ ለመከላከልና አድኖ በመያዝ ወንጀለኞችን ለመለዋወጥ በዓለም ላይ በተለያዩ አገሮች በሚገኙ ፖሊሶች መካከል የማያቋርጥ ግንኙነት መፍጠር፣ የፖሊስን ሙያ አስመልክቶ የጋራ ስምምነት ማድረግ፣ በአንዱ አገር የተካሄደውን አዲስ የወንጀል አሠራርና የአመራር ጥበብ ተከታትሎ በማወቅ ለሌሎች መግለጽ፣ የጣት አሻራ፣ የሐሰት ገንዘብ፣ የአደገኛ እጾች ቁጥጥርና ምርመራን በሚመለከት አዳዲስ የምርመራ ግኝቶችን ለአባል አገሮች ማሳወቅ ወዘተ. ናቸው::

ድርጅቱ ከፖለቲካና ከሃይማኖት ነጻ የሆነ አገልግሎት ሰጪ ሲሆን አባል አገሮች ወንጀል የሚከላከሉትና ወንጀለኞችን የሚከታተሉት የድርጅቱን መተዳደሪያ ቻርተር መሠረት በማድረግ እንደየአገራቸው ሕግ ነው::

//:://

በአባል አገሮች መካከል የሚካሄደው ግንኙነትም በቴሌክስ፣ በቴሌግራምና በደብዳቤ አማካኝነት ነው::

የአብዮታዊ ፖሊስ ሠራዊት ብሔራዊ ኢንተርፖልም ከድርጅቱ ዋና መምሪያ ቤት እየተዘጋጀ የሚላክለትን ጽሁፍ /መጽሔት/ ለአገራችን የወንጀል መከላከልና የምርመራ ሥራ ይጠቅማሉ የሚላቸውን ወቅታዊ ስልቶች እየተረጐመ ወይም እንዳሉ ለየክፍሎች ያሰራጫል::

ድርጅቱ በተለያየ ጊዜ ለሚያዘጋጃቸው የአጭር ጊዜ ኮርስና አህጉራዊም ሆነ ዓለም አቀፋዊ ስብሰባ ጠያቂነቱን እየገመገመ ለመንግሥት በማቅረብ ተካፋይ መሆን የሚቻልበትን ያስወስናል::

ብሔራዊ ኢንተርፖል ከድርጅቱ ዋና መ/ቤት ጋር በቀጥታ ወይም እንደነገሩ ሁኔታ በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በኩል ከመንግሥታት ተጠሪ አምባሳደሮችና ከዓለም አቀፍ ድርጅቶች ጋር ስለወንጀለኞች፣ አስመስሎ ስለተሠራ ገንዘብ፣ ሰውን ከአንዱ አገር ወደሌላው ለባርነት አሳልፎ ስለሚሸጡ በመሳሰሉት ዓለም አቀፍ ወንጀሎች ግንኙነት ያደርጋል::

ኢትዮጵያ የድርጅቱ አባል ከሆነች ጀምሮ በተለያየ ደረጃ ስኬት በአገሪቱ ኢኮኖሚ ላይ ሊፈጸሙ የታቀዱ ወንጀሎችን በጅምራቸው በመቅጨት፣ ሃሰተኛ የገንዘብ ኖት ተሠርቶ ከመሰራጨቱ በፊት በኢንተርፖል ክትትል ተደርሶበት በቁጥጥር ሥር በማዋል፣ በባንክ ሠነዶች በሕገ ወጥ መንገድ ተጠቅመው ከውጪ ባንክ ገንዘብ ሊያወጡ ያቀዱትን በማክሸፍ በኢንተርፖል በኩል ከፍተኛ አገልግሎት ያገኘች ሲሆን ባንጻሩም ከተለያዩ አገሮች ወንጀል ሠርተውና ገንዘብ ዘርፈው ወይም ሠርቀው ወደ ኢትዮጵያ የገቡትን ይዞ ሕጋዊ እርምጃ በማስወሰዱ ድርጅታዊ ግዴታዋን ተወጥታለች:: የሚፈለግባትን ዓመታዊ መዋጮ በዓመት 10,900.00 የስዊዝ ፍራንክ /9127.98 የኢት/ ብር ሂሳብ እስከ 1984 ዓ/ም ለጽኤ/አ ያለውን አጠናቅቃ ከፍላለች::

//::://

- ከ1/8/76 እስከ 30/7/77 ባለው የአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በብ. ሔራዊ ኢንተርፖል ክፍል በኩል የተከናወነው ሥራ ከዚህ ቀጥሎ ሠፍሯል:

- ከኢንተርፖልና ከአባል አገሮች 592 የቴሌግራምና 545 የደብዳቤ በድምሩ 1137 መልዕክቶች ደርሰውበት በ85 ቴሌግራምና በ379 በደብዳቤዎች በድምሩ ለ464ቱ መልስ የተሰጠ ሲሆን ቀሪዎቹ መልስ የማይሰጥባቸው ዘገባ መልዕክቶችና በመረጃነት እንዲታወቅ ያህል /ኢንፎርሜሽን/ የተላኩ ናቸው::

- ኢ/ኢ/አ የ1983 ዓ/ም ዓለም አቀፍ የፖሊስ መጽሔት /ኢንተርናሽናል ክሪሚናል ሪቪው/ 160 ቅጂዎች ደርሰውት ለ14ቱ ክፍለ ሀገር፣ ለአ/አበባ ከተማና ለአሳብ አብዮታዊ ፖሊስ እና ለአገርና ህዝብ ደህንነት ጥበቃ ሚኒስቴር ማ/ምርመራ ዉርጅት ያሰራጨ ሲሆን ቁጥር 377 የሆነው እትም ዴይና በሽያጩ ኢንቬስቲጌሽን በሚል ርዕስ የወጣው ለሠርቶ አደር ጉዳይ ኮሚቴ፣ ቁጥር 382 የሆነው እትም የፓስፖርት ቁጥጥርን የሚመለከት ለኤለፍና ቆንስለር ቅ/ቤት እንዲደርሳቸው ተደርጓል:: ወደ ፊትም የገሁፉ ሥራት እየታየ ጠቃሚ የሆኑ ግኝቶች ያሉባቸው ለሚመለከታቸው ክፍሎች እንዲደርስ የማድረጉ ሁኔታ ይቀጥላል::

- በአንድዓመት ውስጥ የ960 ዓለም አቀፍ ወንጀለኞች ማፈላለጊያ የተሠራጨ ሲሆን ከነዚህ ውስጥ አንዱ ብቻ ግርማ አበፋ የተባለ ኢትዮጵያዊ ነው:: ከሚፈለጉትም መካከል በርካት ያሉት በተለያዩ አህጉሮች ተይዘዋል::

- ከፍተኛ ዋጋ ያላቸው ልዩ ልዩ ታሪካዊ ቅርሶችና ኪነታዊ የፈጠራ ሥራ. ዎች እንዲሁም ከከበረ ማዕድናት የተሠራ ቁሳቁሶች ተሠርቀው የማፈላለጊያ ደብዳቤ የደረሰ በመሆኑ ክትትልና ቁጥጥር እየተደረገ ሲሆን በተለይ በታሪካዊ ሙዚየሞች ላይ የሚካሄደው የስርቆት ዘዴዎች በማጥናት፣ በባንክ ኖቶችና ሠነዶች ላይ በሌላው አገር የተደረገውን ወይም ሊደረግ

//::/

የታቀደውን ማጭበርበር በሚደርሰው ኢንፎርሜሽን አማካይነት በአገር ውስጥ የሚገኙ ልዩ ልዩ ተቋሞች በቅድሚያ አውቀው ጥንቃቄ እንዲያደርጉ ተገልጾ ለነዋል::

- በተለያየ ሥራና ምክንያት ካገር የሚወጡ ወደዎ ወደአገር ውስጥ ለመግባት የሚሹ የውጭ ዜጎች ሕጋዊ ጥያቄ አቅርበው በሚመለከተው አካል በኩል ለብሔራዊ ኢንተርፖል ደርሶ ከወንጀል ሥራ ነጻ ስለመሆናቸው ለ156 ሰዎች ማረጋገጫ ምስክርነት ተሰጥቷል::

- የምሥራቅ አፍሪካን የቀጣና የኢንተርፖል ቴሌኮሙኒኬሽንን ለማሻሻል ከ8 አገሮች ለተውጣጡ ባለሙያዎች ከ24/9/84 እስከ 19/10/84 ዓ/ም እ/ኤ/አ በኬንያ ዋና ከተማ ናይሮቢ ላይ በተሰጠው ኮርስ አፍሪቃዊ ፖሊስ ሠራዊት የመገናኛ ባለሙያ የሆኑ አንድ ኃላፊ መኮንን ልከ እንዲሳተፉ አድርጓል:: በኮርሱ ላይ የተሰጠው ትምህርት ይዘቱ:-
  - የኢንተርፖል ኮሙኒኬሽን የድር መስመር
  - ,, ,, የአሠራር ደንብ
  - የቴሌግራሞች አመዘጋገብና ስታትስቲክ አስተላለፍ

- የሬዲዮ ኦርጋኒዜሽንና የአንቴና አጠቃቀምን የሚመለከት ሲሆን በኮርሱ ወቅት የተግባር ልምምድና በልዩ ልዩ ሥፍራዎች ትምህርታዊ ጉብኝት አድርገዋል:: የምሥራቅ አፍሪካ የኢንተርፖል ቴሌኮሙኒኬሽን ዘመኑ ካለፈበት ኋላቀር የሞርስ አሠራር ወደ ቴሌክስ አገልግሎት መሸጋገር እንዳለበት ታምኖበት አባል አገሮች ተግባራዊ እንዲያደርጉ አበክሮ የጠየቀ ሲሆን የግንኙነት መሣሪያዎቿን ከሚያሻሽሉ አገሮች አንዷ ኢትዮጵያ ነች::

- 53ኛው የዓለም አቀፍ ፖሊስ ድርጅት ጠቅላላ ስብሰባ እ/ኤ/አ ከሴፕቴምበር 4 እስከ 11 ቀን 1984 ዓ/ም በሉክሳምበርግ ዋና ከተማ ተካሂዷል:: የኢ/ፖ/ሠ/ጋ/ጠ/ም/ ዋና መምሪያ ዋና ኃላፊ ጓድ ኮሎኔል ታዬ ወ/ጊዮርጊስና የብሔራዊ ኢንተርፖል ኃላፊ ጓድ ሻለቃ ዘለለም [illegible] በስብሰባው ላይ ተካፋይ ሆነው ተመልሰዋል::

//::://

ስብሰባው በተለያዩ ክፍለ ጊዜያት ተከፋፍሎ በ40 የተለያዩ ርዕሶች ላይ ውይይት በማድረግ፡_

- ስለበጀትና የገንዘብ አስተዳደር
- ስለድርጅቱ የመገናኛ አውታር
- የድርጅቱን ዋና መ/ቤት ህንፃ በመለወጥ ለማሻሻል ስለቀረበው ጥናት
- ዓለም አቀፍ ወንጀለኞችን አስመልክቶ በተለይ ስለናርኮቲክስ ዝውውርና ስለአደንዛዥ እፅ ጥናት
- በቅርቡ ድርጊት ስለሚፈጸሙ ወንጀሎች /ቴሮሪዝም/ ባአይሮፕላን

ጠለፋ እና ግለሰኝነት ስለሚያቀርፉ ባሉሉችም ጉዳዮች ላይ ተነጋግሮ ውሳኔ አስተላልፏል፡፡ በመጨረሻም በጉዳሉ የአመራር አባላት ምትክ በምርጫ ሌሎች ተተክተው ለ/ሌ/ለ በ1985 ዓ/ም የድርጅቱ ጠቅላላ ዓመታዊ ስብሰባ አሜሪካን የሽግተን እንዲሆን ተወስኖ የወቅቱ ስብሰባ ፍጻሜ ሆኗል፡፡

በድርጅቱ አባልነት ከአፍሪካ አገሮች ኢትዮጵያ የቀደምትነት ያላት አንጋፋ አገር ስትሆን ከድርጅቱ ዋና መ/ቤት ጋር ባላት የቴሌኮሙኒኬሽን ኋላ ቀር አሠራር ምክንያት የምሥራቅ አፍሪካ የቀጠና ግንኙነት ማዕከል ናይሮቢ ሊሆን ችሏል፡፡

አሁንም የምታደርገው ግንኙነት ጊዜው ባለፈበት በሞርስ ከመሆኑ የተነሣ ከድርጅቱ ዋና መ/ቤት ለኢትዮጵያ የሚተላለፉት መልዕክቶች በኬኒያ ቴሌክስ በኩል ሆኖ ኬኒያ ከደረሰ በኋላ ተከማችቶ በፖስታ ይደርሳል፡፡

ይህ አሠራር ድርጅቱ የሚያካሂው ወቅታዊ መረጃዎች በጊዜ ሊደርሱ የማይችሉና ኢትዮጵያም ለድርጅቱ የምታስተላልፈው መልዕክት ዘግይቶ የሚደርስ በመሆኑ የበላይ ችግሩን ተገንዝቦ ከሞርስ ወደ ቴሌክስ መገናኛ የሚሻገርበት ሁኔታ በአፋጣኝ እንዲፈቀድ ግድ አስፈላጊ መሆኑ ተገልጾ [illegible]፡፡//

ት ራ ፊ ክ

በአሁኑ ጊዜ የመጓጓዣ መሣሪያዎች ጥቅምና ተፈላጊነት እያደገ እየሰፋ በመሄዱ በብዙ ሺ ኪሎ ሜትር የተራራቁት አህጉራት አንዱ ከሌላው ጋር በአጭር ጊዜ ሊገናኙ ችለዋል:: ለኑሮ አስፈላጊ የሆኑትን የሸቀጦችና የኢንዱስትሪ ውጤቶች በቀላሉ ማጓጓዝ በቅተዋል:: ካርል ማርክስ " ትራንስፖርት በኢኮኖሚ ተገንጥሎ የሚታይ ራሱን የቻለ የኢንዱስትሪ ቅርንጫፍ ሲሆን በሰው ልጅ ሕይወት ውስጥ እንደ ዓለ የደም ሱደትና የደም ሥር ነው" ብለዋል::

ዛሬ በአገራችን ያለው የትራፊክ እንቅስቃሴ ከመቼውም ጊዜ ከፍተኛና ውስብስብ ሆኗል:: የመንገድ ትራንስፖርት ለአገሪቱ ዋነኛ የሆነ አገልግሎት የሚሰጥ በመሆኑ በአብዛኛው ሰዎች ሆኑ ዕቃዎች የሚጓጓዙት በተሽከርካሪ መኪናዎች ነው:: በየበኩቱ የእርሻና የፋብሪካ ምርት ውጤቶች ያስማደረሻ ወደገበያና ማከማቻ ማዕከላት ይጓጓዛሉ፣ ለፋብሪካዎችም ከየቦታው ጥሬ ዕቃዎች ይቀርባሉ፣ ህብረተሰብም ከቦታ ቦታ ለመመላለስ ብዙ ተሽከርካሪ መኪናዎች ይንቀሳቀሳሉ:: በመሆኑም የመንገድ ትራንስፖርት የአገሪቱ የደም ሥር እንደመሆኑ የሚሰጠው ጥቅም ከፍተኛ ነው:: ለትራንስፖርት አገልግሎት የሚውሉ በከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ ተገዝተው የሚመጡት መተር ተሽከርካሪዎች የሚሰጡት ጥቅም ከፍተኛ ቢሆንም በአንፃሩ በሚፈጠረው አደጋ የሚደርሰው ጉዳት በጣም ከፍተኛ አሰቃቂና አሣዛኝም ነው:: በአጠቃላይ በትራፊክ አደጋ ምክንያት የብዙ ሰዎች ኑሮ መፈናቀልና መዛባት፣ የሕይወት መጥፋት፣ ቋሚ የአካል ጉዳት፣ ከባድና ቀላል መቁሰል፣ ከባድ የንብረት ጉዳት ይደርሳል::

የትራፊክ አደጋ በሚደርስበት ጊዜ መንገድ ይዘጋል፣ አደጋው በተፈፀመበት መንገድ የሚጓዙ ሌሎች ተሽከርካሪ መኪናዎችም በአጋጠመው አደጋ ሠራተኞች በሥራ ገበታቸው ሳይደርሱ የሚያልፈው ጊዜ ከመጨረሻው ምርት አንፃር በገንዘብ ሲተመን በቀላሉ የሚገመት አይሆንም:: አደጋ የደረሰባቸውም ሰዎች ሆስፒታል ገብተው ታክመው ድነው ለማገገም ድረስ በተፈጥሮ በሽታ ምክንያት ሊታመሙ ሰዎች ሊውል የነበረውን አገልግሎት ለ ሕክምና የሚወጣው መድኃኒት በሥራ ላይ የሚውለው መሣሪያ፣

ባለሙያዎች ለዚህ ተግባር የሚያፈሱት ጉልበትና የዕውቀት ኃይል የሚያጠፉት ጊዜ በገንዘብ ቢተመን ከፍተኛ ገንዘብ እንደሚያስወጣ ጥርጥር የለውም:: እንደዚሁም በአደጋው ምክንያት የሲቪል የመብራት፣ የውሃና ሌሎች አገልግሎቶችም ሲቋረጡ በሰ ሚችሉም ያለውን ኅብረተሰቡን ችግር ላይ እንደሚጥሉ መገመት አያስቸግርም:: በግጭት ምክንያት በተበላሹት ተሽከርካሪዎች ምትክ ለማምጣት ለተበላሹ ዕቃዎች መለ ዋወጫ ለመግዛት ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ የሚወጣ በመሆኑ ለዚህ የሚወጣው ገንዘብ ለሌላ ማኅበራዊ አገልግሎትና ልማት ቢውል ለአገሪቱ ዕድገት አንድ እርምጃ እንደሚ ሆን አያጠራጥርም::

በየዓመቱ በአገራችን ውስጥ ላይ ያለ የትራፊክ አደጋዎች እንደተፈፀሙ የአደጋዎቹ መንስኤዎች ላይ እንደሆኑ በቁጥጥርና በምርመራ በኩል ግን እርምጃ እን ደተወሰደ ሪፖርት ይቀርባል:: የሪፖርቱ ዋና ዓላማ የሚመለከታቸው ክፍሎች በየበኩ ላቸው የትራፊክ አደጋን ለመከላከል እርምጃ እንዲወስዱ ለማድረግ ነው::

ይኸውም:-

- የትራፊክ ደኅንነት አስተማሪዎች ለኅብረተሰቡ የተለያዩ ዘዴዎች በመጠቀም ወቅታዊ የሆኑ የደኅንነት ትምህርት ለመስጠት እንዲያስችል::
- የትራፊክ መቆጣጠሪያዎች የመንገድ ድርጅቶችና ምልክቶች እንዲሟሉ ለማድረግ
- ሕግ አስፈፃሚው ክፍል የአደጋውን ምክንያት በማጥናት ቁጥጥሩን ለማጠናከር እንዲችል::
- ሕግ አውጪው የትኛው የሕግ አንቀጽ ማሻሻል መደረግ እንዳለበት ከተጨባጭ ሁኔታ ጋር ተገናዝቦ እንዲሄድ ለማድረግ ነው:: በዚሁ ዓላማ መሠረት

በ1977 ዓ/ም በአገሪቱ ውስጥ የተፈፀሙትን አደጋዎች በቁጥጥርና በምርመራ የተ ወሰዱትን እርምጃዎች እንደሚከተለው ቀርቧል::

//:://

በ1977 ዓ/ም የደረሰ የትራፊክ አደጋ

የቀረበ የትራፊክ አደጋ ብዛት 4954 ነው
ከደረሱት 459 አደጋዎች ውስጥ:_

- ሞት 1056
- ከባድ የአካል ጉዳት 1394
- ቀላል " " 857
- የንብረት ጉዳት 1647

ድምር 4954 አደጋዎች ደርሰዋል::

በ1977 ዓ/ም የደረሱት አደጋዎች በ1976 ዓ/ም ከደረሱት አደጋዎች ሰወዳደር እንደሚከተለው ያሣያል::

ዓ/ም	የቀረበ አደጋ ብዛት	አደጋው በሰው ላይ ያደረሰው ጉዳት			
		ሞት	ከባድ የአካል ጉዳት	ቀላል የአካል ጉዳት	የንብረት ጉዳት
1976	4423	865	1271	663	1624
1977	4954	1056	1394	857	1647

ከሰንጠረዡ መረዳት እንደሚቻለው በ1977 ዓ/ም በ1976 ዓ/ም ከደረሰው የአደጋ ቁጥር ብዛት በ531 ብልጫ አሳይቷል::

የ1977 ዓ/ም አደጋ ከ1976 ዓ/ም አደጋ

በሞት 191

//::/ /

ባአካል ጉዳት 317

ባንብረት 23 ቁጥር ተገኝቷል

በ1977 ዓ/ም የደረሰው የትራፊክ አደጋ ካለፈው ዓመት ብልጫ ይገኛል በአሁኑ ጊዜ የመንገዱ ተጠቃሚው ብዛት ከጊዜ ወደጊዜ በዓይነ ላይ የሚገኝ በመሆኑ የትራፊክ አደጋው ለማስቀነስ እንዲቻል የመንገዱ ላይ ተጠቃሚው የትራፊክ ደህንነት ለጉዳት እንዳይጋለጥ በተለያዩ ዘዴ ማስተማር፣ አሽከርካሪዎችን የሚወስዱን የትራንስ ፖርት አገልግሎት ደንቦች እንዲያከብሩ ያላሰለሰ ቁጥጥር ማድረግና ለአደጋ የሚዳርጉን የተሽከርካሪና የእግረኛ ብዛት በመመልከት የመንገድ ድርጅቶችና ሌሎች በጊዜው ማሟላት አስፈላጊ ነው::

በ1977 ዓ/ም የደረሰው የአደጋ ብዛት 4954 ሲሆን

<u>በዚሁ አደጋ የተጎዱት ሰዎች ብዛት</u>

የአደጋው ዓይነት	ብዛት	በአሽከርካሪዎች	በእግረኞች	በተሳፋሪዎች
ሞት አደጋ	1215	106	668	441
ከባድ የአካል ጉዳት	2250	199	1069	982
ቀላል የአካል ጉዳት	1869	153	763	953
ድምር	5334	458	2500	2376

በዓመቱ ውስጥ በደረሱት የትራፊክ አደጋዎች ምክንያት ብዙ ሰዎች በሞት እንደተለዩ ከባድና ቀላል የአካል ጉዳት እንደደረሰባቸው እንመለከታለን:: የትራፊክ አደጋ የሚያስከትለው ጉዳት ቀላል ካለመሆኑ በመገንዘብ አሽከርካሪዎች የትራፊክ ሕጎችን ጠንቅቀው በማወቅና ከመንገድ ችሎታቸው ጋር በማጣጣም አስተማማ

//::://

ኛና ደኅንነቱ የተጓደለ እንቅስቃሴ እንዲኖር መንገድና እግረኞችም በቂ ትኩረት ላይ አደጋ እንዳይደርስ የትራፊክ ደኅንነት ጥበቃና ተግባራዊ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። በሌላም በኩል የትራፊክ እንቅስቃሴ ደኅንነት የተጓደለ እንዳይሆን የሚመለከታቸው ክፍሎች የሚደርሱትን አደጋዎች በማጥናት የመንገድ ድርጅቶችና ሕጎችን እንዲሟሉና እንዲስተካከሉ ማድረግ የትራፊክ ሕግ እንዲከበር በመተባበርና ያላሰለሰ ቁጥጥር ማድረግ አደጋው እየጨመረና እየደገ እንዳይሄድ እንደሚያደርገው ይታመንበታል።

ካትራፊክ አደጋ ምርመራ ጥናት ለማወቅ እንደተቻለው ባለፈው ዓመት በደረሱት አደጋዎች ላይ መንስኤ የሆኑት የሚከተሉት ናቸው።

የአደጋው መንስኤ	የደረሰው አደጋ ብዛት
በአሽከርካሪዎች ጉድለት	3075
በእግረኞች ,,	1294
በተሳፋሪዎች ጉድለት	196
በተሽከርካሪዎች ጉድለት	242

ከላይ ለደረሱት አደጋዎች በፖሊስ ምርመራ ላይ መንስኤዎች ናቸው ተብለው የተገለጹትን ብቻ እንጂ የመንገድ ድርጅቶች አለመሟላት የመንገድ ብልሽት ጉድለቶችና የአየር ሁኔታ እንደተጠቀሱ አለመደረጉን ማለት አይቻልም።

በትራፊክ እንቅስቃሴ ለአደጋ ምክንያት በመሆን ዋነኞቹን ሥራ የሚያ-ዙት፡_

1/ ሰብዓዊ ሁኔታ /የሰው ልጅ የሚመለከት ሲሆን/

2/ ቴክኒካዊ ወይም ነባራዊ ሁኔታ /ተሽከርካሪን፣ መንገድን አካባቢን እና የአየር ፀባይን የሚመለከት ነው/

//:://

1. ሰብዓዊ ሁኔታ፡ በማንኛውም ጊዜ የሰው ልጅ ያለውን ነፃነት ክብሩ፣ የኃላፊነት ስሜት፣ ሥነ ምግባርና ንፁህነት፣ ዕውቀትና ብቃት የአእምሮና የአካል ጉልበት፣ ካሉ ዕውቀትና ችሎታ፣ ሠፊና ቀጥተኛ የሚያጠቃልል ይሆናል::

የሰው ልጆች በተፈጥሮ የአካባቢ ተፅዕኖ ሣቢያ የተለያየ የአኗኗር ዘይቤ ስን ዳሉ ሁሉ በአእምሮና በአካል የተለያዩ ናቸው:: በአካልና በአእምሮ ተሟ ሉ ተ አለመገኘት በትራፊክ እንቅስቃሴ ጉዳት ለሚደርሱት አደጋዎች ከተወሰኑና ውጫዊ ነባራዊ ሁኔታ ማለት ተሽከርካሪ መንገድና የአየር ፀባይ ከመሳሰሉት የበለጠ አስተዋጽኦ አለው::

በዚህም የተነሳ ከደረሱት አደጋዎች ውስጥ ከፍተኛውን ድርሻ ይዞ የሚገኘው በሰው ስህተት ወይም ጉድለት መሆኑን እንገነዘባለን::

ይህም ማለት የትራፊክ ሕግና ደንብ ማወቅና ማክበር፣ የተገኘው ልምድ ከማሽከርከር ጋር ማዋሀድ አስተማማኝ እንቅስቃሴ እንዲኖር የሚያስችሉ ከመሆኑም በላይ የሌላውን ስህተት በቅድሚያ ተገንዝቦ ለመከላከልም ያግዛል::

ከዚሁ አሽከርካሪዎች የማሽከርከር ብቃታቸውን ማዳበር፣ ከጊዜውና ከአካባቢው ሁኔታ ጋር ራሳቸውን ማዘጋጀት የዜግነት ግዴታ መሆኑን መዘንጋት የለባቸው::

2/ ተፈጥሮ ወይም ነባራዊ ሁኔታ:- ይህም ማለት ተሽከርካሪ መንገድ፣ እንስሳት፣ የአየር ሁኔታ የመሳሰሉት በድርሻቸው ለሚደርሱት አደጋዎች ያላቸው አስተዋጽኦ የሰው ልጅ ከሚያደርሰው አደጋ ጋር ቢመጣጠንም በቀላሉ የሚታይ አይደለም:: ለምሳሌ በየጊዜው የተሽከርካሪና የአካባቢው ሕዝብ ብዛት እየጨመረና እያደገ ሲሄድ የድሮ ጊዜ የነበሩት መንገዶች ግን እያደገ የሚመጣውን የመንገድ ተጠቃሚ ብዛት እንዲያስተናግዱ በጊዜው እንዲሰፉ ካልተደረገ ወይም አዲስ መንገዶች ካልተከፈቱ መንገዶቹ ሲበላሹ በጊዜው ካልተጠገኑ የሚያስፈልጉትን የመንገድ ምልክቶችና መብራቶች ካልተተከሉ፣

የትራፊክ መጨናነቅና መተራመስ በመጨመር ለአደጋ መንስኤ ይሆናሉ። ከላይ በሠንጠረዡ ከተመለከቱት አደጋዎች ውስጥ 3075 አደጋዎች በአሽከርካሪዎች ጉድለት የተፈጸሙ ናቸው አደጋዎቹ ሊፈፀሙ የቻሉበት ምክንያትና ብዛት እንደሚከተለው ነው።

የአደጋው ምክንያት	ብዛት
በፍጥነት በመንዳት	1111
ቀኝ ይዞ ባለመንዳት	442
ርቀት ባለመጠበቅ	372
ቅድሚያ ባለመስጠት	314
ለእግረኛ ማቋረጫ ላይ ቅድሚያ ባለመስጠት	312
ያለጥንቃቄ በመታጠፍ	266
ያለጥንቃቄ ወደ ኋላ በመንዳት	63
አላግባብ በመቅደም	62
አላግባብ በመጫን	61
የትራፊክ ምልክቶች በመጣስ	26
ሰክሮ በመንዳት	22
አላግባብ በማቆም	17
ያለመብራት በመንዳት	7
ጠቅላላ ድምር	3075

በዓመቱ ውስጥ 4954 አደጋዎች የደረሱ መሆኑን ከላይ የተገለፀ ሲሆን እነዚህ አደጋዎች የደረሱበት ክልል ያየን እንደሆነ እንደሚከተለው ሆኖ እናገኘዋለን።

–	በከተማ ክልል ውስጥ	3254
–	ከከተማ ክልል ውጭ	1700
	ድምር	4954

ከደረሱት አደጋዎች ውስጥ በከተማ ክልል የደረሱት አደጋዎች 66% በሞት በሰውነት ጉዳት ይዞ ይገኛል:: ይህም የሚያሣየን በከተማ ውስጥ የተሽከርካሪና የእግረኛ እንቅስቃሴ ከፍተኛ በመሆኑ አደጋውም ከፍ ብሎ ይታያል::

ይህን ይበልጥ ግልጽ ለማድረግ በያንዳንዱ ክፍለ ሀገር ከደረሱት አደጋዎች ከፍተኛውን አደጋ ተመዝግቦ የሚታይበት አዲስ አበባ ከተማን በምሳሌነት ማየት ይቻላል::

አዲስ አበባ ከተማ 1.4 ሚሊዮን ሕዝብ የሚኖርባት በአገሪቱ ከተመዘገቡት 62.663 ተሽከርካሪዎች ውስጥ በአብዛኛው በዚች ከተማ በሚገኙት 300 ኪሎ ሜትር ከንክሪት አስፋልት፣ 16 ኪሎ ሜትር አስፋልት 400 ኪሎ ሜትር የጠጠር መንገዶች ላይ ይንቀሳቀሳሉ::

በየዓመቱ 2.2 ሚሊዮን ሕዝብ በተለያዩ መንገዶች ጉዞ ያደርጋል::

ዝርዝሩም:-

ለሥራ	488.000
ለትምህርት	450.000
ለገበያ	102.000 ጉዞ ያደርጋል::

ይህም ጉዞ በተለያዩ መንገዶች ይፈጸማል::

በአውቶቡስ	243.000	12%
በሰርቪስ	120.000	5%
በታክሲ	206.000	10%
በግል ተሽከርካሪ	156.000	7%
በእግር	650.000	66%

እንደሚንቀሳቀስ ከተገኘው ጥናት ለማወቅ ተችሏል::

//::://

በተሽከርካሪና በእግር የሚደረገው እንቅስቃሴ እያደገ የሚሄድ በመሆኑ በአንጻሩም የትራፊክ እንቅስቃሴ ደህንነቱ የተሟላ እንዲሆን የመንገድ ድርጅቶች አብሮ ማደግና መሻሻል አስፈላጊ መሆኑን እንገነዘባለን::

የደረሱት አደጋዎች ብዛትና መንስኤያቸው የተመለከትን ሲሆን አደጋ ያደረሱት አሽከርካሪዎች በየትኛው እድሜ ክልልና ጾታ ላይ እንደሚገኙ ማወቅ ለጥናት አመቺ ስለመሆን እንደሚከተለው ቀርቧል::

<u>አደጋ ያደረሱ አሽከርካሪዎች በዕድሜና በጾታ</u>

ዕድሜ	ብዛት	ጾታ	
		ወንድ	ሴት
ከ18 ዓመት በታች	86	82	4
ከ18= 30	1712	1690	22
ከ31=40	1923	1903	20
ከ41=55	1009	990	19
ከ56 በላይ	134	133	1

ከሠንጠረዡ ለመረዳት እንደሚቻለው ከፍተኛውን አደጋ ያደረሱት ከ31=40 እና ከ18=30 ዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ አሽከርካሪዎች ናቸው:: በተጠቀሱት የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ አሽከርካሪዎች መንጃ ፈቃድ ያገኙበትን ጊዜ እንኳ ባይታወቅም ከ1973 ዓ/ም እስከ 1976 ዓ/ም አዲስ መንጃ ፈቃድ ለማውጣትና የመንጃ ፈቃድ ደረጃ ለማሻሻል መንገድ ትራንስፖርት ባለሥልጣን መ/ቤት ቀርበው የተፈተኑትንና ያለፉት ብዛት እንደሚከተለው ቀርቧል::

//::://

ዓ/ም	የተፈታኙ ብዛት		በየመንጃ ፈቃዱ ደረጃ ያለፉ					
			1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	ብዛት
1973	90.825	275	1067	15.349	5816	1641	972	25.124
1974	93.407	293	589	15.060	6362	2034	940	25.288
1975	82.262	182	584	13.578	5357	1957	979	22.634
1976	76.127	228	609	13.098	6028	2141	1202	23.316
ድምር		978	2849	57.085	23563	7773	4093	96.362

ከ1973 ዓ/ም ጀምሮ እስከ 1976 ዓ/ም ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ 2ኛ ደረጃ መንጃ ፈቃድ ያገኙ አሽከርካሪዎች ቁጥር 57085 /አምሳ ሰባት ሺ ሰማንያ አምስት/ መሆኑን እንመለከታለን:: እነዚህ አሽከርካሪዎች የማሽከርከር ትምህርት በግለሰቦች የተበጀው በመሆኑ ከአስተማሪዎቹ የትራፊክ ደህንነት ዕውቀት አነስተኛነት እንዲሁም የማሽከርከር ትምህርት የተሰጣቸው ግለሰቦች በተሟላ ሁኔታ እንደሚገኙ አያጠራጥርም:: ከዚሁም ሌላ መንጃ ፈቃዱን ከ3ኛ እስከ 5ኛ ደረጃ ያሻሻሉትም ቢሆን ያለው የማሽከርከር ልምድ በጣም አነስተኛ በመሆኑ ለሚፈጠረው አደጋ አስተዋጽኦ እንደሚያደርጉ አያጠራጥርም:: በተለይም ለፈተና [illegible] ጥናት ካለፈ በኋላ በመንገድ ትራንስፖርት ሕግ እውቀት በየጊዜው አለማደስና ደንቡ አለመስጠት ከመንዳት ችሎታ ጋር እንዲጣጣም አለማድረግ ለትራፊክ አደጋ የሚዳርግ ነው::

የማሽከርከር ሙያ ዲሲፕሊን የሚጠይቅ ራስን ከጊዜው ሁኔታና ከአካባቢው እንቅስቃሴ ጋር ማጣጣም የትራፊክ ሕግ እውቀት ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ የሚገኝና የሚያበቃ ሳይሆን በየጊዜው ማሻሻልና ማዳበር፤ ሕጉ የሚያዘውን ማክበር የሌሎች

//:://

አሽከርካሪያችና የመንገዱ ተጠቃሚዎች ስለ ትራፊክ በመገንዘብ ለመከላከል ዝግጁ ሆኖ መገኘት አስፈላጊ መሆኑን መገንዘብ ያሻል::

<u>አደጋ የፈጸሙ ሞተር ተሽከርካሪዎች በዛትና ያደረሱት</u>

<u>የአደጋው ዓይነት ሲገለፅ ተለይቶ ቀርቧል</u>

አደጋው	የጭነት ተንቀሳቃሽ መኪና	የቤት መኪና	ታክሲ	የሕዝብ ማመላለሻ	የጭነት ማመላለሻ	የመንግሥት ንብረት	የመሥሪያ ቤት	ኮር ዲፕሎማቲክ	ኢንተ/ድርጅት	ሞተርብስክሌት
የሞት አደጋ	24	1[illegible]	24	154	258	293	133	5	11	6
ከባድ የአካል ጉዳት	23	259	115	163	234	272	109	4	14	26
ቀላል የአካል ጉዳት	7	209	107	80	101	221	59	5	17	19
የንብረት ጉዳት	9	278	75	139	419	514	153	8	24	6
ድምር	63	846	321	536	1012	1400	454	22	66	57

በዓመቱ ውስጥ ከፍተኛውን አደጋ የፈፀሙት ተሽከርካሪዎች በቅደም ተከተል 1ኛ/ የመንግሥት 2ኛ/ የጭነት 3ኛ/ የቤት 4ኛ/ የሕዝብ 5ኛ/ የመስሪያ ቤት 6ኛ/ ታክሲ 7ኛ/ የኢንተርናሽናል ድርጅት 8ኛ/ የጭ ተንቀሳቃሽ መኪና 9ኛ/ ሞተር ብስክሌት 10ኛ/ የኮር ዲፕሎማቲክ ናቸው:: ከዚሁ መረጃ እንደምንረዳው እስካ ቅርብ ጊዜ ድረስ የመንግሥት ተሽከርካሪዎች አጠቃቀምና አያያዝ ሥርዓት ባለ ነበረና ተሽከርካሪዎቹ ለመንግሥት ሥራ ብቻ ሣይሆን ለግል ግልጋሎት ይውሉ ስለነበር ለአያያዛቸው አንጻ ከባ ስለማይደረግላቸውና በአሽከርካሪዎቹም ላይ ጥብቅ ቁጥጥር የማይደረግ ስለነበር በአደጋ ማድረስ ከፍተኛውን ድርሻ ለመያዝ ችሏል:: ስለሆነም መጋቢት 15 ቀን 1977 ዓ/ም ስለመንግሥት ተሽከርካሪዎች ግዥ አመዳደብ አጠቃቀም ሥርዓትና ስገና በሚመለከት የወጣውን አዋጅ መመሪያ በመንግሥት

//::://

መኪና የሚደርሰውን አደጋ ጎንጧን ያስቀራል ማለት ባይቻልም አደጋውን እንደሚቀንስ ይታመንበታል::

የተፈጸሙትን የትራፊክ አደጋዎች በዓይነት ስንመለከተው የሚከተለውን ያሣየናል::

ተራ ቁጥር	የአደጋው ዓይነት	የአደጋው ብዛት
1	ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ጋር ግጭት	1182
2	ተሽከርካሪ ከቆመ ተሽከርካሪ ጋር ግጭት	95
3	ተሽከርካሪ ከግዑዝ ቋሚ ነገር ጋር ግጭት	197
4	ተሽከርካሪ ከእግረኛ ጋር ግጭት	2284
5	ተሽከርካሪ ከእንስሳ ጋር ግጭት	58
6	የተሽከርካሪ መገልበጥ	861
7	ተሣፋሪ ከተሽከርካሪ ላይ መውደቅ	277
	ድምር	4954

ተሽከርካሪ ከእግረኛ ግጭት ከፍተኛውን ሥፍራ ሲይዝ ተሽከርካሪ ከተሽከርካሪ ጋር ግጭትና የተሽከርካሪ መገልበጥ በቅደም ተከተል ከፍተኛ የአደጋ ብዛት ይዘው ይገኛሉ:: በተሽከርካሪና በእግረኛ ግጭት በተፈጠረው አደጋ ቀደም ብለን እንደተመለከትነው 1294 ግጭቶች በእግረኞች ስህተት የተፈጸሙ ሲሆን ከተፈጠሩት 2284 የተሽከርካሪና የእግረኛ ግጭቶች ውስጥ የቀሪዎቹ ማለት 990 ግጭቶች የደረሱት በአሽከርካሪዎች ጉድለት ነው:: ሌሎችም ማለት ተሽከርካሪ ከቆመ ተሽከርካሪ ከግዑዝ ቋሚ ነገር ግጭትና የተሽከርካሪ መገልበጥ ሊደርሱ የቻሉት ቀደም ሲል እንደተገለፀው አሽከርካሪዎች ራሳቸውን ለማሽከርከር ብቁ ሳያደርጉ የጊዜውን የአካባቢና የመንገዱን ሁኔታ እንደዚሁም የተሽከርካሪውን ብቃት ሳያገናዝቡ በፍጥነት ርቀት ባለመጠበቅ ቀኝ ባለመያዝ፣ ቅድሚያ ባለመስጠት፣ አላግባብ በመቅደም ያለጥንቃቄ በመታጠፍ፣ በተሳሳተ መንገድ ላይ ያለጥንቃቄና በመሳሰሉት በመንዳት መሆኑን ለማረጋገጥ ተችሏል::

በ1977 ዓ/ም በየክፍለ ሀገሩ የተፈጸሙ የትራፊክ አደጋዎች በዓይነት

	የሞት አደጋ	ከባድ የአካል ጉዳት	ቀላል የአካል ጉዳት	የንብረት ጉዳት	
አ/አበባ	142	365	377	549	1433
ሸዋ	301	342	110	284	1037
ኤርትራ	101	223	161	325	810
ሐረር	104	125	34	77	340
ወሎ	84	72	22	123	301
ጎጃም	46	22	20	46	134
ከፋ	38	33	19	35	125
ሲዳሞ	57	33	21	9	120
ትግራይ	44	41	15	19	119
ጎንደር	29	30	24	27	110
ባሌ	20	22	11	43	96
አርሲ	32	15	12	26	85
ኢሉባቦር	15	18	14	24	71
አሰብ	11	27	5	23	66
ጋሞ ጎፋ	18	19	6	22	65
ወለጋ	14	7	6	15	42
ድ ም ር	1056	1394	857	1647	4954

//::://

በ1977 ዓ/ም በየክፍለ ሀገሩ በየወሩ የተፈጸሙ የትራፊክ አደጋዎች

ክፍለ ሀገር	ሚያዝያ	ግንቦት	ሰኔ	ሐምሌ	ነሐሴ	መስከረም	ጥቅምት	ኅዳር	ታኅሣሥ	ጥር	የካቲት	መጋቢት	ድምር
አ/አበባ	149	201	131	145	140	102	116	99	93	112	71	74	1433
ሸዋ	83	83	86	87	103	72	72	84	88	83	95	101	1037
ኤርትራ	105	72	66	66	56	56	61	66	67	69	82	44	810
ሐረርጌ	34	29	29	33	28	15	26	38	44	22	25	17	340
ወሎ	22	21	20	12	16	31	33	31	36	30	34	15	301
ጎጃም	15	8	15	7	10	13	8	9	7	11	10	21	134
ከፋ	9	10	8	7	10	5	7	13	20	15	12	9	125
ሲዳሞ	11	6	15	6	17	7	10	13	8	5	11	11	120
ትግራይ	5	8	6	14	13	12	12	8	14	11	8	8	119
ጎንደር	3	10	5	7	8	13	9	10	11	10	11	13	110
ባሌ	9	6	8	8	3	6	8	15	12	10	6	5	96
አርሲ	7	8	4	8	6	8	5	8	9	7	9	6	85
ኢሉባቦር	6	6	8	6	4	8	2	5	8	5	10	3	71
አሰብ	11	4	1	5	9	6	5	4	10	5	4	2	66
ጋሙ ጎፋ	7	4	4	5	3	2	6	3	9	5	10	7	65
ወለጋ	1	2	=	3	3	5	2	2	4	6	8	7	42
ድምር	477	478	406	419	428	361	382	408	440	406	406	343	4954

በመላ አገሪቱ በ1977 ዓ/ም የደረሰው የትራፊክ አደጋ

<u>በቀን</u>

ቀን	ብዛት
ሰኞ	713
ማክሰኞ	719
ረቡዕ	687
ሐሙስ	694
ዓርብ	662
ቅዳሜ	792
እሁድ	687
ድምር	4954

//::://

በየክፍለ ሀገሩ የደረሱ የትራፊክ አደጋዎች ብዛት

ክፍለ ሀገሩ	ሰኞ	ማክሰኞ	ረቡዕ	ሐሙስ	ዓርብ	ቅዳሜ	ዕሁድ	ድምር
አ/አበባ.	227	194	208	213	197	217	177	1433
ሸዋ	125	162	151	154	127	162	156	1037
ኤርትራ	116	118	109	106	111	143	107	810
ሐረርጌ	59	48	46	48	33	56	50	340
ወሎ	39	44	42	37	48	45	46	301
ጎጃም	15	16	16	17	16	24	30	134
ከፋ	21	20	22	12	18	20	12	125
ሲዳሞ	16	15	16	22	18	17	16	120
ትግራይ	18	15	12	15	22	21	16	119
ጎንደር	19	16	19	17	14	12	13	110
ባሌ	13	10	10	15	12	19	17	96
አርሲ	13	16	11	12	5	16	12	85
ኢሉባቦር	6	15	4	7	10	15	14	71
አሰብ	11	10	10	5	9	8	13	66
ጋሙ ጎፋ	7	11	7	9	17	7	7	65
ወለጋ	8	9	4	5	5	10	1	42
ድምር	713	719	687	694	662	792	687	4954

//::://

በየክፍለ ሀገሩ በ1977 ዓ/ም የደረሰውን የትራፊክ አደጋ በ1976 ዓ/ም ከደረሰው የትራፊክ አደጋ ጋር ሲነጻጸር

ክፍለ ሀገር	በ1976 ዓ/ም የደረሰ አደጋ	በ1977 ዓ/ም የደረሰ አደጋ	ልዩነት
አ/አበባ	1119	1433	+314
ሸዋ	854	1037	+183
ኤርትራ	789	810	+ 21
ሐረርጌ	392	340	_ 52
ጋሞ	176	301	+125
ጎጃም	151	134	_ 17
ከፋ	152	125	_ 27
ሲዳሞ	103	120	+ 17
ትግራይ	83	119	+ 36
ጎንደር	117	110	_ 7
ባሌ	110	96	_ 14
አርሲ	119	85	_ 34
ኢሉባቦር	66	71	+ 5
አሰብ	61	66	+ 5
ጋሙ ጎፋ	61	65	+ 4
ወለጋ	70	42	_ 28
ድምር	4423	4954	+531

በአብዛኛው ክፍለ ሀገሮች አደጋው በመጨመሩ ምክንያት ዘንድሮው አደጋ ካለፈው ዓመት ከደረሰው አደጋ ብልጫ ያሣያል:: ይህም የሚያመለክተን አገራችን ከምታካሄደው የሶሻሊስት ኢኮኖሚ ግንባታ አኳያ የተሽከርካሪዎች ቁጥር ለንቅ ሳያስ በየጊዜው የሚጨምር በመሆኑ አደጋው [illegible] የትራፊክ ቁጥጥር የመጨናከር፣ [illegible] ጋር የማሻሻ [illegible] ንገዱ ድርጅቶች የሚቻለት ሄዶ [illegible] ደረጃ እንደሌለበት ነው::

//:://

በ1977 ዓ/ም በየክፍለ ሀገሩ የደረሱ አደጋዎች በዓይነትና የተገሰደ ደረጃ

ክ/ሀገር	ጠቅላላ ብዛት	ሞት					ከባድ የአካል ጉዳት					ቀላል የአካል ጉዳት					የንብረት ጉዳት				
		ግርጭራ	የቱዘጋ	ቆጠር	ነጻ	የተቆጠ	ግርጭራ	የቱዘጋ	ቆጠር	ነጻ	የተቆጠ	ግርጭራ	የቱዘጋ	ቆጠር	ነጻ	የተቆጠ	ግርጭራ	የቱዘጋ	ቆጠር	ነጻ	የተቆጠ
አ/አበባ	1433	105	8	25	—	4	324	2	15	—	24	285	9	16	4	63	289	31	49	13	167
ሸዋ	1037	169	20	95	4	13	245	24	50	11	12	82	6	11	4	7	171	22	40	17	34
ኤርትራ	810	12	7	41	8	33	26	—	75	1	121	22	4	5	2	128	17	16	49	8	235
ሐረርጌ	340	32	7	61	4	—	33	2	68	6	16	10	5	14	3	2	12	8	29	15	13
ወሎ	301	46	5	33	=	=	46	4	20	1	1	17	—	4	—	1	49	9	51	9	5
ጎጃም	134	44	=	1	1	1	21	—	1	—	=	19	—	1	—	—	38	2	6	—	—
ከፋ	125	15	3	14	6	—	22	4	6	—	1	16	1	1	—	—	15	5	11	3	1
ሲዳሞ	120	18	—	38	1	—	7	4	22	—	—	3	4	12	1	1	—	1	8	—	—
ትግራይ	119	12	9	18	1	4	30	4	7	—	—	10	3	2	—	—	4	6	6	—	3
ጎንደር	110	6	2	16	3	2	10	1	11	2	6	8	4	6	5	1	7	4	7	6	3
ባሌ	96	7	3	7	2	1	11	2	8	1	=	8	—	2	—	1	17	11	11	3	1
አርሲ	85	2	9	17	4	—	3	5	3	4	=	=	7	4	1	=	2	7	2	15	=
ኢሉባቦር	71	13	2	—	—	—	12	—	6	=	=	13	=	=	=	1	21	—	3	=	=
አሰብ	66	10	—	1	—	—	23	1	3	=	=	5	=	=	=	=	20	=	3	=	=
ጋሙ ጎፋ	65	2	2	10	1	3	10	3	6	=	=	3	2	1	=	=	6	11	4	=	1
ወለጋ	42	4	=	10	=	=	5	=	2	=	=	2	=	4	=	=	11	=	4	=	=
ድምር	4954	497	77	387	35	60	828	56	303	26	181	504	45	83	20	205	679	133	283	89	463

በየክፍለ ሀገሩ ለደረሱት አደጋ ዓይነቶች የተመደቡትን አርማዎች የተመለከትን ሲሆን የተመደቡት አርማዎች በሚከተለው የተመለከትን እንደሆነ እንደሚከተለው ያሳያል::

	የተመደበ አርማ				
	ምርመራ	የተዘጋ	ቀጣር	ነፃ	የተቀጣ
ሞት	497	77	387	35	60
ከባድ የአካል ጉዳት	828	56	303	26	181
ቀላል የአካል ጉዳት	504	45	83	2[illegible]	205
የንብረት ጉዳት	679	133	283	88	463
ድምር	2508	311	1056	170	909

ከሠንጠረዡ መረጃ እንደሚታየው ከቀረቡት ሰዎች ውስጥ ከፍተኛውን ድርሻ የሚገኘው በምርመራ ያለው ነው:: በሥር ያሉት ሰዎች በአስቸኳይ አግኝተ ለማመለ ተው ፍ/ቤት አቅርቦ ውሳኔ እንዲያገኝ ማድረግ አደጋ ፈጻሚዎችን ከድርጊታቸው እንዲታረሙ እንዲማሩ የሚያደርግ በመሆኑ በዚህ ላይ ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል::

በ1977 ዓ/ም አደጋ አድርሰው የተከሰሱ አሽከርካሪዎች ብዛት

በመቀጫ ገቢ የሆነ ገንዘብና በንብረት ላይ የደረሰ ጉዳት

አደጋ አድርሰው የተከሰሱ አሽከርካሪዎች	በመቀጫ ገቢ የሆነ		የእስራት የተቀጡ ሰው	በንብረት ላይ የደረሰ ጉዳት ግምት በገንዘብ
	ብር	ሣ		
4954	59210	=	6	4800922.31

አደጋ አድርሰው የተከሰሱት አሽከርካሪዎች ብዛት 4954 ቢሆንም ቀደም ሲል እንደተገለጸው ከተከሰሱት አሽከርካሪዎች ውስጥ ፍ/ቤት ቀርበው የቅጣት ውሳኔ ያገኙት 909 አሽከርካሪዎች ሲሆኑ በሠንጠረዡ የተመለከተው የገንዘብ፣ የእስራት፣ ቅጣት እነዚሁኑ አሽከርካሪዎች ብቻ የሚያመለክት ነው::

//::://

በደንብ መተላለፍ የተከሰሱ	በመቀጮ ገቢ የሆነ		ባስር የተቀጡ
	ብር	ሳ	ብዛት
67205	1282825	35	17

በደንብ መተላለፍ የተከሰሱት አሽከርካሪዎች ብዛት ካለፈው ዓመት በ7.497 ብልጫ አሣይቷል፡፡ ባንጻሩም አደጋው ከሌላው ዓመት በልጦ ይገኛል፡፡

ይህ ሁኔታ የሚያመለክተን ቁጥጥር ብቻውን አደጋውን እንደማይቀንሰውና ሌሎች የትራፊክ ደህንነት የሚያስገኙትን ማለት ትምህርት የመንገድ ድርጅቶችን፣ በየጊዜው ማሻሻል፣ ያለውን ሕግ ማሻሻልና ማጠናከር ቁጥጥሩም ቢሆን በድርጅትና በሰው ኃይል ማሟላት እንደሚያስፈልግ ነው፡፡

የትራፊክ አደጋው ከዓመት ዓመት እያደገ በመሄድ ላይ መሆኑን ከ1972 ዓ/ም እስከ 1977 ዓ/ም ባለው ጊዜ ውስጥ የደረሱትን አደጋዎች ከዚህ በታች ከቀረበው ሠንጠረዥ መመልከት ይቻላል፡፡

በአገሪቱ ውስጥ በ5 ዓመት ውስጥ የደረሱ የትራፊክ አደጋዎች ብዛት

	ዓ/ም	የቀረበ አደጋ ክስ ብዛት	የአደጋው ዓይነት				በዚህ አደጋ የተጎዱ ሰዎች ብዛት		
			ሞት	ከባድ ቁስል	ቀላል ቁስል	ንብረት	ሞት	ከባድ ቁስል	ቀላል ቁስል
1	1972	3543	924	1124	479	1016	1042	1926	1254
2	1973	3482	962	1025	475	1020	1118	1936	1387
3	1974	3453	845	1001	530	1077	1005	1711	1520
4	1975	4108	896	1182	724	1306	1067	1873	1698
5	1976	4423	865	1271	663	1624	1016	2013	1460
6	1977	4954	1056	1394	857	1647	1215	2250	1869
ጠ/ድምር		20420	4624	5873	3249	6674	5421	9783	7934